

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ДЪЛГОПОЛ 2014-2020 г.

ЮНИ 2014 Г.

Този документ е създаден в рамките на проект „Усъвършенстване на процеса на разработване и прилагане на политики в община Дългопол чрез ефективна координация и партньорство”, който се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, Договор № 13-13-163 от 27.11.2013 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ.....

I. АНАЛИТИЧНА ЧАСТ

1. Анализ на икономическото и социално развитие.....

1.1. Профил на общината – обща и сравнителна характеристика

1.1.1. Географски характеристики, местоположение и граници.....

1.1.2. Териториални и поземлени ресурси

1.2. Природно - ресурсен потенциал.....

1.2.1. Релеф, води, климат, почви и полезни изкопаеми.....

1.2.2. Защитени зони, природни забележителности и биоразнообразие.....

1.3. Културно-историческо наследство.....

1.4. Селищна система и урбанизация.....

1.4.1. Селищна система

1.4.2. Общи характеристики на малките населени места в общината

1.4.3. Жилищен фонд, домакинства и семейства.....

1.5. Развитие на човешките ресурси и социалната сфера.....

1.5.1. Демографска характеристика

1.5.2. Пазар на труда – заетост и безработица

1.5.3. Образование.....

1.5.4. Здравеопазване.....

1.5.5. Социални дейности, услуги и социално включване.....

1.5.6. Култура и културни дейности.....

1.5.7. Младежки дейности и спорт.....

1.6. Икономическо развитие.....

1.6.1. Състояние на местната икономика, тенденции, конкурентоспособност и предприемачество.....

1.6.2. Селско стопанство

1.6.3. Горско стопанство

1.6.4. Промишленост, търговия и услуги.....

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

1.6.5. Туризъм

1.7. Техническа инфраструктура – свързаност и достъпност на територията на община Дългопол.....

1.7.1. Транспортно-комуникационна система.....

1.7.2. Водоснабдяване и канализация

1.7.3. Енергийни мрежи и газификация

1.7.4. Телекомуникации

1.8. Опазване на околната среда – екологично състояние и рискове.....

1.8.1. Състояние на води, въздух, почви, шум, радиация.....

1.8.2. Дейности по управление на отпадъците.....

1.9. Административен и финансов капацитет на Община Дългопол.....

1.9.1. Административен капацитет и структура на общинската администрация

1.9.2. Общински бюджет и финансов капацитет

2. Обобщен SWOT анализ.....

II. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

3. Стратегия – визия, цели и приоритети за развитие на община Дългопол за периода 2014 – 2020 г.

3.1. Визия и стратегически цели за развитие на общината.....

3.2. Приоритети, специфични цели и мерки.....

IV. Индикативна финансова таблица.....

V. Система от индикатори и действия за наблюдение и оценка.....

VI. Прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.....

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ.....

ПРИЛОЖЕНИЯ:

1. Програма за реализация на Общински план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г.

2. Предварителната оценка на Общински план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Общинският план за развитие на община Дългопол за периода 2014–2020 г. (ОПР) е водещ средносрочен стратегически и програмен документ, който очертава целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано местно развитие, като отчита специфичните характеристики, възможности и ресурси на общината. Той е изготвен в рамките на проект: „Усъвършенстване на процеса на разработване и прилагане на политики в община Дългопол чрез ефективна координация и партньорство”, финансиран по ОП „Административен капацитет” (ОПАК), приоритетна ос I „Добро управление”, подприоритет 1.3. „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики”, бюджетна линия BG051PO002/13/1.3-07, Договор с рег.№ 13-13-163 от 27.11.2013 г.

Планът е разработен съгласно изискванията на Закона за регионално развитие (ЗРР), Правилника за неговото прилагане (ППЗРР) и Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020) одобрени със Заповед № РД-02-14-2402/22.11.2011 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството.

Планът е изготвен на база актуалното социално-икономическо състояние и потенциал на общината и в съответствие със стратегическата ориентация на регионалната политика в Европейския съюз (ЕС) и националните цели и приоритети за регионално развитие. Документът е съобразен с постановките на: Областната стратегия за развитие на област Варна 2014-2020 г.; Регионалният план за развитие на Североизточен район за периода 2014-2020 г.; Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. и тези, заложи в Националната програма за развитие „България 2020”. В по-широк контекст, общинският план отчита приоритетите и целите на Стратегията „Европа 2020” и се съобразява с еволюцията на кохезионната политика на ЕС и трите нови приоритета за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж. В процеса на разработване са отчетени и хоризонталните приоритети на регионалната политика – устойчиво развитие, равни възможности и социално включване.

Хоризонтът на Общинския план за развитие е 7-годишен и съвпада с периода на действие на Областната стратегия за развитие на област Варна, Регионалният план за развитие на Североизточния район и с периода на програмиране на помощта от Европейските фондове. Освен хармонизацията на целите и приоритетите в контекста на регионалната политика на ЕС, съответствие е постигнато и по отношение на методите за управление, наблюдение, оценка, а също и при изготвянето на индикатори за отчитане на постигнатите резултати и въздействие от прилагането на мерките и изпълнението на ОПР.

Документът е съобразен с нормативната и институционална среда за неговото прилагане, изпълнение, наблюдение и оценка. Използването на интегрирания подход за планиране наложи целите и приоритетите на общинския план за развитие като стратегически документ да бъдат съгласувани и да предвиждат взаимодействие с факторите, условията и потенциала за специфичното пространствено развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори (индустрия, транспорт, екологична инфраструктура, туризъм, аграрни дейности и др.), залегнали в устройствените планове и схеми за развитие на територията на общината.

Основните задачи на плана за развитие на община Дългопол за периода 2014-2020 г. са:

- Да направи задълбочен анализ на състоянието, процесите и тенденциите в общината във всички сфери, като по някои важни показатели се направи съпоставка със съседни общини, областта и страната.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- Да осигури приемственост в генералната политика за развитие на общината по основни приоритети и цели и съгласуване и интегриране с всички действащи програмни и стратегически документи на Община Дългопол.
- Да отрази желанието и виждането на населението, местния бизнес и административни структури, относно бъдещето на община Дългопол в дългосрочен аспект и как те си я представят в края на този стратегически период /визия за 2020 год./
- Да очертае реалистична стратегия, развита в стратегически цели и основни приоритетни направления, специфични цели и мерки за постигане на целите.
- Да набележи конкретните дейности и проекти за периода 2014-2020 година, чрез които ще се реализира плана, както и институционалното му и финансовото осигуряване.
- Да спомогне за интегриране на всички заинтересовани местни страни в изпълнението на плана и послужи за мобилизиране и ефективно използване на собствените ресурси, както и за привличане на външни национални и международни ресурси в подкрепа осъществяването на набелязаните цели, мерки и дейности.

При разработването на ОПР са използвани следните методи:

- **Наблюдение** – извършено при посещения на място и в Интернет.
- **Проучване** – проучване на документи и получаване на директна информация от различни дирекции и отдели в Общината, писма за получаване на данни до различни институции, изследване на опит, познания, мнения и събиране на предложения чрез въпросници и анкети и др.
- **Описание** – създаване на писмени документи.
- **Анализ и Синтез** – анализиране на базовата входяща информация и данни и обобщаване на резултатите.
- **Оценка** – оценка на социално-икономическото състояние и степен на развитие на общината, оценка на възможностите за постигане на заложените цели, оценка на необходимите материални, човешки и финансови ресурси за изпълнение на плана.
- **Сравнение** – сравняване на цифрови данните, факти, показатели и резултати от проучването и наблюдението и на тяхна база изводи и формулировки в плана.
- **Работа в екип** – разпределение на задачите по експерти и съгласуване действията на екипа за изготвяне на ОПР с Общинската администрация на Дългопол.
- **SWOT анализ** – анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите за изпълнение на Общинския план за развитие на община Дългопол до 2020 г.
- **Индексен метод** - сравняване равнището на даден статистически показател към момента и неговото равнище в минал период или към минало време, прието за база.
- **Графични методи** – за изобразяване на резултатите, фактите и тенденциите, са използвани геометрически изображения на функционална зависимост с помощта на линии на равнината. ОПР съдържа цветни таблици, графики, фигури, диаграми и схеми.

Основните източници на данни и информация за разработването на ОПР са:

1. Общински план за развитие на община Дългопол 2007-2013 г.;
2. Областна стратегия за развитие на област Варна 2014-2020 г.;
3. Официални данни от ТСБ – Варна, Бюрото по труда, ДФЗ, РИОСВ, РЗИ и др. институции;
4. Справки, въпросници, анкети, попълнени от служители на Община Дългопол и граждани;
5. Интернет сайтове – Община Дългопол, НСИ, АЗ, ОП, ИСУН и др.

Планът е разработен от експертен екип на „Динамик Салюшънс“ ЕООД – гр. Шумен, с участието на всички заинтересовани страни и партньори, в условията на широка гражданска подкрепа, проведени обществени обсъждания, дискусии и осигуряване на публичност, прозрачност и информация. Общинският план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г. има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

съответствие с динамично променящите се условия.

I. АНАЛИТИЧНА ЧАСТ

1. Анализ на икономическото и социално развитие

1.1. Профил на общината – обща и сравнителна характеристика

1.1.1. Географски характеристики, местоположение и граници

Фиг. 1: Карта на област Варна

Община Дългопол се намира в област Варна и е разположена в източната част на Върбишкия балкан (Източна Стара планина).

Граничи с общините: Долни чифлик, Провадия, Руен и Смядово, границите на Дългопол са ограничени и очертани от контурите на реките Луда и Голяма Камчия.

Релефът е полупланински и планински.

Територията на общината е 440,9 кв.км. и заема 11,5% от територията на област Варна и 3% от територията на Североизточен район на България (СИР, NUTS 2).

През територията на общината преминава ЖП линията Варна - София с отклонение за Шумен, както и пътят Провадия - Айтос, който осигурява връзка между Северна и Южна България.

Тези дадености, и редица други фактори, предопределят приоритетно ориентацията към селското стопанство. Разположението на общината в рамките на област Варна и географската близост до Черно море създават благоприятни възможности за развитие на индустрията, търговията, туризма и комуникациите в региона.

Урбанистичната структура на община Дългопол се състои от 17 населени места, в т. ч. 1 град и 16 села. Административен център е град Дългопол.

Дългопол е разположен на 73 км от областния град Варна и на 425 км от столицата на страната град София.

Таблица 1: Разстояния в километри от Дългопол до някои градове в България

София	Пловдив	Русе	Шумен	Варна	Бургас	Добрич
425	296	180	57	73	90	110

Източник: Интернет - <http://bgmaps.com/>

Община Дългопол е една от 12-те общини в област Варна. Тя е на пето място по територия и по население сред общините в областта. В Дългопол живее 3% от населението на област Варна (14 389 души към 01.02.2011 г.) и едва 1,5% от населението на СИР. Най-голяма по територия е община Провадия (517,8 кв.км.). В община Варна живее 72% от населението в областта, след нея най-голяма концентрация на населението има в общините: Провадия, Аксаково и Долни чифлик. Най-малката община в областта по територия е Белослав, а по

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

население е на шесто място с 11 023 жители.

Средната гъстота на населението в община Дългопол (32,64 души на кв. км. за 2011 г.) е много по-ниска от средните стойности за област Варна (124,4), от средната гъстота за страната (66,34) и за СИР (66,69). По брой населени места (17), общините Дългопол, Долни чифлик и Аврен се нареждат на четвърто място след общините Провадия, Аксаково и Вълчи дол съответно с 25, 23 и 22 населени места. (Таблица 2)

Таблица 2: Основни данни за община Дългопол и останалите общини в област Варна

Район, област, община	Територия кв. км	Население брой 01.02.2011 г. ¹	Гъстота на населението за 2011 г. (души на кв.км.)	Населени места (брой)	Градове (брой)	Села (брой)
България	111 001,9	7 364 570	66.34	5 304	253	5 051
Североизточен район	14 487	966 097	66.69	721	29	692
Област Варна	3 819	475 074	124.4	159	10	149
Аврен	353,7	8 574	24.24	17	-	17
Аксаково	460,5	20 426	44.36	23	1	22
Белослав	60,1	11 023	183.41	4	1	3
Бяла	161,8	3 242	20.04	6	1	5
Варна	237,5	343 704	1447.17	6	1	5
Ветрино	292,3	5 415	18.53	10	-	10
Вълчи дол	472,5	10 052	21.27	22	1	21
Девня	485,1	8 730	18.00	3	1	2
Долни чифлик	121,1	19 360	159.87	17	1	16
Дългопол	440,9	14 389	32.64	17	1	16
Провадия	517,8	22 934	44.29	25	1	24
Суворово	215,8	7 225	33.48	9	1	8

Източник: Национален статистически институт

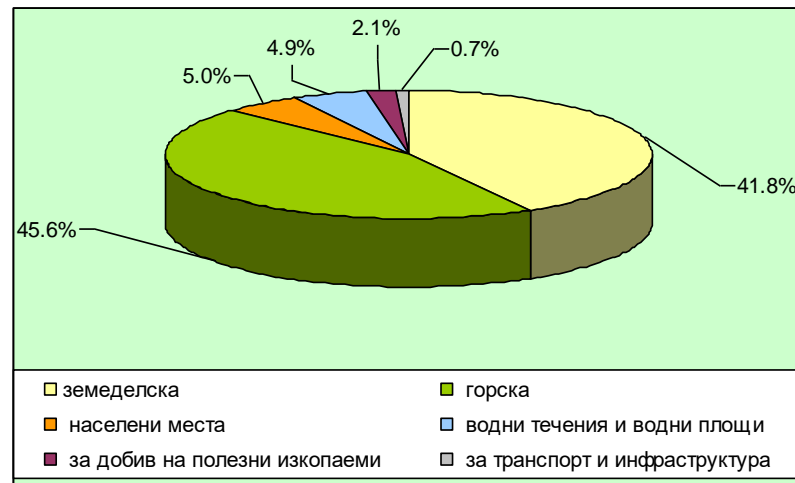
1.1.2. Териториални и поземлени ресурси

Около 87% от територията на община Дългопол се състои от горски и земеделски площи. Най-голям е относителният дял на горите – 200 945 дка или 45,6%. Земеделската земя е 184 115 дка или 41,8%. Обработваемата земеделска земя по официални статистически данни е 150 777 дка или около 82% от земеделските територии.

Фиг. 2: Разпределение на площта на община Дългопол по видове територии

¹ Официални статистически данни от Преброяване на населението към 01.02.2011 г.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Източник: Национален статистически институт

Водните течения и водни площи заемат 4,9% от територията на общината. Населените места и другите урбанизирани територии са 5,0% от общата площ на Дългопол (21 989 дка). Най-малък относителен дял съответно 2,1% и 0,7% имат териториите за добив на полезни изкопаеми и за транспорт и инфраструктура. (Фиг. 2)

Фиг. 3: Карта на община Дългопол

Източник: Община Дългопол

1.2. Природно - ресурсен потенциал

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

1.2.1. Релеф, води, климат, почви и полезни изкопаеми.

В Община Дългопол релефът е разнообразен, от равнинен и частично хълмист към планински релеф. Основно релефът се определя от долините на протичащите през общината реки Луда Камчия и Голяма Камчия, северните склонове на Камчийската планина и източните разклонения на Върбишката планина. Средната надморска височина е 174,1 м.

Територията на общината е богата на водни ресурси, което позволява развитие на поливно земеделие и трайни насаждения. На територията на Дългопол има два големи язовира - Цонево и Елешница. Язовир Цонево е седмият по големина в страната с дължина 28 километра и с пълен обем 330 милиона куб. метра.

Климатът е умерено-континентален с мека зима, влажна пролет, сухо лято и променлива есен. Климатичните условия предопределят развитието на селското стопанство, поради което няма изградени крупни промишлени обекти.

Почвите на територията на общината са черноземни и сиви горски, като преобладават тези с висока категория. На места заблатяването и осоляването водят до загуба на плодородни почви. На територията на общината са решени проблемите със залежали пестициди с финансовата подкрепа на Министерството на околната среда и водите. Усвоената обработваема земя е подходяща за различни култури, в зависимост от почвено-климатичните условия и наличието на равнинни предпланински и полупланински терени. Половината от територията на община Дългопол е заета от горски масиви, стопанисвани от Държавно лесничейство – с. Цонево.

Община Дългопол е бедна на полезни изкопаеми с изключение на нерудните полезни изкопаеми. Със стопанско значение са находищата на висококачествена глина, подходяща за развитието на керамичното производство, традиционно застъпено преди години. Интерес представляват и находищата на инертни материали (чакъл, речна баластра) и глина, подходяща за производство на тухли. Камък се добива в местността Сини вир до с. Цонево и до с. Партизани. Доброкачествен варовик има до местността Чудните скали, южно от с. Аспарухово.

Използването на тези ресурси подпомагат развитието на общината насочено към земеделие, дърводобив и дървообработване, производство на строителни материали, билко-производство, екологично ориентирани дейности и др.

1.2.2. Защитени зони, природни забележителности и биоразнообразие

На територията на община Дългопол попадат няколко зони, попадащи в европейската екологична мрежа НАТУРА 2000.

Защитени зони по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна:

- „Провадийско – Роякско плато”-BG 0000104, в землището на гр. Дългопол, с. Сава, с. Красимир, с. Комунари, с. Камен дял, с. Боряна, с. Партизани, с. Арковна, с. Сладка вода, с. Рояк;
- „Камчийска – Еменска планина”-BG 0000133, в землището на с. Аспарухово, с. Дебелец, с. Цонево;
- „Река Камчия”-BG 0000141, в землището на с. Цонево, с. Дебелец, с. Величково;
- „Екокоридор Камчия - Емине”-BG 0000393, в землището на с. Медовец, с. Лопушна;
- „Голяма Камчия”-BG 0000501, в землището на гр. Дългопол, с. Арковна, с. Камен дял, с. Партизани, с. Комунари, с. Красимир, с. Величково.

Защитени зони по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- “Камчийска планина”-BG 0002044, в землището на с. Аспарухово, с. Дебелец, с. Цонево, с. Сава;
- “Провадийско – Роякско плато”-BG 0002083, в землището на гр. Дългопол, с. Величково, с. Рояк, с. Сладка вода, с. Боряна, с. Камен дял, с. Красимир, с. Комунари, с. Партизани, с. Арковна, с. Медовец, с. Цонево, с. Аспарухово.

Защитени местности:

- ЗМ Водениците , в землището на с. Камен дял, с. Сладка вода, с площ 45,00 ха - Местообитанията на редки и защитени видове птици;
- ЗМ Тулумова пещера, в землището на с. Арковна, с площ 3,00 ха - Местообитанията на защитени видове прилепи;
- ЗМ Преграда, в землището на с. Дебелец, с площ 3,50 ха - Насажденията от зимен дъб и благун на възраст от 120 -140 г.;
- ЗМ Рояшка скала, в землището на с. Рояк, с площ 7,2 ха - Характерен ландшафт и местообитания на защитени растителни и животински видове;
- ЗМ Козя река, в землището на с. Аспарухово, с площ 120.9 ха - Характерен ландшафт и местообитания на защитени растителни и животински видове;
- ЗМ Дебелец, в землището на с. Дебелец, с площ 60,50 ха - Типични смесени благуново-дъбови насаждения. За ограничаване на антропогенното въздействие върху резерват “Върбов дол”. Включва само горски фонд.
- ЗМ Дъбовете, в землището на с. Поляците, с площ 59,50 ха - Типични смесени дъбово-благунови и букови насаждения. За ограничаване на антропогенното въздействие върху резерват “Калфата”. Включва само горски фонд.

Природни резервати:

- ПР Върбов дол, в землището на с. Аспарухово, с площ 70,60 ха – представлява равнинно-хълмист предпланински пояс от дъбови гори със семенен и издънков произход и със запазена горска тревна растителност.;
- ПР Калфата в землището на с. Поляците, с площ 46,90 ха - вековни смесени широколистни гори от зимен дъб, цер, благун, източен бук и др. с добро общо състояние.

Природни забележителности:

- ПЗ Куза скока, в землището на с. Лопушна, с площ 1 ха - Характерен обект /водопад/, важен за науката и културата;
- ПЗ Сини вир, в землището на с. Дебелец, с площ 4,00 ха - Характерен обект /водопад/, важен за науката и културата;
- ПЗ Чудните скали, в землището на с. Аспарухово с площ 12,5 ха. Специфичен ландшафт, местообитания на редки растителни и животински видове. Състои се от уникални скални образувания, които имат научна, културна и естетична стойност До обекта води второкласен път с удобни места за фотозаснемане.

Биоразнообразие:

- Разнообразните по вид и площи горски масиви създават отлични условия за развитие на дребни и едри дивечови популации.
- Преобладаващи видове дивеч и риби са: благороден елен, елен лопатар, сърна, дива свиня, заек, вълк, чакал, лисица, белка, черен пор, язовец, невестулка; клас птици - фазан, бекас, гривяк, зеленоглава патица, зимно и лятно бърне, голяма белочела гъска, сива гъска,

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- египетски лешояд, жалобен синигер, скален орел, белоопашат мишелов; клас риби - шаран, толстолоб, речен кефал, платика, бяла мряна, костур, червеноперка, кротушка, сом.
- Преобладаващи видове лечебни растения и горски плодове са: бял равнец, блатна мента, багрилно подрунче, ветрогон, горицвет, гингер, див чемшир, див джоджен, девисил, див пелин, еньовче, жълт кантарион, червен кантарион, камшиче, кисел трън, маточина, обикновена мента, подбел, птиче просо, смрадлика, риган.

1.3. Културно-историческо наследство

Дългопол е район с древна история, доказателство за което са многото археологически паметници на културата. Богатата история на този край е събрана в градски исторически музей – Дългопол.

Историческият музей в Дългопол е създаден през 1948 година като училищна сбирка от учителя-енциклопедист Димитър Златарски. От 1953 г. музеят има собствена сграда и държавна издръжка. През 1985 година в центъра на Дългопол с правителствено решение е построена нова, съвременна и функционална сграда. През 1975 година Дългополският музей е обявен за държавен – като база за това са събираните в предходните десетилетия експонати и материали.

След провеждане на археологически проучвания са открити няколко праисторически селищни могили и некрополи, десетки антични и средновековни селища, некрополи и крепости. В резултат от събирателната дейност на неговия създател Димитър Златарски в хранилищата на музея са постъпили огромни количества материали от територията на Дългополската и съседни общини. По своето количество, разнообразен характер и хронологически обхват, по научна и художествена стойност, те правят колекцията на музея една от най-богатите в страната. Музеят е гордост не само за Дългопол, но и за цялата българска археологическа наука. В археологическия отдел са обхванати всички епохи - от палеолита до късното средновековие. В етнографската сбирка на музея са експонирани съдове, сечива, тъкани, накити, облекла с шевици и други предмети, които отразяват живота, традиционния поминък, бит и култура на местното население до средата на XX век.

Особен интерес представляват:

- Трако - римско светилище - с. Рояк (мраморни и други релефи на тракийския бог-конник Херос)
- Средновековен скален манастир до с. Рояк с надпис от времето на Михаил Асен - 1253 г.
- Комплекс от предримски, римски, и късноантични могили - некрополи - с. Арковна – келтска крепости селище от III в. пр. Хр.
- Праисторическо селище "Усое-1", "Усое-2" с. Аспарухово - намира се в местността Усоето и представлява неолитно селище от 6-5 хил. пр. Хр. от "открит тип". Анализът на керамичните съдове, оръдията на труда, глинените идоли и типът жилища показват съществуване на високо развита култура от новокаменната епоха.
- Култура Сава – уникална праисторическа селищна могила, разкрита до с. Сава от халколита (меднокаменната епоха от 5000 до 4000 г. пр. Хр.). Особено интересни са керамиката, идолите и украшенията от седеф.
- Средновековна църква - манастир "Св. Атанас" /12-14 в./ – останки от средновековен манастир край с. Аспарухово.
- Антична и средновековна крепост Овчага - с. Аспарухово, м. Града.
- Късноантична крепост Калето - с. Аспарухово, м. Манастир баир.
- Късноантична крепост - с. Аспарухово, м. Кръстота.
- Праисторическо селище – селищно образование Дебелец

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- Късноантична крепост - с. Комунари, м. Дар боаз. Намира се между селата Красимир и Комунари и е датирана от еленистичната и късноантичната епоха. Предполага се, че е обитавана и през Средновековието.
- Средновековен скален манастир "Св. Петър" - с. Комунари, пещерите над селото. Късноантична крепост - с. Рояк, м. Чиплака.
- Надгробни могили и селище от ранножелязната епоха – намират се в гр. Дългопол, м. Три могили. Едната могила е вече разкопана и унищожена, останалите две не са проучени.
- Тракийски некропол от Римски период - II век – действащи археологически разкопки на 2 км. от Дългопол.

1.4. Селищна система и урбанизация

1.4.1. Селищна система

Община Дългопол е включена в границите на Област Варна с административен център град Дългопол. Урбанистичната структура на общината се състои от 17 населени места – административния център град Дългопол и 16 села: Арковна, Аспарухово, Боряна, Величково, Дебелец, Камен дял, Комунари, Красимир, Лопушна, Медовец, Партизани, Поляците, Рояк, Сава, Сладка вода, Цонево.

Отстоянието в километри от административния център – гр. Дългопол до отделните населени места-села в общината е следното: Арковна-16,8 км, Аспарухово-14,1 км, Боряна-5,8 км, Величково-11,7 км, Дебелец-16,8 км, Камен дял-8,8 км, Комунари-9 км, Красимир-9 км, Лопушна-17,6 км, Медовец-22,1 км, Партизани-11,6 км, Поляците-23 км, Рояк-9,4 км, Сава-5,9 км, Сладка вода-9,6 км, Цонево-10,5.

Урбанистичната класификация на селищата е поляризирана - един град с население над 5 000 души, 4 големи села – Лопушина, Медовец, Партизани и Цонево (над 1000 жители), 3 средно големи села – Аспарухово, Величково и Поляците (500-1000 жители), 4 средни села – Боряна, Камен дял, Рояк и Савва (200-500 жители) и 5 много малки села – Арковна, Дебелец, Комунари, Красимир и Сладка вода под 100 жители, от които с. Дебелец е със затихващи функции и застрашено от изчезване, което прави селищната система на община Дългопол неустойчива и уязвима.

Населението на община Дългопол по постоянен адрес бележи тенденция на намаление с 649 души през 2012 г. спрямо 2007 г. Жителите на общинския център гр. Дългопол намаляват с 4,5% през анализирания период.

Единствено в с. Величково, с. Дебелец и с. Камен дял броят на населението по постоянен адрес се увеличава за анализирания период съответно с 39, 1 и 2 души.

Урбанизираността на територията на общината е 32% градско, спрямо 68% селско население (при 73% за страната в полза на градското).

Таблица 3: Население по постоянен адрес в община Дългопол 2007 - 2012 г.

Населени места	2007	2008	2009	2010	2011	2012
гр. Дългопол	5507	5460	5390	5335	5302	5261
с. Арковна	79	72	63	58	61	59
с. Аспарухово	705	666	654	642	622	608
с. Боряна	291	282	266	258	250	245
с. Величково	560	563	563	575	590	599
с. Дебелец	0	0	0	0	1	1
с. Камен дял	226	231	229	227	228	228

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

с. Комунари	120	118	113	103	99	91
с. Красимир	90	83	79	81	76	80
с. Лопушна	1290	1292	1280	1270	1278	1271
с. Медовец	2048	2041	2047	2042	2033	2025
с. Партизани	1547	1537	1506	1487	1466	1458
с. Поляците	929	938	933	929	934	929
с. Рояк	382	385	378	368	356	346
с. Сава	289	276	268	254	242	227
с. Сладка вода	18	18	19	18	16	16
с. Цонево	2839	2849	2843	2840	2825	2827
Община Дългопол:	16 920	16 811	16 631	16 487	16 379	16 271

Източник: Национална база данни „Население” - <http://www.grao.bg>

Икономическият потенциал на градското население по принцип е по-висок от този при селското население. Това се обуславя от различния начин на живот и възможностите за трудова реализация.

Развитието на селищната мрежа в общината е довело до съсредоточаване на основните административни, промишлени, обслужващи и културни дейности в гр. Дългопол. Останалите селища са относително изолирани, с предимно възрастни хора, които се занимават със земеделие в лични стопанства. Почти всички хора, живеещи на село, са постоянно пребиваващи там. През лятото все повече хора, живеещи постоянно в града, пребивават в селата. Тези населени места са подходящи за екологично земеделие и екологични производства, тъй като землищата им са съхранени, имат възможности и в областта на някои форми на туризма. Всички селища разполагат с изградена инфраструктура по отношение на електроснабдяване, водоснабдяване, съобщителни връзки и транспортен достъп, но нямат канализация.

1.4.2. Общи характеристики на малките населени места в общината

Настоящата характеристика е направена в резултат на проведено анкетно проучване сред кметовете и кметски наместници на малките населени места в община Дългопол и отразяват реалната ситуация в селата към 2013 г.

с. Арковна е сравнително малко село разположено на 17 км. от общинският център и на 80 км. от областния център-Варна. Селото е разположено в източния предпланински район на Стара планина. Граничи с Община Смядово. Има електрофицирана ж.п. линия. Пътят Русе-Разград-Шумен-Айтос-Бургас играе важна роля за хората от селото. Релефът е планински на места равнинен. На стотина метра от селото тече река Голяма Камчия, а неин малък приток минава през селото.

Селото е основано от малоазийски преселници от с. Мандър /Турция/ и село Гьобел обл. Бандърма по договореност за размяна на имоти с тогавашното турско население в Реждеб махле /старото име на Арковна / Преселването е станало в периода 1882-1884 г. През 1934 г. със Заповед №2820 в Държавен вестник от 14 август селото отново носи името Арковна. След първата световна война тук се преселват много семейства от Одринска Тракия.

Археологът Лъчезар Лазаров прави разкопки в близост до с. Арковна. На връх „Арковната” той открива останки от древно селище. Съдейки по многобройните бронзови монети на Кавар, келтски фибули и др. предмети, се счита, че тук е имало Келтска столица. При разкопките са разкрити 8 глинени съда, хидрия, леген, 90 стрели, келтски меч и др. Обектът остава непроучен и се нуждае от инвестиции за нови разкопки, реставрация, консервация и превръщането му в туристическа забележителност.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

В момента в селото има добре развита културна дейност осъществявана основно от фолклорната група за автентичен фолклор "Гюрлата". Групата популяризира селото чрез участия в различни фолклорни фестивали, ТВ предавания и събори.

Забележителност е църквата „Св.ВМЧК Димитър“, която датира от 1896г. / по данни на хората от селото / На територията на селото се намира ЗМ "Тулумова пещера", обхваща 0,1 хектара горска площ на връх Арковна. Населена е с прилепи. На билото на върха има и останки от селищен живот от праисторията до края на античността. В района е засвидетелствана сравнително голяма концентрация на монети от Келтския цар Кавар от III в.Пр.Хр. В НИМ-София има разнообразие от археологическите находки.

Към 2013 г. реалните жители на с. Арковна по постоянен адрес са 59, а по настоящ адрес са 41 души, от които 4 деца и младежи до 18 години.

Сградата на кметството в селото се нуждае от частичен ремонт, а сградата на църквата е в проект на основен ремонт.

Арковна разполага с добра хотелска база - семеен хотел с 1 звезда, капацитет 25 легла и капацитет за хранене 100 места. В централната част на селото има магазин за хранителни стоки и пивница.

Електроснабдяването е сравнително добро. Има задоволителна водоснабденост от деривацията Китка-Варна. Уличната осветителна мрежа е в добро състояние и ще се подобри след монтирането на 15 допълнителни осветителни тела.

Основните източници на доход в селото са животновъдство и растениевъдство, няма промишлени предприятия.

Здравното обслужване на населението се извършва от личен лекар един път в седмицата, а социалното обслужване се осъществява чрез посещения от социален работник.

През последните 5 години в селото няма нови или санирани и обновени сгради. Празникът на селото е на Димитровден 26 октомври. Отбелязва се със Света литургия, раздава се курбан за здраве и дълголетие. Събират се десетки гости и жители на селото.

Основният проблем на Арковна е инфраструктурата. Затруднено транспортно обслужване. Амортизирана водопроводна мрежа. Липсата на работници по програми и временна заетост.

Съществува възможност за създаване на екопътека до вр.Истенлика и вр.Арковна с цел насърчаване туристическата дейност.

с. Аспарухово се намира в северната част на Айтоския проход на източна Стара планина в живописния пролом на река Луда камчия. Край него преминава второкласен път Варна-Айтос и ж.п. линия Варна-Карнобат. Първите писмени сведения за селището са от 13 век /1277г., споменава го византийския хронист Михаил Фил, който възпява подвизите на Михаил Глава в похода му срещу цар Ивайло с името на едноименната крепост „Овчага“. По данни на археологически разкопки, селище в околностите на Аспарухово е съществувало още 6-то хилядолетие преди Христа. През 18-19 век името на селото е „Ченге“, идва от „дженк“, което означава бой, битка. През 1388 г. в местността „Орехово“ се води люта битка между османския пълководец Али паша и християнски войски с много загинали от двете страни. От 1934 г. по препоръка на Карел Шкорпил селото се преименува на Аспарухово, тъй като според преданията от тук е преминавала първата граница на „аспаруховите“, българи и Византия. На територията му се намират ПЗ „Чудните скали“. Състои се от уникални скални образувания, които имат научна, културна и естетическа стойност на площ от 7,7 ха. Резерват „Върбов дол“ - разположен върху площ от 71 ха. Представлява равнинно-хълмист предпланински пояс от дъбови гори със запазена горска и тревна растителност. Възстановена е сградата на килийното училище, построено през далечната 1849 г., с пръв учител Димитър Злочести. Единствения паметник на участник от Априлското въстание в североизточна България се намира край с.Аспарухово в

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

местността „Грънливата стока” и е на войводата Христо Николов Патрев от село Шипка. В центъра на селото се намира скромен войнишки паметник, на който са изписани имената на 56 герои дали живота си обединението на България.

Едно от основните културни особености на с.Аспарухово е съхранения и добре запазен песенен фолклор. Най-хубавите песни са събрани в сборника „Добър юнак с добра коня” от проф.Анчо Калоянов. Аспарухово е предпочитана дестинация от наши и чуждестранни туристи, защото е интересен туристически обект с природните си забележителности и културно-историческото си наследство.

По информация от кмета на селото през 2013 г. реалните жители на с. Аспарухово са 620 души, от които 66 деца и младежи до 18 години.

Обществените сгради в селото са двуетажна сграда, като на първия етаж се намира пощата, а на втория кметството. Сградата се нуждае от основен ремонт - саниране, подмяна на дограма и покривна конструкция. Училището не функционира, а сградата е в много лошо състояние. Детска градина в добро функционално състояние. Църквата се нуждае от основен ремонт. Читалищната сграда е сравнително нова, но многофункционалната зала не е довършена. Здравна служба е в относително добро състояние.

Аспарухово разполага с 4 хранителни магазина, 3 ресторанта и 26 къщи за гости.

Техническата инфраструктура в селото има нужда от реконструкция. Основните доходи на населението са пенсии и доходите от туристически дейности. В селото има ПСБ ”Лукойл”. Здравното обслужване на жителите в селото се извършва от личен лекар, който е на разположение пет дни в седмицата. Социален работник периодично посещава селото. През последните 5 години в селото няма нови или санирани и обновени сгради.

Празник на селото е Петков ден, който се празнува по Юлианския календар през месец октомври.

Основни проблеми на селото са лошата инфраструктура, липса на мръсна канализация, неблагоустроената централна част.

За съживяване, обновяване и развитие на с.Аспарухово е необходимо да се подобри инфраструктурата, да се изгради канализация, да бъде благоустроена централната част, осигуряване на достъп до безплатен интернет на обществени места, изграждане на велосипедни алеи и еко пътеки до места представляващи туристически интерес, осветление на ПЗ ”Чудните скали”, охраняем паркинг/кей/ за лодки, водни колела и други водни съоръжения.

с. Боряна е разположено в долината на река Голяма Камчия по северната страна на неголемия и лъв приток на Чаморненски дол. На 3-4 км.южно от селото се намира местността Дар боаз, през която се провира река Голяма Камчия. На около 1 км от селото преминава шосето Айтос-Провадия успоредно с което минава ж.п. линия Варна-Карнобат. Селото е разположено на 500 м. Надморска височина. На около 2,5 км североизточно от селото се намира Дядо Янковата могила, която до момента не е проучена. На около 500м западно от тази могила се намират зидове-следи от старо селища.

Към 2013 г. реалните жители в с. Боряна по постоянен адрес са 213, а по настоящ адрес 42, от които 30 деца и младежи до 18 години.

В селото има 4 обществени сгради: кметство в добро състояние, училище, което не функционира, но сградата е в добро състояние, читалище, което има нужда от саниране, покривът е ремонтиран по проект през 2008 година, здравна служба, която не функционира и е в лошо състояние.

В с.Боряна има един хранителен магазин на ПК Дългопол и два частни магазина.

Главната улица в селото е асфалтирана през 1965 г. Поетапно през следващите години от 1975 до 1985 г. са асфалтирани и останалите странични улици. През 1938 г. в селото има четири селски чешми водата е била от Чемберджика и Кокарджа. Постепенно се водоснабдяват

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

всички сгради в селото. През 1960 г. се електрифицира селото. Телефонизация по къщите е направена през 1980 г. През 2012 г. в периферията на селото е изграден фотоволтаичен парк.

Основен поминък в селото са животновъдството и земеделието в малки лични стопанства. В с.Боряна няма функциониращи предприятия. Здравното и социалното обслужване на жителите се извършва чрез ДСП Дългопол и Поликлиника Дългопол. През последните 5 години в селото няма нови или санирани и обновени сгради.

Най-важните дейности необходими за съживяване на селото са подобряване на улчината инфраструктура, направа на параклис, саниране на обществените сгради, изграждане на канализация.

с. Величково се намира в полите на източна Стара планина, в югозападния край на селото реките Голяма Камчия и Луда Камчия се съединяват и дават началото на р.Камчия. Старото име на селото е Коте.

По информация от кмета на селото през 2013 г. реалните жители на с. Величково по постоянен адрес са 621, а децата и младежите до 18 годишна възраст са 181.

Публичните сгради в селото са: кметство разположено в нова сграда, училище, което е закрито, читалище, което не функционира, библиотека, пенсионерски клуб. В с.Величково има 3 хранителни магазина.

Уличната инфраструктура в селото е в лошо състояние и се нуждае от възстановяване. Няма изградена канализация.

Основните източници на доходи на населението на селото са пенсии и социални помощи. В село Величково функционира дърводелски частен цех.

Здравното обслужване на жителите на селото се осигурява от лични лекари в с. Цонево и гр. Дългопол. Основни проблеми на селото са безработицата и неграмотността на по-голяма част от населението. От първостепенно значение е ремонта на читалищната сграда, изграждане на детски площадки и отводнителни канавки.

с. Камен дял е полупланинско село на 90 м надморска височина, на 85 км на запад от гр. Варна, на 85 км северно от гр. Бургас и на 50 км източно от гр. Шумен. В началото на XX век се заселва основно с преселници от Кюстендилско и Дългопол. През 1958 г. се образува ТКЗС в селото и по младите хора останали без работа заминават на работа в големите градове и остават да живеят там. Много къщи остават необитавани. В настоящия момент 80% от жителите на селото са от малцинствен произход.

По информация от кмета на селото през 2013 г. реалните жители на с. Камен дял по постоянен адрес са 230 души, а по настоящ адрес 226, от които 61 деца и младежи до 18 години.

В селото има читалище, в което е разположено и кметството. Сградата е основно ремонтирана през 2009 г. и е в добро състояние. В Камен дял няма училище, църква, детска градина и здравна служба. На територията на селото има два хранителни магазина и една пивница.

Уличната мрежа е изградена през 1977 г. и от тогава не са правени ремонти – улиците и тротоарите са в лошо състояние. Уличното осветление включва енергоспестяващи осветителни тела и е в добро състояние. В центъра на селото има парк с площ 1 дка. ВиК инсталацията е изградена през 1962 г. и е остаряла, често дава аварии. Електропреносната мрежа е изградена преди повече от 50 години и се нуждае от основен ремонт. Съобщителната мрежа е задоволителна и има обхват на всички мобилни оператори.

Основните източници на доходи са от земеделие. В землището на селото има засяти овощни градини около 300 дка, които осигуряват сезонна работа и доходи за част от населението.

В селото няма функциониращи предприятия. Здравното и социално обслужване се осигурява в гр. Дългопол.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

На територията на с.Камен дял през последните 5 години няма изградени нови сгради има 1 санирана и 10 обновени сгради.

с. Комунари се намира в полите на източна Стара планина в началото на Айтоски проход. Археологически следи в района са открити още от времето на неолита. На няколко километра от селото са открити останки на една от най-старите църкви в района датирана от 4 век. Около нея има средновековно селище. В този район е съществувал исихасткия скален манастир свети Илия. На мястото на сегашното село е имало османски чифлик. През 18-19 век той прераства в селище, където трайно се установяват и някои български семейства от съседни села. От север и юг има планински възвишения характерни със своите природни забележителности. Край селото тече река Камчия и пресича Стара планина през прохода „Дарбоаз”. Района е характерен с богата флора и фауна (скални орли, прилепи и др.), както и някои ендемични растения.

Към 2013 г. реалните жители на Комунари по постоянен адрес са 90, от които 6 деца под 18 години.

Публичните сгради в селото са кметство в добро състояние, училище, което е почти разрушено, читалище нуждаещо се от основен ремонт, пенсионерски клуб в добро състояние и църква в процес на довършителен ремонт.

В селото има 1 пивница.

Улична мрежа в Комунари е в много лошо състояние, липсват тротоари. Улично осветление е недостатъчно. Пред кметството е обособена малка зелена площ. Селото е водоснабдено, но липсва канализация. Недостатъчна съобщителна мрежа - слаб обхват на интернет и на всички мобилни оператори. Лошо подържана енергийна мрежа.

Основните източници на доходи и поминък на жителите на селото са лични стопанства. Повечето жители са пенсионери, които имат ниви включени в земеделски кооперации. На територията на селото не функционира предприятие. Има жп.гара.

Социалното и здравно обслужване на жителите се осигурява от личен лекар, който идва веднъж седмично. Няма здравен пункт и здравно обслужване.

През последните 5 години в селото има няколко частни сгради, които са обновени по инициатива на собствениците.

Празника на село Комунари е на 20 юли - „Илинден”.

Основни проблеми на Комунари са липса на целодневно работещ магазин за хранителни стоки, редовна автобусна връзка с общинския център. През селото минава републикански път, който е много натоварен. В селото няма обозначена сигнализация за намаляване на скоростта и пешеходни пътеки. Необходимо е подобряване на техническата инфраструктура.

с. Красимир се намира в полите на Стара планина.

През 2013 г. реалните жители на с.Красимир по постоянен адрес са 64, а по настоящ адрес 16 човека, от които 18 деца под 18 години.

В селото има кметство, читалище и 1 магазин.

Уличната мрежа се нуждае от ремонт - изкърпване на дупки, някои от основните улици не са асфалтирани. ВиК мрежата в селото е много стара и през летния сезон често се получават аварии и спира подаването на вода.

Основният поминък на населението на селото е земеделието. Социалното и здравното обслужване на жителите на с.Красимир се осъществява много трудно, хората пътуват до гр. Дългопол, за да ползват медицинско обслужване.

Селото не се обслужва от обществен транспорт, а жп гарата е на разстояние 1км.

През последните години няма новопостроени и санирани частни жилищни сгради. В селото няма функциониращи предприятия.

Необходимо е изграждането на детска площадка, ремонт на улична мрежа, и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

реконструкция на водоснабдителната инфраструктура.

с. Лопушна е разположено на 188 м. надморска височина, с обща площ на землището 27 кв.км. В югозападна посока от днешното с.Лопушна се намира ”Римското кале”. Разположено в дебрите на балкана селото продължило да съществува, през вековете като чисто българско село в пределите на турската империя. Има важно стратегическо разположение, изпълнявало е функции по охрана на прохода. Предполага се, че селото е било изгорено в края на 18 век. След около две години хората са се заселили на територията на днешното село. В землището на с. Лопушна много местности носят стари български имена.

На територията на селото основните природни забележителности са водопадът Куза скок и река Лопушанска.

Към 2013 г. реалните жители на Лопушна са 1 267 човека, от които 197 деца под 18 години.

Обществените сгради в селото са: кметство, сградата на което се нуждае от ремонт, основно училище, сградата на което е в добро състояние, детска градина - филиал на ДГ ”Първи юни” с. Партизани, здравна служба, която се състои от две стаи и се помещава в сградата на кметството, пощенска станция в сградата на кметството и джамия.

В село Лопушна има 4 магазини за хранителни стоки, 1 фурна, 1 склад на едро за напитки и 2 кафенета.

Улична мрежа и тротоарите са в лошо състоянието и не са извършвани ремонти през последните 25 г. Уличното осветление е задоволително. Водоснабдяването също е в добро състояние, няма изградена канализация. Съобщителна мрежа се поддържа от трите мобилни оператора в станата М-тел, Глобул и Виваком. Енергийната мрежата се поддържа от Енерго Про АД Варна, особено чести са прекъсванията на електрозахранването, което причинява неудобства на абонатите и повреждане на ел. уредите.

Поминок на част от населението е земеделие, а голяма част от младите семейства работят в чужбина.

Предприятието, което функционира в селото е единствената кооперация –КПТУ ”Кале-94” и няколко малки еднолични фирми.

Здравното обслужване се извършва от двама лични лекари, които идват по два дни през седмицата, периодично диспансерно болните се преглеждат от специалисти, има постоянно мед.фелдшер, който обслужва пациентите.

През последните 5 години в селото има 7 санирани и обновени сгради.

Основните проблеми в селото са високото ниво на безработица, лошото състояние на уличната мрежа, липса на канализация и пречиствателна станция, голямата популация на бездомни кучета и липса на приют в община Дългопол. Необходима е корекция и почистване на коритото на река Лопушанска, която преминава през селото.

с. Медовец се намира в североизточна България в най-източните части на Стара планина, на 200-300 метра надморска височина. Старото име на селото е Сарькованлък.

По информация от кмета на селото към 2013 г. реалните жители на селото по постоянен адрес са 2025, а по настоящ адрес 2050 души, от които 327 деца под 18 години.

Публичните сгради в Медовец са: кметство и читалище, които се помещават в една и съща сграда, СОУ „Назъм Хикмет” и Общежитие за учители, ЦДГ ”Щастливо детство”, Здравна служба, която се помещава в Общежитие за учители №2. Старата джамия построена преди повече от двеста години предстои да се реставрира и превърне в музей. Съществува и нова джамия построена с доброволен труд и дарения от населението на селото и спонсори. Благодарение на спонсорството на местен бизнесмен е боядисана фасадата на новата джамия.

През последните години са изградени два навеса за сватби с финансиране на общината.

В селото има 11 хранителни магазини, 1 магазин за строителни материали и железария,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

2 ресторанта и 3 кафенета.

Уличната мрежа на Медовец е в лошо състояние. Уличното осветление е незадоволително има неосветени улици. Тротоарните площи също са повредени и като цяло в лошо състояние. В селото е обособен малък парк, който не се стопанисва и се нуждае от възстановяване. Главният водопровод е подменен, но водоснабдителната инфраструктура в селото е амортизирана и се нуждае от цялостна подмяна. Съществува частична стара канализация и доизграден нов основен колектор на битова канализация. Има покритие на трите мобилни оператори-Виваком, Глобул и М-Тел.

Стопанството на село Медовец е типично за селище от планински тип. Основните култури са лозя и зеленчуци, които се отглеждат основно за собствени нужди, както и едър и дребен рогат добитък, но поради тежките икономически условия броят им непрекъснато намалява.

Почвите и климата са подходящи за отглеждане на плодове, зеленчуци, зърнени култури и билки. Заобикалящата селото земя се обработва от кооперацията на село Лопушна. Основният поминък на жителите е селското стопанство и шивашкият цех за текстил, който осигурява заетост за 80 жени от селото.

В Медовец работят двама лекари и медицинска сестра, които непрекъснато са на разположение на пациентите си. Основен проблем е липсата на аптека и липсата на възможности за доставка на лекарства.

През последните 5 години в селото се изграждат няколко нови сгради, има и голям брой санирани и обновени сгради.

Селото няма официален празник, но през годината се честват различни празници. Най-значимия от тях е 24 май - Ден на славянската писменост и култура и патронен празник на училището – СОУ „Назъм Хикмет”.

с. Партизани се намира в източната част на Стара Планина, старото му име е Ганчево.

Към 2013 г. реалните жители на Партизани са 1034 човека, от които 124 деца под 18 години.

Публични сгради в селото - кметство, училище, детска градина, църква, здравна служба, джамия, поща, читалище, спортна зала са в добро състояние.

В Партизани има 3 магазина за хранителни стоки, 2 смесени магазина, 1 строителен магазин, 1 сладкарница, 1 промишлен магазин и 1 ресторант.

Уличната мрежа е в задоволително състояние, уличното осветление и водоснабдителна мрежа са в добро състояние. Детската площадка в селото е нова, в много добро състояние.

Основните източници на доходи в селото са земеделие и животновъдство. На територията на Партизани има частна Бензиностанция, кариера, "ЗК Единство" и частен Гатер.

Здравното обслужване на жителите на селото се осъществява от личен лекар. През последните години в селото са обновени публичните сгради на кметството и спортната зала.

Основен проблем в с. Партизани е безработицата. За развитие на селото е необходимо обновяване на уличната мрежа и изграждане на канализация.

с. Поляците е разположено в полупланински район, в близост до селото има природна забележителност „Куза-скока”.

По информация от кмета на селото към 2013 г. реалните жители на селото са 831 човека, от които 178 деца под 18 години.

Публични сгради в с.Поляците са: кметство, основно училище, детска градина, джамия и здравна служба.

В селото има 6 магазина и 1 кафене.

Състоянието на уличната мрежа и тротоарите е лошо, има изградено улично осветление,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

изградени са зелени площи в центъра на селото, има изградена детска площадка за деца до 6 г., селото е водоснабдено, има обхват на всички мобилни оператори, няма изградена канализация.

Основни източници на доход за населението на селото са приходи на служителите в бюджетния сектор, търговските обекти, селското и горското стопанство. Съществуват голям брой малки земеделски и животновъдни стопанства.

На територията на селото няма функциониращи предприятия.

Социалното обслужване се осъществява чрез Дирекция социално осигуряване Провадия клон-Дългопол, Български червен кръст-Дългопол, а здравното обслужване чрез личен лекар на жителите в селото, Медицински център-1 гр.Дългопол и Център за спешна медицинска помощ гр.Дългопол.

Няма санирани и обновени сгради в селото през последните 5 години.

Основните проблеми в с.Поляците са свързани предимно с повредената уличната инфраструктура, която е в много лошо състояние, водопроводната мрежа, която е силно амортизирана, създаващи чести аварии и лошото състояние на сградния фонд на всички обществени сгради.

Необходимо е изграждането на битова канализация и ПСОВ, цялостна подмяна на водопроводната и улична мрежа, саниране и ремонт на основните обществените сгради в селото.

с. Рояк

Първото известно име на селото е Птичи връх. Според местни хора, то е основано през XVIII век от двама българи, пастири от близкото село Чайлък (Чайка).

Към 2013 г. реалните жители на Рояк са 340 човека, от които 38 деца под 18 години.

Публичните сгради в селото - кметство, читалище и библиотека, и джамия, която е ремонтирана.

В Рояк има 2 хранителни магазина, 1 механа, 1 дискотека и 1 хотел.

Улична мрежа е в задоволително състояние, Улично осветление, ВиК и съобщителната мрежа са в добро състояние.

Основните източници на доходи в селото са пенсии и работа в чужбина.

На територията на Рояк, няма функциониращи предприятия.

През последните години в селото няма нови, санирани или обновени сгради. Здравно обслужване на жителите на селото се осъществява от личен лекар, който е в гр. Дългопол.

Основен проблем на Рояк са безработицата и липсата на канализация. За развитие на селото са необходими подобряване на инфраструктурата и благоустройството на Рояк и създаване на еко пътеки до скалния манастир.

с. Сава е разположено в полите на Стара планина и на 1км. от западната страна на язовир Цонево.

По информация от кмета на селото към 2013 г. реалните жители на селото са 240 човека, от които 18 деца под 18 години.

В селото има 2 хранителни магазина и 1 кафене.

Техническата инфраструктура в с.Сава е остаряла и се нуждае от обновяване, няма канализация.

Основните източници на доходи в селото са земеделие и животновъдство. В с.Сава няма функциониращи предприятия. Социалното и здравно обслужване на жителите на селото се осигуряват в гр.Дългопол.

За последните 5 години в селото има санирани и обновени сгради.

Основния проблем на Сава е високото ниво на безработица сред икономически активното население.

с. Сладка вода е уникално със своето местоположение, разположено в живописна

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

планинска местност, само на 20 км от язовир Цонево и на 80 км от гр. Варна. Местността „Водениците” край селото има статут на екопарк, в който могат да се наблюдават редки птици. Има още две местности, които редовно се посещават от туристи за излети – Орлова поляна и Хълма на силата. Околностите са любими за ловните дружинки.

Селото е разположено далеч от промишлени замърсители и натоварени пътища, защитено от планински склонове.

Към 2013 г. реалните жители на с. Сладка вода по постоянен адрес са 15, а по настоящ адрес са 5 човека, освен тях има 4 без адресна регистрация, но няма деца под 18 години освен пребиваващите гости и туристи.

В селото има 22 ваканционни имота, които се поддържат и посещават редовно, къща за гости с капацитет 20 места за ношуване и 40 места за хранене.

Сладка вода разполага с кметство, което е в лошо състояние и се нуждае от цялостен ремонт. Съществувало е частно училище, което е прекратило дейност заради изключително влошеното състояние на пътя към селото. Има идея то да бъде база за ученически лагери и тимбилдинг, но след ремонтване на пътя.

В селото има само една регистрирана къща за гости и още две новоизградени, които предстои да стартират в бъдеще. Магазин няма.

Улична мрежа в селото е в лошо състояние, по-голяма част от улиците не са асфалтирани. Има улично осветление. Водоснабдителната мрежа се нуждае от обновяване. Няма изградена канализация. Енергоснабдителната мрежа е с изключително лошо подаване на напрежение с чести токови удари и редовни аварии през зимата.

За възрастните хора в селото основен доход са пенсиите и рентите. За работещите – свободни професии, образование, земеделие, туризъм.

В с. Сладка вода няма функциониращи предприятия.

Социалното и здравно обслужване на жителите на селото се осигуряват в гр. Дългопол.

През последните 5 години в селото има 10 санирани и обновени частни сгради.

с. Цонево е подбалканско село. В сегашния си вид селото е сформирано от с. Яворово и с. Цонево, които са обединени през 40-те години на миналия век в новобразуваното с. Цонево. В миналото селото е носело имената Ракла и Сандъкчи. В него има преселени жители от балканските махали на Стара планина, българските западни покрайнини и несъществуващи вече села — Божур, Голямо Делчево, Дебелец (в момента курортно селище).

По информация от кмета на селото към 2013 г. жителите на селото са 2580 човека, от които 410 деца под 18 години.

Публичните сгради в селото са: кметство, ОУ „Хр. Ботев”, ЦДГ ”Пролет”, Стадион с футболно игрище и зала, Православен храм, Евангелистка църква, Читалище, Здравна служба. Многофункционална сграда за ритуали и 2 пенсионерски клуба. Състоянието на всички сгради е добро.

В с. Цонево има хранителни магазини, железария, 2 заведения за обществено хранене.

Улиците и тротоарите в с. Цонево са лошо състояние. Улично осветление има в цялото село, парковете и зелените площи са в добро състояние. Водоснабдителната мрежа е изградена преди 50 години и е амортизирана, канализация няма, има кабелен интернет, всички мобилни оператори са осигурили добър обхват на услугите, енергийната мрежа е в добро състояние.

Основните източници на доходи на жителите на селото са от животновъдство и земеделие, работа в дървопреработващи цехове, пенсии и социални помощи.

В Цонево функционират 4 цеха за дървопреработване, Напоителни системи-ЕАД, Държавно горско стопанство, Камена кариера „Ескана”, Земеделски кооперации и частни арендатори.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Селото разполага със здравна служба с двама лични лекари, 1 стоматолог и аптека.

През последните години са обновени сградите на ОУ „Хр.Ботев” и ЦДГ „Пролет” и частните магазини за хранителни стоки.

Празника на селото е на 1 май. Основен проблем на Цонево е високата безработица.

За обновяване на селото е необходимо да се довърши проекта за ПСОВ и канализацията; асфалтиране на улици в селото, подмяна на тротоари и основен ремонт на стадиона.

1.4.3. Жилищен фонд, домакинства и семейства

По данни на НСИ от преброяването към 01.02.2011 г. жилищните сгради в община Дългопол са 5 772, а общият брой жилища е 6 364. Полезната жилищна площ в общината е 365 617 кв.м.

Около 79% от жилищните сгради (4586 броя) са постоянно обитавани, 1 185 са необитавани и/или се обитават сезонно. Обществено водоснабдени са 98% от жилищните сгради в Дългопол. Собствен водоизточник ползват 0,6% от сградите, 0,8% имат и обществено водоснабдяване и собствен водоизточник, а 0,7% не са водоснабдени.

С обществена канализация са свързани 32% от обитаваните жилища в Дългопол, 9,2% са свързани с избени ями, 15,6% ползват септични ями, а 37,1% попивни ями. В 5,5% от жилищните сгради няма никакъв достъп до канализация и/или ями.

По показателя на НСИ „Осигуреност на обитаваните жилища с кабелна телевизия, сателитна антена, компютър и достъп до интернет”, данните за община Дългопол са следните:

- Кабелна телевизия има в 1639 жилища и достъп имат 5014 лица;
- Сателитна антена е поставена на 2128 жилища и достъп имат 6787 лица;
- Компютри има в 1104 от жилищата и осигуреността е за 4242 лица;
- Достъп до Интернет имат 946 жилища и съответно 3583 лица.

Значителна част от сградния фонд (78%) е построен преди 1980 година. Около 76% от сградите в Дългопол са масивни, 1,2% са стоманобетонни, а останалите са с друг вид конструкция.

Таблица 4: Жилищни сгради по период на построяване във Дългопол

Общо	До края на 1949 г.	1950 – 1959 г.	1960 – 1969 г.	1970 – 1979 г.	1980 – 1989 г.	1990 – 1999 г.	2000 – 2011 г.
5772	1027	985	1400	1074	717	349	220

Национален статистически институт

По данни от последното преброяване на населението към 01.02.2011 г., в 17-те населени места на общината има 5 241 домакинства и 4 251 семейства, като средният брой членове на едно домакинство е 2,7 човека, а на едно семейство е 2,8 човека. Едночленните домакинства са 1 366. В 1 017 домакинства живеят повече от едно семейство на родствени лица. Домакинствата-семейства в община Дългопол са 2 842. Около 41% от семействата са без деца, 32% имат само едно дете, 23% - две деца и 5% - три и повече деца. В 11% от семействата, в които има деца те се отглеждат само от единия родител.

1.5. Развитие на човешките ресурси и социалната сфера

1.5.1. Демографска характеристика

В община Дългопол има демографската криза и през последните години тя се задълбочава. Влияние върху демографското развитие на общината оказват световните и национални демографски процеси – намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните - увеличена смъртност и интензивна емиграция. В резултат на тези процеси населението на общината намалява и застарява ежегодно.

Динамиката показва трайна тенденция на намаление на населението (с около 4% за

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

последните 6 години) или с 609 души през 2012 спрямо 2007 г. По данни от преброяването към 01.02.2011 г. населението на община 14 389 души, а към края на годината намалява до 14 248. През 2012 г. в общината живеят вече 14 091 души.

Таблица 5: Население в община Дългопол по пол и местоживеење 2007 - 2012 г.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Всичко	14 700	14 565	14 364	14 204	14 248	14 091
Мъже	7297	7219	7129	7049	7160	7072
Жени	7403	7346	7235	7155	7088	7019
В града	4955	4903	4829	4781	4822	4757
В селата	9745	9662	9535	9423	9426	9334

Източник: Национален статистически институт

По признака пол структурата на населението е сравнително балансирана. Мъжете през 2012 г. са с 53 повече от жените. Градското население е 34%, а в селата живеят 66% от жителите на община Дългопол.

Таблица 6: Население под, във и над трудоспособна възраст по местоживеење и пол

	Общо			Град			Село		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо	14 389	7 253	7 136	4 888	2 457	2 431	9 501	4 796	4 705
Под трудоспособна²	2 400	1 191	1 209	862	432	430	1 538	759	779
В трудоспособна³	8 602	4 712	3 890	2 944	1 615	1 329	5 658	3 097	2 561
Над трудоспособна⁴	3 387	1 350	2 037	1 082	410	672	2 305	940	1 365

Източник: Национален статистически институт

През 2011 г. под трудоспособна възраст е 17% от населението на община Дългопол. Възрастните над трудоспособна възраст са 3 387 души или 24% от населението. Около 59% е делът на населението в трудоспособна възраст на 15 и повече години. (Таблица 6)

Най-голям относителен дял във възрастовата структура на населението заемат лицата в активна трудова възраст между 30 и 59 години - 40%, следвани от децата и младежите до 29 години, които са 34%, а възрастните на 60 и повече години са 26% от населението.

Таблица 7: Население в община Дългопол по възрастови групи към 01.02.2011 г. (брой)

	Общо	0 - 9	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70+
Общо	14 389	1525	1564	1804	1890	1925	1988	1815	1878
Мъже	7 253	765	793	987	992	1023	1037	873	783
Жени	7 136	760	771	817	898	902	951	942	1095

Източник: Национален статистически институт

Икономически активните лица в общината са 36% или 4422 души от населението на 15 и повече години по данни от последното преброяване. От икономически активните лица заети са 3166 души, останалите са безработни, които активно търсят работа. Пенсионерите заемат относителен дял - 36% или 4316 души от населението на 15 и повече години в Дългопол.

По признака юридическо семейно положение, данните на НСИ сочат, че 45% от населението на община Дългопол (6 453 души) са семейни – женени/омъжени, близо 3,3% са

² Под трудоспособна възраст - до 15 навършени години.

³ В трудоспособна възраст - жени от 16 до 59 и мъже от 16 до 62 навършени години.

⁴ Над трудоспособна възраст - жени на 60 и повече навършени години и мъже на 63 и повече навършени години.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

разведени (473 души), около 11% са със статут на вдовец или вдовица. Несемейните са 41% от населението, като се приспадне групата на децата и младежите до 19 години (3079 деца и младежи), делът на несемейните хора в община Дългопол е 20% от общото население. Според резултатите от Преброяване 2011 г., 10% от населението живее в условия на съжителство без брак. Това са около 24% от юридически несемейните лица, като повече от половината от тях (79%) са във възрастовата група между 20 и 45 години.

Таблица 8: Население на 7 и повече години в община Дългопол по образование към 01.02.2011г.

Община, Местоживеене	Общо	Висше образование	Средно образование	Основно образование	Начално образование	Незавършено начално	Никога не посещавали училище	Дете
Дългопол	13 302	675	3 377	5 228	2 722	952	308	40
В градовете	4 537	397	1 351	1 321	1 012	351	90	15
В селата	8 765	278	2 026	3 907	1 710	601	218	25

Източник: Национален статистически институт

Данните в Таблица 8 показват, че 25% от населението на община Дългопол на 7 и повече години е със средно образование, а 39% с основно образование. Само начално образование имат 20% от жителите на общината, с незавършено начално са 7%, а 308 души (съответно 90 в града и 218 в селата) никога не са посещавали училище и са напълно неграмотни. Броят на висшистите в общината е 675 или около 5% от населението, от тях 59% в града и 41% в селата.

Таблица 9: Население в община Дългопол по етническа принадлежност към 01.02.2011г.

Общо	Лица, отговорили на въпроса за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределят
		българска	турска	ромска	друга	
14 389	12 573	5 755	5 918	685	22	193

Източник: Национален статистически институт

По признака етническата принадлежност 46% от анкетираните жители на община Дългопол се самоопределят като българи, 5% като роми, 47% са се самоопределили като турци и 22 души са посочили друга етническа принадлежност. От всички анкетирани 1,5% на са определили етническата си принадлежност.

Таблица 10: Естествен прираст на населението на община Дългопол 2007-2012 г.

Година	Живородени			Умрели			Естествен прираст		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2007	177	93	84	242	124	118	-65	-31	-34
2008	158	85	73	242	144	98	-84	-59	-25
2009	154	77	77	265	142	123	-111	-65	-46
2010	144	75	69	212	112	100	-68	-37	-31
2011	126	72	54	243	139	104	-117	-67	-50
2012	138	66	72	225	116	109	-87	-50	-37

Източник: Национален статистически институт

Естественият прираст на населението на община Дългопол за изследвания период е отрицателен, като се увеличава от минус 65 души през 2007 г. на минус 87 души през 2012 г.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст.

Средно годишният брой на живородените деца в общината през периода е 150. Средната смъртност в Дългопол за изследваните 6 години е 238 човека годишно.

Таблица 11: Заселени, изселени и механичен прираст в община Дългопол 2007-2012 г.

Година	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
2007	149	53	96	274	112	162	-125	-59	-66
2008	200	78	122	251	97	154	-51	-19	-32
2009	189	77	112	279	102	177	-90	-25	-65
2010	195	84	111	287	127	160	-92	-43	-49
2011	140	60	80	181	91	90	-41	-31	-10
2012	116	48	68	186	86	100	-70	-38	-32

Източник: Национален статистически институт

Механичният прираст на населението за периода 2007-2012 г. е отрицателен. Намалява от минус 125 лица през 2007 на минус 70 лица през 2012 г. В резултат на миграция населението на общината намалява с около 78 души средногодишно.

Общо в резултат на естествен и механичен прираст населението в община Дългопол през 2012 г. е намаляло със 157 души.

1.5.2. Пазар на труда – заетост и безработица

Пазарът на труда включва два основни компонента: трудова заетост и безработица. Икономически активните лица в община Дългопол наброяват 4422 души по данни от последното преброяване – 01.02.2011 г. Коефициентът на икономическа активност е 36% (съотношение между икономически активните лица и населението на 15 и повече навършени години). От икономически активните лица заети са 3166 души, останалите са безработни, които активно търсят работа. Коефициентът на заетост (съотношение между броя на заетите лица и населението на 15 и повече навършени години) за община Дългопол е 26%.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост в община Дългопол са демографската криза, липсата на работни места и несъответствието между професионалната квалификация и пазара на труда, в следствие от реструктурирането на икономиката. Наблюдава се дефицит на квалифицирана работна ръка на регионално ниво (в райони намиращи се далеч от индустриални и административни центрове, планинските райони) и на подотраслово ниво (за някои професионални тенденции и професии).

Несъответствието между предлаганите и търсените квалификации е очевидно предимно в следните групи: незавършилите училище, млади хора, завършващи средно образование и тези без или с много ниско ниво на професионална квалификация. Това несъответствие се наблюдава също така в групите от хора с образование и професионални квалификации, но без стаж, както и в групата на продължително безработните. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени технологии, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да пътуват и да работят в по-големите градове. В голям процент от случаите те напускат родните места.

Равнището на безработица в община Дългопол е сравнително високо за целия анализиран период, през 2012 г. е 31,7% при средни равнища за област Варна 8,2% и за страната 11,4%. По данни на Дирекция „Бюро по труда“ – Провадия през 2008 г. безработицата

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

в Дългопол намалява спрямо 2007 г., съответно от 20,29% на 17,21%.

За периода 2008-2012 г. показателят постепенно нараства и през 2012 г. достига рекордните 31,7%. Този проблем налага работа по много програми и мерки за насърчаване на заетостта и осигуряване на работни места за стабилизиране пазара на труда в общината.

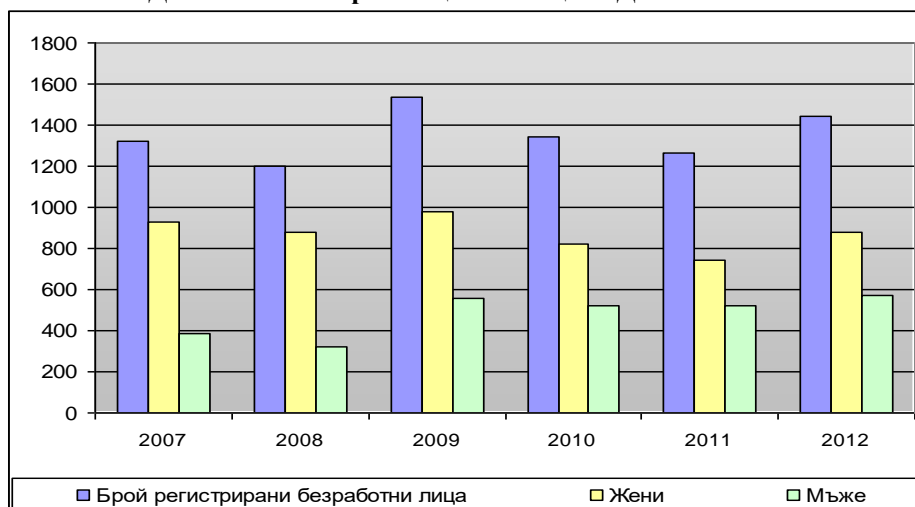
Таблица 12: Брой на безработните лица и равнище на безработица в община Дългопол (2007-2012г.)

Показател	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Брой регистрирани безработни лица	1318	1202	1537	1342	1264	1445
Жени	929	878	981	822	740	877
Мъже	389	324	556	520	524	568
Равнище на безработица (%)	20,29	17,21	18,87	22,31	29,10	31,70

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Провадия

За анализираният период броя на регистрираните безработни в общината е най-малък през 2008 г. – 1202 лица. През 2012 г. по официални данни безработните са 1445. За целият период безработните жени са повече от мъжете. Относителният им дял през 2012 г. е 61% или 877 безработни жени. (Таблица 12 и Фиг.4)

Фиг. 4: Динамика на безработицата в община Дългопол 2007-2012 г.

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Провадия

От Таблица 13 се вижда, че най-голям брой 290 безработни младежи до 29 години има през 2012г, а най-малък през 2008 г. - 194 . Най-голям относителен дял през 2012 г. във възрастовата структура на безработните младежи до 29 г. имат безработните от 25 до 29г. - 49%, следвани от безработните лица от 20 до 24 г. - 40%, и безработните до 19 г. – 10%.

Таблица 13: Безработица в община Дългопол на младежи до 29 години по възрастови групи за 2007-2012 г.

Възрастови групи	2007	2008	2009	2010	2011	2012
- до 19 г.	-	-	-	28	21	30
- от 20 до 24 г.	-	-	-	80	114	117

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- от 25 до 29 г.	-	-	-	122	124	143
Общо	241	194	288	230	259	290

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Провадия

През изследвания период най-голям е броят на безработните с основно и начално и по-ниско образование. През 2012 г. - 72% от безработните в община Дългопол са с основно и начално или по-ниско образование. Лицата със средно образование са 27% от регистрираните безработни. С висше образование са 27 души или 1,9% от регистрираните лица в Бюрото по труда.

Таблица 14: Безработица в община Дългопол по образование за 2007-2012 г.

Образование	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Висше	18	18	23	20	24	27
Средно	329	301	384	342	321	384
Основно	474	432	553	544	450	521
Начално и по-ниско	461	420	538	436	469	513
Общо	1282	1171	1498	1342	1264	1445

Източник: Дирекция „Бюро по труда” – Провадия

По данни на Дирекция „Бюро по труда”- Провадия:

В община Дългопол за периода 2007-2012 г са:

- обявени 2 465 свободни работни места, съответно 2 317 на първичния пазар и 145 по мерки за заетост;
- устроени на работа 3 953 безработни лица, като в т. ч. на първичния пазар 1864, по програми 1944, а по мерки 146 лица;
- устроени 43 безработни лица по чл.41, чл. 46 и чл. 55г от ЗНЗ.

В общината към 31.12.2012 г. при реализация на ОП “РЧР”, с конкретен бенефициент ГД “УЗ” са:

- нововключени в програми 417 лица, от които 229 жени;
- работили по програми 70 лица.

Възможностите за намиране на работа в община Дългопол са ограничени. Частният сектор наема много малък брой от свободната работна ръка и основно заетост се осигурява чрез различните национални програми. В публичния сектор трудно се освобождават места и там възможностите са изключително ограничени по отношение намиране на работа. В последните години общината участва активно в редица национални програми и мерки, целящи под различна форма ограничаване на безработицата и осигуряване на заетост и доходи за населението.

1.5.3. Образование

Училищната структура и мрежа в община Дългопол е съобразена с действащите законови и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието.

Училища

На територията на община Дългопол функционира 7 училища:

- СОУ „Св. Кл. Охридски”- гр. Дългопол;
- СОУ „Назъм Хикмет” – с. Медовец;
- ОУ „Хр. Ботев” – с. Цонево;
- ОУ „Хр. Ботев” – с. Партизани;
- ОУ „Васил Левски” – с. Поляците;

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- ОУ „М. Палузов” – с. Лопушна;
- НУ „Иван Вазов” – гр. Дългопол.

Таблица 15: Училищна структура в община Дългопол 2007-2013 г. (брой)

Учебни години	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Общообразователни училища	9	9	8	8	8	7
Паралелки	72	68	73	69	83	78
Учители	116	121	115	115	117	113
Учащи	1450	1430	1408	1365	1419	1414
Професионални гимназии и професионални училища с програми за придобиване на II степен професионална квалификация	-	-	-	-	-	-
Паралелки	4	4	4	4	4	4
Учители	2	-	2	2	2	2
Учащи	84	84	84	86	82	76
Общо						
Училища	9	9	8	8	8	7
Паралелки	76	72	77	73	87	82
Учители	118	121	117	117	119	115
Учащи	1534	1514	1492	1451	1501	1490

Източник: Териториално статистическо бюро – Варна

За периода 2007-2013 г. учениците в общината намаляват с 44. Учителите намаляват с 3 или от 118 в началото на 115 в края на периода. Броят на паралелките за анализирания период се увеличават и през 2012/2013 г. има 82 паралелки или с 6 повече, спрямо учебната 2007/2008 г., когато паралелките са 76. През 2012/2013 г. учениците в Дългопол са 1490.

Сградният фонд на учебните заведения са публична общинска собственост (СОУ-2, ОУ-4, НУ-1). Функциониращите отоплителни съоръжения в учебно възпитателните заведения са остарели и използват скъпо струващи горива и оскъпяват цялостната издръжка.

В незадоволително състояние е обзавеждането на учебните заведения – маси, столове, учебно-технически средства, дидактически материали.

През 2012 г. по проекти за енергийна ефективност е подобрен сградния фонд на НУ „Иван Вазов” гр. Дългопол.

Детски градини

Таблица 16: Детски градини в община Дългопол 2007-2012 г. (брой)

Показатели	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Детски градини	8	8	8	4	4	4
Места в детските градини	518	546	548	547	515	551
Педагогически персонал	40	42	42	44	46	46
Деца, посещаващи детските градини	447	474	462	488	425	471

Източник: Териториално статистическо бюро – Варна

Община Дългопол разполага с 4 целодневни детски градини, съответно:

- ЦДГ „Детелина” – гр. Дългопол;
- ЦДГ „Пролет” – с. Цонево;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- ЦДГ „Първи юни” – с. Партизани;
- ЦДГ „Щастливо детство” – с. Медовец.

Педагогическият персонал в детските градини се увеличава с 6 за целия анализиран период. Броят на децата в тях се променя динамично. Най-голям е броят на децата през учебната 2010/2011 г. – 488, а най-малък през учебната 2011/2012 г. – 425.

Сградният фонд на детските заведения, които са публична общинска собственост като цяло не е в добро състояние и се нуждае от ремонт.

През 2012 г. по проект за енергийна ефективност е санирана сградата на ЦДГ „Детелина” гр. Дългопол.

1.5.4. Здравеопазване

На територията на община Дългопол действат: МЦ I Дългопол, Център за спешна и неотложна медицинска помощ и амбулаториите за индивидуални медицински и дентални практики. Филиалът за спешна медицинска помощ е подразделение на ЦСМП гр. Варна.

В общината са разкрити 6 амбулатории за индивидуални практики. Лекарските практики са напълно оборудвани съгласно изискванията, още в първата година на стартиране на здравната реформа.

Медицинският център е учреден със заповед № РД 09-228 на Министъра на здравеопазването за преобразуване на публично здравно заведение Поликлиника – гр. Дългопол в лечебно заведение за извънболнична медицинска помощ. Към Медицински център работят лекари - специалисти от 10 специалности: очен, невролог, дерматолог, ендокринолог, хирург, УНГ, психиатър, кардиолог, лабораторен лекар, акушер гинеколог.

От самото начало на съществуване на МЦ се е наложило закупуване на медицинска апаратура, без наличието на която е невъзможно сключване на договор с РЗОК. Именно това е причината за поетапно включване към центъра на лекари от различните специалности. Тенденцията е в поетапно дооборудване на центъра с нова апаратура.

Детското и ученическо здравеопазване се осъществява от полувисш медицински персонал – 7 медицински сестри. Стоматологична помощ се реализира в 5 стоматологични практики: в гр. Дългопол - 3, с. Цонево - 1, с. Партизани и с. Лопушна - 1.

В Община Дългопол здравното обслужване се осигурява от 8 семейни лекари: град Дългопол- 2 практики, село Цонево – 2 практики, село Аспарухово – 1 практика, село Партизани – 1 практика, село Медовец – 1 практика и село Поляците – 1 практика.

Епидемичната обстановка и заразна заболяемост в община Дългопол за периода 2010-2013 г. по данни от РЗИ-Варна е представена по следния начин:

- Варицела – 129 души;
- Вирусни чревни инфекции - 123 души;
- Морбили – 29 души;
- Скарлатина – 12 души;
- Вирусен хепатит – 14 души;
- Лаймска болест – 4 души;
- Епидемичен паротит – 2 души;
- Вирусен менингит – 5 души;
- Салмонелоза – 5;
- Колиентерит - 2;
- Дезинтерия - 20.

Структурата на заболяемостта в общината е в посока завишаване на заболяванията.

Основните проблеми в здравните услуги в общината са следните:

- Няма осигурен постоянен денен достъп до медицински услуги в селата;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- Поради лошата инфраструктура и отдалеченост на някои села достъпът до навременна спешна и медицинска помощ е затруднен;
- Демографско остаряване на населението, което поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности, поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по – големи разходи за здравно обслужване.

1.5.5. Социални дейности, услуги и социално включване

В областта на социалните дейности на територията на община Дългопол функционират следните структури:

➤ **Домашен социален патронаж:**

Домашен социален патронаж с капацитет 60 места. Услугата е в общността и се изразява в предоставяне на храна на хора в лошо материално и здравословно положение. Храната се подготвя в сградата на СОУ „Св. Климент Охридски” тъй като общината не разполага със собствена кухня.

➤ **Клуб на пенсионера:**

Клубовете са форма на социална услуга, предоставена в общността. Същите предоставят възможност на хората от трета възраст да общуват, да имат социален живот и да участват в културни и развлекателни мероприятия. На територията на общината функционират 12 клуба на пенсионера с общ капацитет от 330 души. На територията на град Дългопол работят 4 клуба с общ капацитет 140 души. Нито един клуб не предлага необходимия комфорт и оборудване за хората от третата възраст, но въпреки това услугата е много търсена, поради липса на алтернативи за социална реализация.

➤ **Клуб на лица с увреждания:**

В община Дългопол функционира Клуб на хората с увреждания с капацитет 150 човека. Само в гр. Дългопол хората с физически и ментални увреждания са 409, а на територията на цялата община те са 1153 - от тях 44 са деца.

➤ **Лични асистенти:**

По Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG051PO001-5.2.09 „Алтернативи”, чрез който Агенцията за социално подпомагане, в партньорство с община Дългопол, предоставя социалната услуга „Личен асистент”. Целите на проекта са фокусирани върху преодоляването на социалната изолация на семейства, в които има лица, зависими от постоянни грижи, поставени в риск от институционализация, чрез създаване на възможности лицето с трайни увреждания само (или чрез своя законен представител), да получи право на индивидуален бюджет за ползване на услугата, като избере своя личен асистент и определи как социалната услуга да бъде организирана във времето. Налице е обща удовлетвореност от ползването и изпълнението на услугата „личен асистент”. Социалният ефект от услугата е особено значим за малките населени места, в които липсват алтернативни мерки за подкрепа на хората с увреждания и техните семейства. Налице е обща удовлетвореност от ползването и изпълнението на услугата „личен асистент”. Социалният ефект от услугата е особено значим за малките населени места, в които липсват алтернативни мерки за подкрепа на хората с увреждания и техните семейства.

Община Дългопол има разработена Общинска стратегия за развитие на социалните услуги за периода 2011-2015 г., в която е планирано и разкриването на следните нови социални услуги:

- **Център за работа в ромска общност** - групи и лица с рисково поведение, образователни и социални дейности;
- **Защитено жилище;**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- **Дом за стари хора;**
- **Дневен център за социална рехабилитация и интеграция;**
- **Център за обществена подкрепа** - Превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения на самостоятелен живот и социална интеграция на деца от институции, консултиране и подкрепа на семейства в риск, оценяване и обучение на бъдещи приемни родители и осиновители, консултиране и подкрепа на деца с противообществени прояви.

1.5.6. Култура и културни дейности

Културният живот в община Дългопол е съсредоточен главно в дейността на читалищата. Като традиционно самоуправляващи се български културно просветни и образователни центрове читалищата обединяват творците и развиват любителското художествено творчество.

Община Дългопол успява не само да съхрани, но и да развие своите културни институции и традиции. Културната инфраструктура е представена от 14 читалища, и 36 любителски състави към читалищата и учебните заведения, общински детски комплекс, в които са създадени условия за развитие на детски фолклорни групи, състави за автентичен фолклор и на множество изпълнители на народни песни и инструменталисти.

Читалищата в община Дългопол са:

1. НЧ „Н. Й. Вапцаров“ гр. Дългопол;
2. НЧ „Добри Иванов 1894“ с. Аспарухово;
3. НЧ „Али Ямурлов 1938“ с. Медовец;
4. НЧ „Пробуда 1932“ с. Цонево;
5. НЧ „Кирил и Методий – 1934“ ” с. Цонево;
6. НЧ „Кирил и Методий“ с Боряна;
7. НЧ „Пробуда“ с. Величково;
8. НЧ „Светлина“ с. Камен дял;
9. НЧ „Христо Ботев“ с. Красимир;
10. НЧ „Назъм Хикмет“ с. Лопушна;
11. НЧ „Асен Златаров“ с. Партизани;
12. НЧ „Лиляна Димитрова“ с. Поляците;
13. НЧ „Светлина“ с. Рояк;
14. НЧ „Светлита“ с. Сава.

Ежегодно в региона се организират фолклорни надпявания и тържества. Културните прояви в общината се провеждат по специален календар, в който са отразени и участията в областни и национални прегледи, конкурси и фестивали.

Читалищните библиотеки обслужват населението по местоживееене и главната им задача е работата с читателя, масова дейност, справочно-библиографска и краеведска дейност, комплектоване и организация на библиотечния фонд, който да отговаря на нуждите от пълноценно информационно обслужване на читателите.

Библиотечната дейност се направлява и методически подпомага от Централната общинска библиотека, чийто организиран фонд наброява 85 977 библиотечни единици. Ежегодно се регистрират около 2 680 читатели и заети библиотечни документи – 36 890 тома.

Православни храмове на територията на община Дългопол:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

1. Храм „Св. Цар Борис I” - с. Цонево;
2. Храм „Св. Вмчк Димитър Солунски” – с. Арковна;
3. Храм „Св. Иван Рилски” – гр. Дългопол;
4. Храм „Св. св. Кирил и Методий” – с. Партизани;
5. Храм „Св. Вмчца Марина” - с. Сава.

Джамии и мюсюлмански настоятелства в община Дългопол:

1. Мюсюлманско настоятелство и джамия в с. Поляците
2. Мюсюлманско настоятелство и джамия в с. Лопушна
3. Мюсюлманско настоятелство и джамия в с. Рояк
4. Мюсюлманско настоятелство и джамия в с. Цонево
5. Мюсюлманско настоятелство и джамия в с. Партизани
6. Мюсюлманско настоятелство и джамия в с. Медовец
7. Мюсюлманско настоятелство и джамия в с. Рояк.

1.5.7. Младежки дейности и спорт

На територията на Община Дългопол функционират спортни клубове по: тенис на маса, хандбал и футбол.

Стимулирането на спортните прояви и насърчаване на учащите към организирано практикуване на спорт за подобряване на тяхното здраве и физическа дееспособност е приоритетна задача за ръководство на Община Дългопол.

С помощта на общинска администрация са проведени ученическите игри с участие на общински и областни отбори. През 2012 година е възродена традицията за провеждане на турнир по минифутбол, реализиран и финансиран съвместно с общинска администрация и спонсор. Друг много популярен спорт - „Борба” е също възстановен с откриването на два спортни клуба в гр. Дългопол и с. Партизани. През 2012 година община Дългопол е излъчила национален състезател по тенис на маса за юноши до 18 годишна възраст, който се състезава за България на Балканско и Европейско първенство. Спортният клуб по тенис на маса от гр. Дългопол продължава успешно своето участие в Б група от националното първенство, заявявайки претенции за влизане в майсторската А група.

1.6. Икономическо развитие

1.6.1. Състояние на местната икономика, тенденции, конкурентоспособност и предприемачество

Структуроопределящите отрасли на местната икономика са: селско стопанство, дърводобив и дървообработване, хранително-вкусова промишленост, керамична промишленост, производство на строителни материали и туризъм. Водещо значение има селското стопанство. Неговата структура на производство и специализация определят характера на цялата територия и облика на населените места. Земеделието е застъпено във всички селища на общината и има важна роля за цялостното ѝ развитие. Независимо от значителното намаляване на произведената продукция през последните години, отрасълът остава основен източник на доходи в общината. Предпоставките за това са благоприятното географско положение на общината, природните дадености, с които тя разполага, почвено-климатичните условия, транспортната инфраструктура, човешките ресурси, традициите и др.

Таблица 17: Брой предприятия (без финансовите) в община Дългопол за периода 2007-2011 г.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Показатели	2007	2008	2009	2010	2011
Селско, горско и рибно стопанство	18	17	52	62	63
Преработваща промишленост	28	25	28	28	32
Строителство	12	18	14	14	14
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	114	138	146	145	139
Транспорт, складиране и пощи	28	9	6	6	9
Хотелиерство и ресторантьорство	9	21	30	29	29
Професионални дейности и научни изследвания	7	3	6	.. ⁵	5
Хуманно здравеопазване и социална работа	4	7	9	12	14
Общо за общината:	226	252	308	314	320

Източник: Териториално статистическо бюро – Варна

Най-голям относителен дял в местната икономика през 2011 г. имат предприятията, работещи в областта на търговията – 139 броя или 43% от всички фирми в общината. В сектор „Селско стопанство” развиват дейност 20% от фирмите, 32 броя или 10% от фирмите се занимават с преработваща промишленост, само 29 фирми работят в областта на хотелиерството и ресторантьорството, в секторите строителство и хуманно здравеопазване и социална работа функционират по 14 фирми или 4%, фирмите в областта на транспорта са 9, а в областта на професионалните дейности и научни изследвания развиват дейност едва 5 фирми.

Броят на предприятията в Дългопол за анализирания период нараства с 29% или от 226 през 2007 г. на 320 през 2011 г. Това е доказателство за наличие на икономическа активност и предприемачество сред местното население. За анализирания период в селското стопанство са регистрирани 45 нови предприятия, а в търговията – 25 нови фирми. (Таблица 17)

В община Дългопол, 93% от предприятията са микро – с до 9 заети лица. За анализирания период микро предприятията нарастват с 95 и през 2011 г. са 298, спрямо 2007 г. когато са 203. През 2009 г в общината има 19 малки предприятия и 3 средни предприятия. В общината липсват големи индустриални фирми и производства. (Таблица 18)

Таблица 18: Предприятия (без финансовите) според броя на зетите в община Дългопол за периода 2007-2011 г.

Показатели	2007	2008	2009	2010	2011
Микро до 9 заети	203	229	286	293	298
Малки от 10 до 49	20	19	19	... ⁶	...
Средни от 50 до 249	3	...	3
Общо за общината:	226	252	308	314	320

Източник: Териториално статистическо бюро – Варна

През 2011 г. произведената продукция в предприятията от община Дългопол се увеличава с 5 816 хил. лева, спрямо 2009, когато е 22 791 хил. лева. Приходите от дейността на предприятията в общината бележат ръст с 22% и през 2011 г. са с 10 551 хил. лева повече спрямо 2009 г. Нетните приходи от продажби също се увеличават с 10 448 хил. лева през 2011 спрямо 2009 г. и достигат 39 926 хил. лева. Разходите за дейността през 2011 г. са 45 306 хил. лева, което е с 11 087 хил. лева повече спрямо 2009 г. (Таблица 19)

Таблица 19: Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия

⁵ "..." - Данните са конфиденциални и са анонимизирани в съответствие с чл. 25 от Закона за статистиката.

⁶ "..." - Данните са конфиденциални и са анонимизирани в съответствие с чл. 25 от Закона за статистиката.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

в община Дългопол по икономически дейности 2009-2011 г. (хил. лева)

Икономически дейности ⁷	Произведена продукция			Приходи от дейността			Нетни приходи от продажби			Разходи за дейността		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Селско, горско и рибно стопанство	9198	13245	15151	13496	16998	18946	7448	11019	13309	12740	14984	17727
Преработваща промишленост	4953	3918	4459	5879	4497	5143	5335	3331	4562	6307	4686	5002
Строителство	5313	1782	2641	5701	2054	3209	5352	1935	3040	3808	1919	3040
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	1985	2606	4417	10182	12938	17090	9977	12848	16953	10081	12504	16549
Транспорт, складиране и пощи	336	198	806	369	206	806	369	206	800	319	202	812
Хотелиерство и ресторантьорство	345	556	248	501	918	1121	371	375	363	373	932	1217
Професионални дейности и научни изследвания	206	..	269	210	..	269	196	..	269	162	..	285
Хуманно здравеопазване и социална работа	384	514	516	390	546	633	369	497	500	336	442	511
Общо	22791	22928	28607	36800	38270	47351	29478	30322	39926	34219	35796	45306

Източник: Териториално статистическо бюро – Варна

Средносписъчният брой на наетите по трудово и служебно правоотношение в община Дългопол намалява с 556 души или 1576 души през 2011 г., спрямо 2007г. когато са 2132 души. През 2011 г. най-голям брой наети по трудово и служебно правоотношение има в образованието, селското стопанство, преработващата промишленост, търговията и транспорта, а най-малък брой в хотелиерството и ресторантьорството и другите дейности. (Таблица 20) Средната годишна работна заплата в община Дългопол нараства от 3715 лева през 2007 г. на 5665 лева през 2011 г. Тенденцията на повишаване на възнагражденията е постоянна. Въпреки това работната заплата в Дългопол през 2011 г. е с 2 565 лева или с 31% по-малко от средната годишна заплата за страната – 8 230 лева. Най-високи са възнагражденията в сектора на стоителството, селското стопанство, транспорта, образованието, следват ги другите дейности, хуманно здравеопазване и социална работа, хотелиерството и ресторантьорството. Най-ниски са работните заплати в административните и спомагателни дейности, преработващата промишленост и търговията. (Таблица 20)

Таблица 20: Среден годишен брой наети лица по трудово и служебно правоотношение и средна годишна заплата в община Дългопол за периода 2007-2011 г.

Икономически дейности ⁸	Среден годишен брой наети лица					Средна годишна заплата - лева				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Селско, горско и рибно стопанство	239	251	228	217	251	3152	4505	5373	5936	6700
Преработваща	541	492	365	199	192	2479	3213	3360	3162	3651

⁷ В таблицата не са включени секторите, за които липсват данни или са конфиденциални

⁸ В таблицата не са включени секторите, за които липсват данни или са конфиденциални

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

промишленост										
Строителство	160	178	131	71	84	3788	8067	5938	5377	6831
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	146	134	162	179	186	2687	3139	3813	3705	4048
Транспорт, складиране и пощи	243	211	134	115	154	4488	6780	7136	7026	6705
Хотелиерство и ресторантьорство	20	13	14	34	34	2116	2569	4362	3969	4326
Административни и спомагателни дейности	16	95	40	43	65	1873	2347	4122	2332	2459
Държавно управление	191	138	5131	5968
Образование	309	305	277	277	287	4669	6263	6434	6545	6576
Хуманно здравеопазване и социална работа	68	84	75	59	96	3807	4086	4533	5419	4772
Други дейности	88	23	19	19	23	2455	4404	5437	5044	5141
Общо за общината:	2132	2045	1664	1416	1576	3715	5056	5253	5375	5665

Източник: Териториално статистическо бюро – Варна

Община Дългопол има добра обезпеченост от местни суровини в областта на керамичното производство, производството на строителни материали (глина и други инертни материали) и в преработвателната промишленост на зърнени култури, зеленчуци и плодове. Големи резерви има в поливното земеделие, което е почти изчезнало през последните години.

В техническото оборудване и технологиите в съществуващите предприятия от общината се наблюдава тенденция към разширяване на производствените мощности, автоматизиране на производствените процеси и обогатяване на асортимента на продукцията. Такова е положението както в земеделието, така и в промишлеността (шивашко производство, дървопреработвателната промишленост и др.).

В общината преобладава частната и кооперативна собственост. Поради неблагоприятните процеси на пазарната икономика, частните малки и средни фирми не могат да се развиват. Това предполага усилия от всички структури за насърчаване на сектора на малките и средни предприятия, стимулиране на местното предприемачество, укрепване на частния сектор с повишаване информираността, уменията и квалификацията на работещите в този сектор.

Възможностите за развитие на общината са свързани преди всичко с насочване към използване на местните ресурси и тясното обвързване на производството на суровини с преработката им, привличане на нови инвестиции, развитие на съществуващите промишлени мощности и основни фондове, развитие на оранжерийно производство на селскостопански продукти, и не на последно място – създаване на условия за алтернативен туризъм.

Ограничения за икономическото развитие на общината представляват недостатъчно доброто състояние на техническата инфраструктура, липсата на квалифициран човешки ресурс и съществуващите демографски проблеми.

За решаване на проблемите и постигане на икономическо съживяване на района през 2012 г. Община Дългопол е разработила **Стратегия „Инвестиции за растеж и работни места”**. Документът се базира на иновативни технологии и философия за развитие на цели отрасли, с което е интересна не само за България, а и за целия свят. В основата е рационалното използване на всички ресурси за производство на качествена храна с приемлива себестойност, енергийна независимост и безотпадни технологии. В проектите са обединени силните страни на публичния и частния сектор и приложната наука.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Предпоставките за реализиране на стратегията са:

- **Геостратегическото положение** на община Дългопол, която отстои на около 80 км от двата пристанищни града и туристически центъра – Варна и Бургас.
- **Обработваема земеделска земя** за първични земеделски производства – в момента обработваеми 100 хил. дка, с потенциал за връщане в земеделско производство на още 80 хил. дка изоставени ниви и трайни насаждения.
- **Гори**, които заемат около 60% от територията на общината
- **Чиста вода** и изградена поливна инфраструктура, подлежаща на възстановяване и доизграждане (яз.Цонево, яз.Елешница и реките Голяма Камчия и Луда Камчия)
- **Демографски потенциал**, население с ниска степен на образование, което може да бъде ангажирано в трудово-интензивни земеделски производства; възможност за подготовка на кадри за нуждите на бизнеса в двете средни училища в общината
- **Неразработен потенциал в сферата на археологическия, културния и етнографски туризъм**
- **Уникални природни забележителности.**
- **Визия и воля на местната власт в унисон с държавната политика** за създаване на социално-икономически модел за развитие вкл. изграждане на инфраструктура и привличане на инвеститори

Всички проекти, включени в Стратегията за „Инвестиции за растеж и работни места” на община Дългопол са интегрирани в стратегическата част на настоящия Общински план за развитие за периода 2014-2020 г. и в Програмата за реализация на плана (Приложение 1).

1.6.2. Селско стопанство

Селското стопанство е водещ отрасъл на общинската икономика в Дългопол. То е основен източник на доходи и заетост за населението и ще продължава да играе важна роля за развитието на района в бъдеще.

Отрасълът се благоприятства от редица фактори, като климатичните условия, географското положение и релефът, традициите и производствения опит на населението в отглеждане на земеделски култури и селскостопански животни които създават благоприятни условия за развитие. Основните богатства на община Дългопол са чистата вода и плодородната земя.

Общината има разработен иновативен, вече приложен метод за производство на чиста храна (без изкуствени торове и хербициди) и може да планира колко да произвежда.

Основна цел на община Дългопол е разработване на затворен иновационен цикъл на взаимносвързани производства на екологично чиста храна със себестойност равна на конвенционалната и добив на 1 площ близка до добива на конвенционална храна в достатъчни обеми за нуждите на вътрешен пазар и другите пазари.

Таблица 21: Брой регистрирани земеделски производители по населени места в община Дългопол за периода 2007-2012 г.

Показател по години	2007	2008	2009	2010	2011	2012
с. Арковна	1	0	1	1	2	2
с. Аспарухово	6	6	6	6	7	7
с. Боряна	4	3	3	4	4	4
с. Величково	3	2	2	4	2	3

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

с. Дългопол	47	30	37	37	35	33
с. Красимир	1	2	2	2	2	2
с. Лопушна	15	14	17	10	8	6
с. Медовец	4	7	11	11	12	12
с. Партизани	12	12	10	8	7	7
с. Поляците	8	8	9	5	5	4
с. Рояк	1	2	3	3	3	3
с. Сава	3	5	6	6	5	4
с. Сладка вода	2	1	1	1	2	1
с. Цонево	14	9	13	14	14	12
Общо за Община Дългопол:	121	101	121	112	108	100

Източник: ОДЗ - Варна

За периода 2007-2012 г. броят на регистрираните земеделски производители в община Дългопол се променя динамично. Най-много земеделски производители има през 2007 и 2009 г. – 121, а най- малко през 2012 г. – 100.

Таблица 22: Брой регистрирани земеделски кооперации вобщина Дългопол за периода 2010-2012 г.

Показатели	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Земеделски кооперации	4	4	4	4	4	4

Източник: ОДЗ – Варна

За анализирания период броят на земеделските кооперации в Дългопол е постоянен или на територията на общината функционират следните 4 земеделски кооперации:

- ЗК ”Камчия-94” – с. Красимир;
- КПТУ “Кале 94” – с. Лопушна;
- ЗПК “Единство” – с. Партизани;
- ЗК “Луда Камчия” – с. Цонево.

Основната част от земеделската земя се обработва от арендатори или собственици. Общият им брой към 2013 г. е 79. (Виж Таблица 23)

Таблица 23: Арендатори, собственици и ползватели на земеделски земи в община Дългопол

ЗЕМЛИЩЕ	АРЕНДАТОРИ/СОБСТВЕНИЦИ/ПОЛЗВАТЕЛИ
МЕДОВЕЦ	КПТУ "Кале-94" с. Лопушна
АРКОВНА	"АГРО СТАР 2008" ЕООД
АРКОВНА	КПТУ "Кале-94" с. Лопушна
АРКОВНА	КАБИЛ МУСТАФА ЮНУЗ
СЛАДКА ВОДА	КПТУ "Кале-94" с. Лопушна
СЛАДКА ВОДА	"МАРИНА ГАРДЪН" ООД
ЛОПУШНА	КПТУ "Кале-94" с. Лопушна
ПОЛЯЦИТЕ	КПТУ "Кале-94" с. Лопушна
ПОЛЯЦИТЕ	КАБИЛ МУСТАФА ЮНУЗ
ПОЛЯЦИТЕ	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
ДЪЛГОПОЛ	"АСПАРУХОВО ЛЕЙК ИНВЕСТМЪНТ КЪМПАНИ" ООД
ДЪЛГОПОЛ	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
ДЪЛГОПОЛ	"ЕКО ТУР ИНВЕСТ" ЕООД

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

ДЪЛГОПОЛ	"КАМЧИЯ ВАЛИ" ООД
ДЪЛГОПОЛ	ДРАЖО ДИМИТРОВ ДРАГНЕВ
ДЪЛГОПОЛ	ЕТ "ЕКСТРЕМА-Христо Дянков"
ДЪЛГОПОЛ	СД "МИХАЛЕВИ-61" и СИЕ
ДЪЛГОПОЛ	ЗК "ЛУДА КАМЧИЯ" с. Цонево
ДЪЛГОПОЛ	МИЛЕН ПЛАМЕНОВ ПЕТКОВ
КАМЕН ДЯЛ	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
КАМЕН ДЯЛ	"МАРИНА ГАРДЪН" ООД
КАМЕН ДЯЛ	ХМБ "АГРОПОЛИС" ООД
КАМЕН ДЯЛ	ЗПК "Единство-с. Партизани" с. Партизани
ПАРТИЗАНИ	ЗПК "Единство-с. Партизани" с. Партизани
ВЕЛИЧКОВО	МИЛЕН ПЛАМЕНОВ ПЕТКОВ
ВЕЛИЧКОВО	ЗК "ЛУДА КАМЧИЯ" с. Цонево
ВЕЛИЧКОВО	"ХАРДЛАНД - БЪЛГАРИЯ" ЕООД
ВЕЛИЧКОВО	"АГРОСТИЛ 02" ООД
ВЕЛИЧКОВО	"ДЪГА 2007" ООД
БОРЯНА	"МАРИНА ГАРДЪН" ООД
БОРЯНА	ЕТ "ЕКСТРЕМА-Христо Дянков"
БОРЯНА	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
БОРЯНА	ВЛАДИМИР ДРАЖЕВ ФИЛЧЕВ
БОРЯНА	"АГРО СТАР 2008" ЕООД
БОРЯНА	ПЕТКО ПЕТКОВ ПЕТКОВ
БОРЯНА	ГАЛИНА ИВАНОВА ВЪЛКОВА
КРАСИМИР	ЕТ "ЕКСТРЕМА-Христо Дянков"
КРАСИМИР	КООПЕРАЦИЯ "КАМЧИЯ-94" с. Красимир
КРАСИМИР	"АСПАРУХОВО ЛЕЙК ИНВЕСТМЪНТ КЪМПАНИ" ООД
КРАСИМИР	"ЕКО ТУР ИНВЕСТ" ЕООД
КРАСИМИР	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
КОМУНАРИ	ЗПК "Единство-с. Партизани" с. Партизани
КОМУНАРИ	"МАРИНА ГАРДЪН" ООД
КОМУНАРИ	ЕТ "ЕКСТРЕМА-Христо Дянков"
ДЕБЕЛЕЦ	"ХАРДЛАНД - БЪЛГАРИЯ" ЕООД
ДЕБЕЛЕЦ	"АГРОСТИЛ 02" ООД
ДЕБЕЛЕЦ	"ФИШ ГРУП" ЕООД
ДЕБЕЛЕЦ	"АГРОКАМЧИЯ" ООД
ДЕБЕЛЕЦ	"АСПАРУХОВО ЛЕЙК ИНВЕСТМЪНТ КЪМПАНИ" ООД
ДЕБЕЛЕЦ	ХРИСТО НИКОЛОВ АТАНАСОВ
ДЕБЕЛЕЦ	"МАРИНА ГАРДЪН" ООД
ДЕБЕЛЕЦ	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
ЦОНЕВО	ХРИСТО НИКОЛОВ АТАНАСОВ
ЦОНЕВО	ПАУН АТАНАСОВ ПАУНОВ
ЦОНЕВО	МИЛЕН ПЛАМЕНОВ ПЕТКОВ
ЦОНЕВО	ЗК "ЛУДА КАМЧИЯ" с. Цонево

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

ЦОНЕВО	"ХАРДЛАНД - БЪЛГАРИЯ" ЕООД
ЦОНЕВО	"АГРОКАМЧИЯ" ООД
ЦОНЕВО	"АГРОСТИЛ 02" ООД
ЦОНЕВО	"ФИШ ГРУП" ЕООД
ЦОНЕВО	"АСПАРУХОВО ЛЕЙК ИНВЕСТМЪНТ КЪМПАНИ" ООД
ЦОНЕВО	"МАРИНА ГАРДЪН" ООД
ЦОНЕВО	"ФАРМАГРО" ООД
ЦОНЕВО	"ДЪГА 2007" ООД
ЦОНЕВО	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
САВА	ЕТ "ЙОРДАН ЙОРДАНОВ - САВА"
САВА	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
САВА	"АГРОСТИЛ 02" ООД
САВА	ЗК "ЛУДА КАМЧИЯ" с. Цонево
САВА	"ФИШ ГРУП" ЕООД
САВА	МИЛЕН ПЛАМЕНОВ ПЕТКОВ
САВА	ДРАЖО ДИМИТРОВ ДРАГНЕВ
САВА	"АСПАРУХОВО ЛЕЙК ИНВЕСТМЪНТ КЪМПАНИ" ООД
САВА	"ЕКО ТУР ИНВЕСТ" ЕООД
САВА	"МАРИНА ГАРДЪН" ООД
САВА	СД "МИХАЛЕВИ-61" и СИЕ
РОЯК	ЕТ „ДЕЛИШЕС-ПЕТЪР АТАНАСОВ”
РОЯК	"КАМЧИЯ КАР ГРУП" ЕООД
РОЯК	СД "МИХАЛЕВИ-61" и СИЕ

Източник: Община Дългопол

За периода 2008-2013 г. в района на Община Дългопол има изготвени 49 проекти по ПРСР, от които към момента са одобрени следните 19 проекта:

- 5 проекта на микропредприятия по мярка 312;
- 8 проекта за модернизация на земеделски стопанства;
- 5 проекта за полупазарни стопанства в процес на реструктуриране;
- 1 проект за подпомогнати млади фермери.

Растениевъдство

Растениевъдството, като основен подотрасъл на селското стопанство в Дългопол се развива сравнително добре през последните години. То е специализирано основно в отглеждането на зърнени култури и трайни насаждения. Общината разполага с поземлен ресурс – като количество и качество. Основната част от обработваемите земи са с благоприятни качествени характеристики,

Приоритетно направление в растениевъдството е зърнопроизводството и на първо място е производството на пшеница.

Средните добиви от пшеница са най високи през 2010 и 2012 г – 400 кг/дка. Добивите от ечемик и царевица са най-добри през 2008 г., съответно 430 и 500 кг/дка. Слънчогледът има най-високи добиви през 2012 г. - 220 кг/дка. Най-ниски добиви от пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед има през 2007 г., съответно 220, 170, 250 и 110 кг/дка.

Таблица 24: Средни добиви от основните култури, отглеждани в община Дългопол за периода 2007-2012 г.

Показатели	2007	2008	2009	2010	2011	2012
------------	------	------	------	------	------	------

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

	кг/дка	кг/дка	кг/дка	кг/дка	кг/дка	кг/дка
Пшеница	200	430	340	400	350	400
Ечемик	170	430	330	380	260	310
Царевица	250	500	410	420	480	375
Слънчоглед	110	190	120	200	200	220
Лозя-винени	550	710	694	700	500	380
Кайсии	-	-	-	-	240	370
Праскови	-	-	-	520	500	400
Череша	-	-	-	178	492	320
Ябълки	650	800	1050	1500	350	800

Източник: ОДЗ – Варна

Трайните насаждения също се развиват сравнително добре в общината. Винените-лозя имат най-високи добиви през 2008 г. – 710 кг/дка. През 2010 г. добивите от праскови и ябълки са най-високи, съответно 520 и 1500 кг/дка. За кайсиите най-добра е 2012 г. със среден добив от 370 кг/дка, а черешите имат най-висок добив през 2011 г. – 492 кг/дка. Най-ниски са добиви от винените-лозя и прасковите през 2012 г. с 380 и 400 кг/дка. Черешите имат най-нисък добив през 2010 г. само 178 кг/дка. През 2011 г. добивите от кайсии и ябълки са най-ниски, съответно 240 и 350 кг/дка.

Животновъдство

Животновъдството в общината се развива главно в лични стопанства, причина за което е високата безработица в региона и установените традиции. От район със силно развито овцевъдство и говедовъдство, през последните години се наблюдава пренасочване към птицевъдство, свиневъдство и пчеларство, причина за което е търсенето на свободни пазарни ниши в пазара на животинска продукция и изкупните цени.

Високите производствени разходи и ниските изкупни цени на животинската продукция са причина за отлив от този отрасъл на земеделските кооперации и големите агрофирми през последните години и преминаването му към частни стопани и по-малки семейни ферми или фирми, занимаващи се с угодяване и търговия на животни. Това извежда на преден план като перспективи създаването и развитието на семейни ферми с достатъчно брой животни, закупуване на елитни животни за подобряване на породния състав, механизирани процеси на отглеждане.

Една от основните цели на община Дългопол е превръщане на животновъдните ферми на територията на общината във ферми първа категория.

През 2012 година в с. Цонево е преминала сертификация първата кравеферма в първа категория, подготвена е и предстои сертификацията на още две животновъдни ферми на територията на община Дългопол.

1.6.3. Горско стопанство

Средната лесистост на община Дългопол за периода 1998-2007 г. е 48,9 % при залесена площ от 21 240,5 ха. В новия горско-стопански план от 2008 г. при определянето на лесистостта е взето в предвид и увеличението на залесената площ и новоустроените гори от 2007 г. В резултат на това увеличението на залесената площ в размер на 989,3 ха., средната лесистост на община - Дългопол става 50,4 % при обща площ от 44 098,6 ха., от която залесената горска площ е 22 229,8 ха.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Таблица 25: Разпределение на горската площ на община - Дългопол по видове собственост за периода 2007-2012 г.⁹

Вид собственост по години	ДФ	ГП	Гори ПГФ	Гори ССФ	Изкл. гори	Общо
2007	20339	505	493	644	287	22 268

Вид собственост по години	ДФ	Общ. ГФ	ЧГФ	Ю	ЗС по чл.19	МОСВ	Общо
2008	20797	777	646	75	728	109	23 132
2009	20797	777	646	75	728	109	23 132
2010	20797	777	646	75	728	109	23 132
2011	20797	777	646	75	728	109	23 132
2012	20797	777	646	75	728	109	23 132

Източник: ТП на ДГС – Цонево

От Таблица 25 се вижда, че през 2007 г. общата горска площ разпределена по видове собственост е 22 268 ха, а от 2008 г. след промяната спрямо новия лесоустройствен проект/Горско стопански план/, общата горска площ по видове собственост се променя на **23 132 ха**.

Таблица 26: Предвидено и осъществено ползване на дървесина от ДГФ за периода 2007-2012 г

Година	Предвидено по ГСПл, куб.м. ст. маса	Комплетов. по ГСПл. куб.м. ст. маса	Осъществен дърводобив куб.м. ст. маса
2007	41 840	43 590	32 186
2008	43 570	38 178	31 068
2009	43 570	32 828	31 542
2010	43 570	40 994	40 740
2011	43 570	44 560	42 063
2012	43 570	59 640	57 080
Общо:	259 690	259 790	234 679

Източник: ТП на ДГС – Цонево

За периода 2007-2012 г. в Държавно горско стопанство „Цонево” е предвидено ползване на 256 690 куб. м. стояща маса, а е осъществено ползване на 259 790 куб. м. стояща маса. През същия период е осъществен дърводобив от 234 679 куб. м. стояща маса.

По данни от ТП Държавно горско стопанство „Цонево”, за периода 2007 - 2012 г. на територията на горскостопански участък „Цонево” са извършени лесокултурни дейности (залесявания), разпределени в категории както следва:

- 2007 год. - 213 дка.
- 2008 год. - 58 дка.
- 2009 год. - 219 дка.

Общо за ДГС: 490 дка.

За периода 2010 - 2012 г. на територията на ТП „ДГС Цонево” няма извършвано залесяване.

⁹ От 2008 год. ТП „ДГС Цонево” - видовете собственост са разпределени спрямо новия лесоустройствен проект. / Горско стопански план /.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Съгласно актуална информация за горския фонд на община Дългопол на територията на ТП „ ДГС Цонево" е разположена и санитарно - охранителна зона около язовир „Цонево", учредена със Заповед № 66 от 15.07.2002 на МОСВ, която има Водоохранна роля с обща площ от 5 529,6 ха., както следва: Санитарно-охранителна зона - пояс I - ви: Най-вътрешния пояс за строга охрана непосредствено около водоизточника. Включва язовирната стена и част от язовирното огледало. Тези площи не са обект на лесоустройство, не са устроени и в тях няма проектирани мероприятия. Санитарно-охранителна зона - пояс II - ри: Среден пояс за охрана на водоизточника. Обхвата на зоната е 500 м. Общата площ на зоната е 1 675,9 ха. Санитарно-охранителна зона - пояс III - ти: Външен пояс за охрана на водоизточника. Обхваща водосбора на язовира. Общата площ на зоната е 3 853,7 ха. Зоната обхваща землищата на с. Аспарухово - 4024,2 ха.; с. Голямо Делчево - 373,0 ха.; с. Дебелец - 801,6 ха.; с. Сава - 200,7 ха.; с. Цонево - 73,2 ха.; с. Яворово - 56,9 ха.

Община Дългопол е възложила на общинско предприятие „Земи и гори Дългопол" ЕОД през 2012 г. извършване на следните дейности:

- Залесяване, включително с техническа дървесина със срок 2014 г;
- Изграждане на горски разсадници със срок 2014 г.

През 2012 г. със съдействието на Община Дългопол е започнало поетапно възстановяване на горски пътища.

1.6.4. Промисленост, търговия и услуги

Промисленото производство в община Дългопол е незначително и дялът му в местната икономика е малък.

В предприятията от хранително-вкусовата промишленост обемите на работа са силно занижени. Сектора е представен от: ЕТ "Желева-Станка Желева"-Дългопол- производител на сладкарски изделия, ЕТ "Мелакхя"-Дългопол и ЕТ "Недим-Недим Хамза"-с.Партизани-производство на хляб и хлебни изделия и производство на кори за баници в с.Цонево.

Тенденциите в строителството са към разширяване обема на строителните работи. Секторът е представен от "М.Н.-строй"-Дългопол и ЕТ "Данина-В.Дражев". На територията на общината работи "Ескана"АД-Варна с обект кариера "Сини вир" в с.Цонево. Тя е основен доставчик на инертни материали за Североизточна България, като през последните години е увеличила добива и са разкрити нови работни места.

С дърводобив и преработка се занимават "Полекс" ООД - с. Цонево-производство и износ на паркет, планираща разширяване на дейността и откриване на нов цех; „Интерпаркет" - с. Цонево, "Караджан паркет" ООД- с. Партизани; "Узай парке"- ООД - с. Цонево; „Дъб-98" ООД - Дългопол.

Лесничейството в с. Цонево провежда лесокултурни мероприятия, в които ангажира ниско квалифицирани сезонни работници.

Търговската дейност на територията на общината се изразява предимно в търговия на дребно.

В сферата на услугите се предлагат основни типове услуги, обединени най-общо в групите: финансови, компютърни и интернет, занаятчийски, ремонтни, битови, заведения за обществено хранене. При услугите се наблюдава трайна тенденция на запазване и стабилизиране.

Другите основни отрасли на икономиката като машиностроене и транспорт са слабо застъпени и предполагат перспективи за развитие. Транспортната дейност се осъществява от ЕТ „Джура-Орхан Насуф" - с. Медовец.

С производство на метални изделия се занимава "Обков"АД и „Унитех- Ч.Димитров" ООД - нестандартно оборудване, които работят с намалена продукция.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Перспективите за развитие на промишлеността са свързани с навлизането на нови инвестиции за технологично обновление и подобряване качеството на произвежданата продукция, изграждането на борси за регулиране на цените и качеството на изходните суровини. Добри условия и перспективи има пред развитието на нови за района производства на база местни суровини, например преработка на технически култури и на дървесни отпадъци с цел производство на енергия от възобновяеми източници.

1.6.5. Туризъм

Географското положение, чистата природа с множество защитени обекти и разнообразие на флора и фауна, богатото културно наследство включващо множество исторически паметници, създават сериозни предпоставки за развитието на туризма в община Дългопол като структуроопределящ сектор за местната икономика.

Община Дългопол предлага следните туристически услуги и атракции:

- Посещение на етнографска сбирка;
- Разходка с традиционна каруца;
- Посрещане на гостите по стари български обичаи от местни жени, облечени в традиционни за района носии;
- Представяне на традиционни занаяти – грънчарство, тъкачество, месене на хляб като туристите участват в правенето на грънци, тъкането и месенето на хляб;
- Дегустации на вина и ракии местно производство;
- Дегустации на билков чай и представяне на отглеждане на множество билки – възможност за закупуване и др.;
- Разходки с лодки в язовира;
- Разходка с джип амфибия;
- Велосипеди под наем;
- Дегустация на мед и демонстрация как се произвежда мед;

На територията на Община Дългопол съществува, но се използва в недостатъчна степен потенциала за осъществяване на:

- организиран лов и риболов;
- активен спортен туризъм – например скално катерене.

Дългопол разполага със сравнително добра хотелска база и има множество къщи за нощувки, оборудвани с помещения за хранене и развлечения. На разположение на жителите и гостите на общината са хотели и къщи за гости, като всеки от тях е категоризиран:

- Комплекс „ Камелия” с.Аспарухово - разполага с 33 бр. легла, работи и като кафе-аперитив с капацитет от 20 места;
- Семейен хотел „ Езерото” - разполага със 17 бр. легла и 50 места за хранене; Къща за гости „ Овчага” с.Аспарухово – разполага с 24 бр. легла и механа с 70 места за хранене;
- Къща за гости „ Слава” с.Аспарухово - разполага с 10 бр. легла и зала с капацитет 20 места;
- Къща за гости „ Трите бора” с.Дебелец – разполага с 12 бр. легла и зала за хранене 20 души;
- Семейен хотел „ Белведере” с.Аспарухово – разполага с 100 бр. легла и 2 зали с общо 100 места за хранене;
- Семейен хотел „ Гюрлата” - с.Арковна – разполага с 20 бр. легла и ресторант с капацитет от 100 места за хранене;
- Къща за гости „Дебелец” с.Дебелец – разполага 26 бр. легла и зала за хранене с 30 места;
- Комплекс „Каялъка” с.Рояк;

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- Къща за гости „Свети Никола” с.Аспарухово;
- Къща за гости „Дари” с.Аспарухово;
- Къща за гости „Здравец” с.Аспарухово – разполага с 8 бр. легла;
- Къща за гости „Милица” с.Аспарухово - разполага с 14 легла, работи и като кафе-аперитив 15 места;
- Къща за гости „Боруня” - разполага с 10 бр. легла и 10 места за хранене;
- Къща за гости „Разтовец” с.Аспарухово – разполага с 10 бр. легла и заведение;
- Винарна с капацитет от 50 места и се използва за дегустация на вина;
- Къща за гости „Анелия” разполага с 16 бр. легла и зала за 40 души;

Като цяло село Аспарухово се откроява като *основен туристически център на общината*.

Хотелите и къщите за гости на територията на общината са общо 21 обекта и разполагат с леглова база от 374 бр. легла и 515 места за хранене и развлечения, като към тях трябва да се добавят и множество заведения за хранене и кафе – аперитиви.

За 2012 г. са реализирани 5723 нощувки в местата за настаняване.

През 2012 г. с помощта на общината е:

- извършено подобряване на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината като ремонт и текуща поддръжка на местните пътища, свързващи туристическите забележителности на общината;
- извършена поддръжка на паметниците на културата и другите обекти на историческото наследство.

Община Дългопол през 2012 г. има одобрен проект „Реконструкция и изграждане на спортни съоръжения с цел създаване на общински център за спорт, младежки дейности и отдих в с. Аспарухово, Община Дългопол” на стойност 5 785 870,00 лв., финансиран от ДФ „Земеделие” - Разплащателна агенция по „Програма за развитие на селските райони” 2007 – 2013 г. Общата цел на проекта е създаване на привлекателна среда за живот на населението в Община Дългопол, обусловена от развитието на спорта, допринасящ здравословен начин на живот, чрез Реконструкция и изграждане на спортни съоръжения с цел създаване на общински център за спорт, младежки дейности и отдих. С реализирането на проекта ще се създаде благоприятна среда, чрез подобряване достъпността и нивото на спортно – възпитателните услуги и културните мероприятия за жителите на село Аспарухово. Това ще способства за постигането на устойчиво и балансирано териториално развитие.

През 2012 г. община Дългопол, се включва в одобрен партньорски проект: „Светът на предците” съвместно с общините Провадия и Ветрино. С изпълнението на проекта ще се бъдат разработени рекламни материали, които да представят пред потенциалните ползватели на туристически услуги всички възможности за развитие на туризма – рекламен филм, рекламни брошури и дигитални, рекламни билбордове, стикери. Предвижда се да бъдат популяризирани голям брой културно-исторически и природни обекти:

1. Скален манастир – с. Рояк и маркирана Екопътека - съществува голям интерес от туристически групи към туристически дружества гр. Варна.

2. Исторически музей – гр. Дългопол, който отчита общо 331 посетители за 2012 г. от които 26 са деца, 147 са ученици, 90 чужденци, 65 възрастни и 3 студента. През 2012 г. в Историческия музей се провеждат следните прояви:

- Изложба на старопечатна литература от фонда на музея;
- Презентация на книгата „Разигра се Черно море” от проф. Анчо Калоянов;
- Изложба „Скици на фронта” на военния художник Ат. Воденичаров (2012 – 2013 г.)

3. Чудните скали – с.Аспарухово – Разположено е в землището на селото. Състои се

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

от уникални скални образувания и природна забележителност.

4. Възрожденска църква – с. Аспарухово

5. Тулумовата пещера – населена с прилепи. Обхваща горска площ до връх Арковна.

6. Куза скока – водопад, който се намира в землището на с. Лопушна.

7. Калфата – обхваща вековни смесени широколистни гори от дъб, благун, цер и др.

8. Водениците – горски площ в землището на с. Сладка вода. В местността живеят защитени от закона видове птици, като скален орел, гарван и др.

Проектът „Светът на предците“, предстои представя в туристическите борси. За проекта ще се разработи софтуер и GPS навигация и ще бъдат включени най-големите туристически обекти на територията на общината. Основната цел е привличане на повече туристи, което е предпоставка за ангажирана заетост и запълване на пълния капацитет на легловата база и следователно удължаване на туристическия сезон.

Проведен е събор на пчеларите в село Аспарухово, през 2012 г., който се очаква да се превърне в традиционен и вече е включен в културния календар на общината.

През 2012 г. е проведена среща с община от Р Македония (Демир Капия), на която е извършена договорка за обмяна на туристически групи, като всяка от общините ще подsigурява подслон в частни домове на гостуващите с цел сближаване на етнос, бит и култура. Във връзка с деня на Европа на 04.12.2012 г. в с.Медовец е изнесена “Възстановка на турска сватба,“ от местната Автентична фолклорна група представена от ученици и местни жители на селото.

1.7. Техническа инфраструктура – свързаност и достъпност на територията на община Дългопол

1.7.1. Транспортно-комуникационна система

По своето географско разположение община Дългопол и нейният център са важна част от транспортно-комуникационната система на страната. През територията на региона преминава път от национално значение - Провадия – Айтос през Айтоския проход. Съставът на автомобилния поток по този маршрут се формира главно от товарни автомобили, но условията за движение на автомобилния поток не са особено благоприятни. Габаритите на пътя варират от 4/6 метра до 8/14 м, като първите са далеч под изискванията предвид функциите, които изпълняват. Много често през зимата Айтоският проход през Стара Планина се явява единствения проходим в Източна България.

В община Дългопол има 50.1 км III-то класна пътна мрежа и 60 км IV-то класна пътна мрежа. По-голямата част от пътната настилка е в добро състояние (в сравнение с националните участъци, които са в крайно лошо състояние и се нуждаят от цялостно ремонтиране). Пътната мрежа свързва всички населени места с центъра на общината -гр. Дългопол. Средното разстояние между тях е около 6 км, но има отдалечени населени места и това представлява сериозно ограничение за достъпа до медицинска помощ. Трафикът не надвишава средният за област Варна.

На територията на общината са положени два вида настилки – асфалт и калдаръм. Съотношението между двете е 95:5. Общата дължина на уличната мрежа в 17-те селища на общината е 196 километра. Дължината на уличната мрежа в град Дългопол е 34 километра.

В населените места уличната пътна мрежа е с трайна настилка асфалт, която е в лошо състояние, като в отделни селища съществуват улици без всякакъв вид настилка, което е сериозен проблем за живущите там.

Общественият транспорт се осъществява чрез автобуси на територията на общината, а връзката с областния град става и чрез ж.п. транспорт. През територията на общината преминава двойно-електрифицирана ж.п. линия София – Варна, с възможности за връзка с Шумен и Бургас и ЖП линия №3 „София – Карлово – Карнобат – Синдел“. На територията на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

общината има 4 ЖП гари - Аспарухово, Комунари, Дългопол и Величково, както и една ЖП спирка - Боряна. Липсват морски и речни гари. През общината дневно преминава 8 влака, от които два експресни, два бързи, четири пътнически и средно по два товарни.

Линията Варна – Дългопол се обслужва и от маршрутни таксите и автобуси, чиито начални спирки са Автогара – Варна и Бензиностанция на OMV до ж.п гара Варна.

1.7.2. Водоснабдяване и канализация

Водоснабдителната система в Община Дългопол осигурява като цяло нуждите на населените места. На територията на общината са изградени 2 смесително-пречиствателни станции за питейна вода. Водопотреблението за битови и стопански нужди на жител от населението средно за денонощие е от 51 до 217 литра, като в него се включват количествата за питейно-битови нужди, обществено обслужване, промишленост и селско стопанство. Доставената вода средно на жител е 87 л/ден, което е най-ниското количество в сравнение с останалите общини в областта.

Основен водоизточник за водоснабдяване с питейна вода на населените места от общината е язовир “Камчия”.

Канализационна мрежа е изградена само в три селища от общината – гр.Дългопол, частично в селата Медовец и Цонево. Общата ѝ дължина за гр. Дългопол е 33,1 км. Изградена, но невъведена в експлоатация за селата Цонево и Медовец е канализация с обща дължина 5,700 км.

В общината няма локални пречиствателни станции. С изключение на гр. Дългопол, където е изградена единствената действаща в общината ПСОВ, в останалите населени места се ползват септични ями, от които водата след утаяване се отвежда в дерета, попивни ями или директно включване в близък приемник. Предстои доизграждане на пречиствателната станция в село Цонево.

На територията община Дългопол има два изкуствено създадени водоема – язовир Цонево с обща площ 17 300 дка и язовир Елешница – 1 800 дка. От края на 2005 г. язовир Цонево е определен за питеен. Язовир Елешница е създаден като източник на вода за напояване на земеделските земи от района.

1.7.3. Енергийни мрежи и газификация

Енергийни мрежи

Електроснабдяването на община Дългопол и цялостното стопанисване на електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея се осъществява от “Енерго-Про Мрежи” АД, район Варна.

“Енерго-Про Мрежи” АД, електроенергийният системен оператор, осъществява единното оперативно планиране, координиране и управление, осигурява експлоатацията, поддръжката и надеждното функциониране на електропреносната мрежа, поддържането на спомагателните мрежи, както и ремонтните дейности и услуги и поддържа електропроводи високо напрежение на територията на община Дългопол.

Всички бъдещи инвестиции на “Енерго-Про Мрежи” АД Варна ще са насочени към постигане на висока сигурност на доставките, подобряване на услугите и клиентското обслужване, както и към утвърждаване на култура на взаимно доверие и лоялност.

В общината има една подстанция в гр.Дългопол с мощност от 110/20kV с два 25MVA трансформатори.

Електрическата мрежа от 20kV е изцяло кабелна в Дългопол, докато останалата част от общината е въздушна. Състоянието на въздушните линии от 20kV е сравнително добро и осигуряват преноса на ел. енергия, мрежите с ниско напрежение са изцяло от въздушен тип и са

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

в добро състояние. Всички населени места от общината са електрифицирани и нуждите на населението от ел. енергия са задоволени, в това число и на промишления сектор.

Община Дългопол е изправена пред сериозен проблем с уличното осветление в населените места. Цялата улична осветителна мрежа на територията на общината е в много лошо техническо състояние. В гр.Дългопол е изготвен и реализиран цялостен проект за ефективно улично осветление.

Газификация

Газифицирането на община Дългопол се извършва от "ЧЕРНОМОРСКА ТЕХНОЛОГИЧНА КОМПАНИЯ". Газифицирани са 6 общински сгради и предстои газифициране на Медицински център – Дългопол. Газифицирани са и частни сгради.

1.7.4. Телекомуникации

Територията на общината има покритие на основните мобилни оператори в страната – М-тел, Глобул и Виваком.

През територията на общината преминават 1 главен оптичен телефонен кабел от националната оптична мрежа.

Интернет комуникациите чрез IDSL връзка в общината засега е достъпно само на територията на гр. Дългопол. Населените места на територията на Общината се снабдяват от частни доставчици, като връзката често е лоша и се наблюдава прекъсване за няколко часа.

Пощенската система на територията на общината е добре развита. Тя обхваща 13 броя пощенски станции в по-големите населени места и 8 броя агенства, които обслужват цялото население.

Всички населени места имат ефирно покритие с радио и телевизионен сигнал, като покритието със сигнал на лицензираните национални телевизии е 100 % за територията на цялата община. Има местна кабелна телевизия, покриваща почти цялата територия на град Дългопол.

1.8. Опазване на околната среда – екологично състояние и рискове

1.8.1. Състояние на води, въздух, почви, шум и радиация

Като цяло, територията на Община Дългопол е с добра екологична характеристика, която се определя от благоприятните почвени, микроклиматични и санитарно-хигиенни условия.

Води

Качествата на питейните води е задоволително, обаче хлорирането на водите не е на необходимото ниво и се прави епизодично.

На територията на общината функционира само една пречиствателна станция за отпадни води в гр. Дългопол. В останалите населени места заустването на каналите и деретата става директно в открити водоеми, най-вече в реките Голяма Камчия и Луда Камчия. Град Дългопол и селата Цонево и Медовец са най-големите източници на отпадни води - промишлени и битови. Повечето от битово-фекалните води се отливат в септични ями. Съоръжения за отточна канализацията имат около 60 % от териториите на населените места. Канализацията на селата не е изградена. Особено лошо е състоянието на поречията на реките и деретата, преминаващи през населените места. В повечето случаи те се използват за сметища.

Съществен е проблемът с честите наводнения на река Камчия, предизвикани от пролетното снеготопене и от неритмичното изпускане на язовир Тича. Високите подпочвени води и липсата на изградени дренажни и отводнителни съоръжения често застрашават обществени и частни сгради.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Въздух

Замърсяването на въздуха с емисии от вредни вещества е в рамките на нормалното и под средното за областта и страната, с изключение на емисиите на въглероден диоксид през отоплителния сезон, които вероятно се дължат на използването на дърва за отопление в битовия сектор. Завишени норми на замърсяване на въздуха с общ прах се наблюдават най-вече през летните месеци. На територията на Община Дългопол няма постоянно действащи стационарни пунктове за контрол на атмосферния въздух.

Обекти в община Дългопол, попадащи в обхвата на Наредба № 16 за ограничаване емисиите на летливи органични съединения при съхранение, товарене или разтоварване и превоз на бензини са:

- „Акера” ЕООД, гр. Дългопол – бензиностанция, гр. Дългопол;
- „Руни ойл” ООД, с. Тополи - бензиностанция, с. Лопушна;
- „Руни ойл” ООД, с. Тополи - бензиностанция, с. Партизани;
- „Пламяк” ЕООД, гр. Бургас – бензиностанция, с. Цонево.

На територията на общината няма сериозни екологични замърсители. Със локално значение, най-вече като неорганизирани източници на прахово замърсяване са цеховете за дървопреработка.

Почви

В Община Дългопол няма изграден пункт към Единната национална автоматизирана система за мониторинг на почвите за съдържание на тежки метали. Това не е и необходимо, тъй като по принцип концентрацията им е под пределно-допустимите норми, поради липсата на източници, емитиращи тези вещества. Локални замърсявания на почвите с нефтопродукти ежегодно се констатират в границите на преминаващия през територията на общината петролопровод. Вероятно има и замърсявания на районите около главния път Провадия - Айтос с характерните за транспорта вредни вещества, но проучвания до момента не са правени и не са предприемани мерки.

На територията на общината има централизиран склад в с. Партизани и 13 бр. ББ кубове в гр. Дългопол, в които се съхраняват негодни за употреба и залежали пестициди. Извършва се ежегоден контрол относно спазването на законодателството по отношение на безопасното съхраняване на негодните за употреба пестициди и предотвратяване на замърсяването на околната среда с тях.

Шум

Измервания за нивото на шума не са извършвани. Община Дългопол не е обременена с голямо шумово натоварване. Промислените предприятия на града са изнесени в южната част и производството им е такова, че не създават шумова среда. Източник на шумово натоварване е ж.п. линията Провадия - Айтос, която не преминава през ЦГЧ. Шумово натоварване се наблюдава в с. Комунари, където главният път преминава през централната част на селото.

Радиация

Слънчевата радиация е природен източник на радиация, към която човек се е приспособил и не е прието да се счита като опасна за неговото здраве.

Сумарната слънчева радиация нараства с височината на слънцето и в часовете около обяд достига максималните си стойности. От значение на прихода и разхода на слънчевата радиация е и прозрачността на атмосферата. Продължителността на слънчевото греене има сериозно отношение към компонентите на околната среда. Броят на часовете слънчево греене зависи от дължината на деня, респективно от географската ширина на мястото, облачността и закритостта на хоризонта.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Познаването на светлинния режим е тясно свързано с хигиената на труда, експлоатацията на различни технически съоръжения и др.

Конкретни данни за слънчевата радиация за община Дългопол липсва.

1.8.2. Дейности по управление на отпадъците

В основата на националната и регионалната политика за управление на отпадъците стои въвеждането на регионална система за управление на отпадъците, която би трябвало да осигури съоръжения за депониране на неопасните и опасни отпадъци, компостиране на биоразградимите отпадъци, кондициониране на разделно събраните отпадъци, рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци, съхранение на опасни отпадъци от домакинствата, както и съоръжение за хомогенизирани отпадъци.

Първоначално избраната площадка в землището на гр. Провадия, представена в Министерството на околната среда и водите, с Решение по оценка на въздействието върху околната среда №13-8/2010год. на Министъра на околната среда и водите на инвестиционното предложение за изграждане на „Регионално депо за опасни и неопасни отпадъци за регион Провадия” не е одобрена.

В началото на 2011 година, за изграждане на регионално депо за Регион Провадия е предложена площадката в с.Войводино, община Вълчи дол, както и изграждане на претоварна площадка в Долен Чифлик.

Споменатото по-горе, към 2011 година, обезвреждането на отпадъците генерирани на територията на община Дългопол, е трябвало да се осъществява на регионално депо чрез депониране. Тъй като регионалното депо не е изградено, депонирането на отпадъците през изминалата 2012 година продължава да се извършва на общинско депо в гр. Провадия.

За изпълнение на дейностите по управление на отпадъците е сключен договор с „Технокар” ЕООД за събиране и извозване на отпадъците генерирани на територията на община Дългопол до общинското депо в гр. Провадия.

На територията на цялата община е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване, а за осъществяването им се използват 4203 бр. фамилни кофи-0,14 м³, 341бр. фамилни кофи - 0,24 м³ и 359 бр. контейнери тип „Бобър”-1,1м³. Честотата на извозване на отпадъците е различна за различните населени места, в зависимост от тяхното население и е както следва:

➤ За град Дългопол

Контейнери тип “Бобър”1100л – 4 /четири/ пъти месечно

Кофи -240л – 3/три/ пъти месечно

Кофи – 140л - 3/три/ пъти месечно

➤ За селата: Цонево, Медовец, Аспарухово и Дебелец

Контейнери тип “Бобър”1100л – 3/три/ пъти месечно

Кофи -240л – 3/три/ пъти месечно

Кофи – 140л - 3/три/ пъти месечно

➤ За селата: Боряна, Сава, Рояк, Камен дял, Красимир, Комунари, Партизани, Арковна, Лопушна, Поляците, Величково и Сладка вода

Контейнери тип “Бобър”1100л – 2/два/ пъти месечно

Кофи -240л – /два/ пъти месечно

Кофи – 140л - /два/ пъти месечно

Общото количество на генерираните от община Дългопол и извозени отпадъци през 2012 година от „Технокар” ЕООД до общинското депо в гр. Провадия е 7670.40 м³.

За разделно събиране на отпадъците в община Дългопол са разположени общо 27

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

контейнери тип „Бобър” и 18 броя контейнери тип „Иглу”, по населени места на територията на община Дългопол.

По данни на дружеството, извършващо дейностите по разделно събиране на отпадъците на територията на община Дългопол количествата събрани опаковки от контейнерите разположени на територията на община Дългопол за 2012 г. са:

- Общо количество отпадъци извозени до сепарираща инсталация - 26,989 т.;
- Смесен отпадък извозван до депо - 21,196 т.;
- Количество рециклируеми отпадъци от опаковки - 5,793 т.;
- Количеството отпадъци негодни за рециклиране за месеци септември октомври и ноември са 6,602 т.

През 2012 г. общината е участвала в инициативата „Да почистим България за един ден” в гр. Дългопол и всички населени места на територията на общината, са почистени 100 декара и са събрани 1500 кг. отпадъци. Количеството отпадъци са извозени до депото в гр. Провадия.

1.9. Административен и финансов капацитет на Община Дългопол

1.9.1 Административен капацитет и структура на общинската администрация

Община Дългопол разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на Общинския план за развитие за 2014-2020 г.

Общинската администрация е разделена на Обща и Специализирана администрация, които подпомагат кмета при осъществяване на правомощията му, извършващи дейности по административното обслужване на гражданите и юридическите лица. Общата администрация се състои от Дирекция “Бюджет, финансово счетоводни дейности и административно правно обслужване и връзки с обществеността”, а Специализираната администрация включва: Дирекция “Устройство на територията, общинска собственост, екология, енергийна ефективност и управление земи и горски фонд” и Дирекция „Инвестиционна политика, проекти и обществени поръчки”.

Към 21.03.2013 г. общата численост на Общинска администрация – Дългопол е 53 щатни бройки, в т. ч.:

- Кмет на община - 1
- Кметове на кметство - 8
- Кметски наместници - 5
- Заместник-кметове на община - 3
- Секретар на община - 1
- Служител по сигурността на информацията и ОМП – 1
- Финансов контролор – 1
- Юрисконсулт - 1
- Старши експерт връзки с обществеността - 1
- Дирекция “Бюджет, ФСД и АИО” – 11 души, в т. ч. 1 директор:
 - Отдел “Административно информационно, правно обслужване и връзки с обществеността” - 5 души в т. ч. 1 началник;
 - Отдел “Бюджет и финансово счетоводни дейности” – 5 души, в т. ч. 1 началник.
- Дирекция “Устройство на територията, общинска собственост, екология, енергийна ефективност и управление земи и горски фонд” – 8 души, в т. ч. 1 директор:
 - Отдел “Устройство на територията и общинска собственост” - 6 души в т. ч. 1 началник;
 - Отдел “Екология и енергийна ефективност и управление на земи и горски фонд” – 1

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

човек.

- Дирекция „Инвестиционна политика, проекти и обществени поръчки” – 12 души, в т. ч. 1 директор:
 - Отдел “Обществени поръчки” - 3 души в т. ч. 1 началник;
 - Отдел “Инвестиционна политика и проекти ” – 4 души, в.т.ч. 1 началник;
 - Отдел “Местни данъци и такси” – 4 души, в.т.ч. 1 началник.

Обща численост на персонала намалена с изборните длъжности и органи на власт по чл.19 от Закона за администрацията, техните заместници, а за общинските администрации - и кметските наместници е 36 щатни бройки. Общата администрация - 11 щатни бройки. Специализираната администрация – 20 щатни бройки. Служителите по трудово правоотношение са 37 щатни бройки, а служителите по служебно правоотношение – 16.

Община Дългопол разполага с допълнителна щатна численост от 26,75 щатни бройки, разпределени в общинската администрация.

По щатно разписание на ПМС 66, в общината има 3,5 бройки.

По дейности към общинската администрация, обща численост 42,5 бройки в.т.ч.:

- Дейност “Здравен кабинет в ЦДГ и училищата” – 7 бр.;
- Домашен социален патронаж – 5 бр.;
- Дейност “Други дейности по опазване на околната среда” – 6 бр.;
- Дежурство и охрана – държавна дейност – 5 бр.;
- Дейност “Други служби по социалното осигуряване и подпомагане и заетост” – 3 бр.;
- Дейност “Чистота” – 1 бройка;
- Дейност “Други дейности по селско и горско стопанство” – 1 бройка;
- Дейност “Други дейности по икономика” – 6,5 бр.;
- Дейност “Музей” – 3 бр.;
- Дейност “Други дейности по образованието” – 5 бр.

Наличните човешки ресурси и структура са предпоставка за качествено изпълнение на проектите в ОПР 2014-2020 г. добре подготвените професионално общински кадри имат опит в работата по европейски програми.

1.9.2. Общински бюджет и финансов капацитет

Дългопол е малка община и финансовият ѝ капацитет и възможности за съфинансиране на проекти и самостоятелно изпълнение на дейностите, заложен в ОПР 2014-2020 г. са доста ограничени. Причината е в липсата на достатъчно собствени приходи в общинския бюджет.

За 2013 г. макрорамката по приходно-разходната част на бюджета е в размер на **6 481 408 лева**, в това число:

- Приходи за делегирани от държавата дейности в размер на 4 358 434 лева
- Приходи за местни дейности в размер на 2 122 974 лева

От собствените приходи на Общината, данъчните приходи са в размер на 312 000 лева, неданъчни приходи – 799 696 лева, а целевата субсидия за финансиране на капиталовите разходи в местните дейности финансирани от републиканския бюджет в размер на 294 000 лева.

Общинският бюджет за 2013 г. е формиран по следния начин:

По прихода – 6 481 408 лева

1. Приходи за делегираните държавни дейности в размер на **4 358 434** лева в т.ч.:

1.1. Обща субсидия за делегираны дейности в размер на **4 118 066** лева;

1.2. Преходен остатък в размер на **240 368** лева;

2. Приходи за местни дейности в размер на **2 122 974** лева в т.ч.:

2.1. Имуществени данъци в размер на **312 000** лева;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- 2.2. Приходи и доходи от собственост на **111 663** лева;
- 2.3. Общински такси в размер на **591 033** лева;
- 2.4. Обща изравнителна субсидия, в размер на **953 600** лева;
- 2.5. Други неданъчни приходи в размер на **97 000** лева;
- 2.6. ДДС и други данъци в размер - **35 900** лева;
- 2.7. Трансфер за зимно поддържане в размер на **46 100** лева;
- 2.8. Субсидия за капиталови разходи в размер на **294 000** лева;
- 2.9. Предоставени трансфери по ЗУО в размер на - **122 400** лева;
- 2.10. Безлихвени заеми между бюджетни и извънбюджетни сметки в размер на - **78 022** лева.

По разхода в размер на 6 481 408 лева разпределени по функции, групи, дейности, параграфи, както следва:

1. За делегираните държавни дейности в размер на **4 358 434** лева;
2. За местни дейности в размер на **1 830 455** лева;
3. За дофинансиране на държавни дейности в размер на **292 519** лева.

Най-много средства в общинския бюджет (около 57%) са заделени за функция „Образование” – 3 681 769 лева, следвана от функция „Общи държавни служби” - 1 441 591 лева (22%) и функция “Благоустройство и опазване на околната среда” - 451 006 лева(7%).

От разпределението на публичните разходи в бюджета по функции е видно, че Община Дългопол няма финансов капацитет за самостоятелно финансиране на проекти и дейности от Общинския план за развитие. В бюджета няма заделени средства за разработване, управление, изпълнение и съфинансиране на проекти и дейности от ОПР.

За изпълнението на Общинския план за развитие за 2014-2020 г. следва да се търсят източници на средства извън общинския бюджет – Оперативни програми, финансирани от фондовете на ЕС, Програма за развитие на селските райони, Програма за рибарство, Програми за трансгранично сътрудничество, Програми на българските министерства и други. Като алтернативи за съ-финансиране на проекти могат да се ползват кредити от фонд „ФЛАГ”, краткосрочни банкови заеми, целеви субсидии и помощи от държавния бюджет.

Все още не много популярен, но важен за бъдещото развитие на българските общини начин за финансиране и изпълнение на публични функции и дейности е публично-частното партньорство (ПЧП). Неговите форми, структуриране и механизми вече са нормативно уредени със Закона за публично-частното партньорство в сила от 01.01.2013 г.

ПЧП едновременно дава възможност за развитие на висококачествени и достъпни услуги от обществен интерес и насърчаване на частните инвестиции в строителството, поддържането и управлението на обекти на техническата и социална инфраструктура и в извършването на публични функции и дейности. ПЧП се урежда, чрез договор между публичния партньор – Община и частния партньор – Инвеститор. ПЧП дава гаранции за защита на публичните активи и ефективно управление на публичните средства, като същевременно се създават работни места, генерират доходи и насърчава предприемачеството.

Политиката за общински ПЧП се определя с ОПР и Програмата за реализация на ОПР, в която в самостоятелен раздел трябва да се включат общинските ПЧП и сроковете за изпълнението им. Срокът на един договор за ПЧП може да бъде от 5 до 35 години.

За изпълнението на ОПР 2014-2020 г. са важни и частните проекти и инвестиции на местния бизнес и НПО, които също създават условия за подобряване на средата и съживяване на района.

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

2. Обобщен SWOT анализ

SWOT анализът е обективно следствие от социално–икономическия анализ и представя изводите от проучването на състоянието и потенциала на общината, като акцентира на силните, слабите страни, възможностите и заплахите за развитие.

SWOT анализът включва оценка на вътрешните фактори, чрез която се идентифицират силните и слабите страни на община Дългопол, оценка на външните фактори на обкръжаващата среда, които очертават благоприятните възможности и потенциални заплахи за развитието на общината.

Силни страни	Слаби страни
<ol style="list-style-type: none"> 1. Плодородна земя и благоприятни климатични условия за развитие на селско стопанство. 2. Богати водни ресурси – реките Луда Камчия, Голяма Камчия и язовирите Цонево и Елешница. 3. Традиции в земеделието и животновъдството. 4. Добра транспортна обезпеченост - през общината преминават Айтоски проход и ЖП линия. 5. Средищно географско положение спрямо големите административни центрове – Варна, Бургас и Шумен. 6. Чиста и съхранена природна среда. 7. Богата флора и фауна, защитени видове, територии и местообитания. 8. Изградена техническа и социална инфраструктура и добре развита селищна система. 9. Богато културно-историческо наследство. 10. Развит селски туризъм. 11. Наличие на газификация. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демографска криза, намаляване и застаряване на населението. 2. Висока безработица, ниски доходи и жизнен стандарт. 3. Неблагоприятна инвестиционна среда, ниска конкурентоспособност и слаба икономическа активност на населението. 4. Ниско образователно равнище и недостатъчна степен на квалификация на населението. 5. Лошо състояние на водопроводната мрежа и липса на канализация в малките населени места. 6. Устойчива тенденция към монокултурно растениевъдство и интензивно зърнопроизводство. 7. Ниско ниво на планова обезпеченост по устройство на територията. 8. Ограничени възможности на общинския бюджет.
Възможности	Заплахи
<ol style="list-style-type: none"> 1. Потенциал за развитие на поливно земеделие, зеленчукопроизводство, овощарство и лозарство. 2. Развитие на животновъдство, излизащо от рамките на домакинствата и малките стопанства към средноголеми и големи ферми. 3. Съпътстваща селскостопанското производство преработвателна промишленост. 4. Потенциал за развитие на интегриран културно-исторически, селски, еко - 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Задълбочаване на демографските проблеми, миграция и застаряване на населението. 2. Икономически упадък, увеличаване на безработицата, нисък жизнен стандарт. 3. Ниското ниво на образование и квалификация на населението препятства привличането на инвестиции и осигуряването на заетост. 4. Изтощаване на земеделската земя от интензивно зърнопроизводство. 5. Влошаване качеството на техническата

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

<p>туризъм, лов и риболов.</p> <p>5. Привличане на български и чуждестранни инвеститори.</p> <p>6. Използване фондовете на ЕС и алтернативни форми и източници за финансиране.</p> <p>7. Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини за реализиране на съвместни проекти.</p> <p>8. Стимулиране на публично-частните партньорства.</p>	<p>инфраструктура.</p> <p>6. Увеличаваща се зависимост на общинския бюджет от централната власт поради липса на собствени приходи.</p> <p>7. Опасност от посегателства върху природните и културно-исторически дадености.</p> <p>8. Риск от замърсяване на околната среда от антропогенни и други фактори.</p>
--	--

II. СТРАТЕГИЧЕСКА ЧАСТ

1. Стратегия – визия, цели и приоритети за развитие на община Дългопол за периода 2014 – 2020 г.

Общинският план за развитие на община Дългопол обвързва сравнителните предимства и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети за постигане на стратегически цели, обединени от стремежа към по-висок жизнен стандарт и устойчиво развитие. Съхранените местни ресурси – хората, природата, горите, земята, водите, защитените територии и зони, природното и културно наследство са символи на местната идентичност и основа за бъдещото развитие на Дългопол.

При разработването на стратегическата част на ОПР е необходимо постигане на хармонизация и съответствие с изискванията, залегнали в стратегическите насоки и законодателството на ЕС в областта на регионалната и кохезионната политики. Това съответствие се отнася до това в каква степен плановият документ, разработен и прилаган на местно ниво, отразява общия европейски контекст на политиката за балансирано и устойчиво развитие на регионите и местните общности в ЕС. Най-общо стратегическите цели на тази политика са насочени към намаляване на икономическите, социалните и териториалните неравновесия и подобряване на жизнения стандарт.

От особено важно значение е ОПР да бъде разработен и прилаган като част от общата система за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, установена със законодателните разпоредби и в рамките на националната политика за регионално развитие. Този подход не трябва да се разглежда като нарушаване на самостоятелността на общината сама да определя стратегията си за развитие и средствата за нейното изпълнение. Чрез прилагането на единен поход и стандарти на планиране и програмиране на развитието, взаимната обвързаност на стратегиите и планове на различните териториални нива, използването на механизми за широко партньорство и координация между органите и институциите, бизнеса и гражданското общество, както и на общи инструменти за финансово подпомагане се постига по-значим ефект от реализацията на целите на местното развитие.

Стратегията за реализация на целите и приоритетите за развитие, залегнали в ОПР на община Дългопол, обхваща и проследява взаимовръзката между формулираните най-общо стратегически цели на развитието, определените приоритети за действие и техните специфични цели, които ще бъдат реализирани посредством изпълнението на предвидения пакет от мерки и дейности, включващ подготовката, финансирането и изпълнението на конкретни проекти.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Стратегическата рамка на Общинския план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г. е съобразена с изискванията на европейското и националното законодателство за регионално развитие и се основава на следното:

- Стратегическата рамка отчита резултатите от проведените социално-икономически анализ и SWOT-анализ, където са синтезирани основните проблеми, текущото състояние, тенденциите и бъдещия потенциал и възможности за развитие на района.

- Визията, стратегическите цели, приоритетите и специфичните целите на Общинския план за развитие на Дългопол за периода 2014-2020 г. са формулирани в резултат на проведена широка обществена дискусия и обсъждания, като в същото време са отчетени и съгласувани целите и приоритетите, дефинирани в стратегическите документи от по-високо ниво.

- Стратегическата рамка за развитие на ОПР отчита целите на европейската кохезионна политика и приоритетите за развитие на регионите на ЕС, определени със Стратегията „Европа 2020” и с други общоевропейски документи на политиката за сближаване като Стратегическите насоки за развитие на Общността и стратегиите от Лисабон и Гьотеборг.

- Стратегическата част на ОПР е обвързана с националните цели и приоритети на основополагащите стратегически документи за развитие на страната през новия програмен период, като: Националната програма за развитие „България 2020”, Националната програма за реформи 2011-2015 г., Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г., Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г., както и различни секторни стратегии и политики.

- ОПР е съгласуван със стратегическата рамка на новия Регионален план за развитие на Североизточния район и с Областната стратегия за развитие на област Варна за периода 2014-2020 г.

- Мерките и дейностите заложи в ОПР отразяват желанията и вижданията на местната власт, обществени организации, гражданите и бизнеса, относно приоритетите за развитие на общината и в същото време са съгласувани с мерките и дейностите, които ще се финансират от Оперативните програми, Програмата за развитие на селските райони, Програмата за морско дело и рибарство и др.

- Заложените проекти за изпълнение в Програмата за реализацията на ОПР на община Дългопол за 2014-2020 г. са изцяло съобразени с приоритетите за развитие на общината и бюджетните ѝ възможности за съфинансиране.

Общинският план за развитие трябва да допринесе за постигане целите на ЕС в областта на регионалната политика и приоритетите на Стратегия „Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж:

- ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ - изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;

- УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ - насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;

- ПРИОБЩАВАЩ РАСТЕЖ - стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

ОПР трябва да се обвърже и с целите на Стратегия „Европа 2020” за:

1. Трудова заетост - работа за 75 % от хората на възраст между 20 и 64 години

2. НИРД и иновации - инвестиране на 3 % от БВП на ЕС (публичен и частен сектор взети заедно) в научноизследователска и развойна дейност и иновации

3. Климатични промени и енергия - намаляване на емисиите на парникови газове с 20 % (или дори с 30 %, ако бъдат изпълнени условията) спрямо 1990 г., добиване на 20 % от енергията от възобновяеми енергийни източници увеличаване на ЕЕ с 20 %

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

4. Образование - намаляване на процента на преждевременно напусналите училище до под 10 % и поне 40 % от 30-34-годишните със завършено висше образование

5. Бедност и социално изключване - поне 20 милиона по-малко бедни или застрашени от бедност и социално изключване хора

Общинският план за развитие може да се разглежда като интегрален елемент от националната система за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие в България, като адекватността му по отношение на цялата система се оценява в следните направления:

Отразяване на стратегическите цели и приоритети на Националната програма за реформи 2011-2015 г.

В Националната програма за реформи като национален ангажимент по Стратегия „Европа 2020“ са заложили следните цели:

- Национална цел 1: „Достигане на 76% заетост сред населението на възраст 20-64 г.“
- Национална цел 2: „Инвестиции в НИРД в размер на 1.5% от БВП“
- Национална цел 3: по Пакет „Климат-енергетика“ – „Достигане на 16% дял на възобновяемите енергийни източници в брутно крайно потребление на енергия и повишаване на енергийната ефективност с 25% към 2020 г.“
- Национална цел 4: „Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. и дял на 30-34 годишните със завършено висше образование - 36% до 2020 г.“
- Национална цел 5: „Намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 хил. души“

Отразяване на стратегическите цели и приоритети на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Общинският план за развитие интерпретира и отразява приоритетите на Националната стратегия за регионално развитие по отношение на ключовите области на регионалното и местното развитие, свързани с икономическо, социално и териториално сближаване и балансирано развитие. Стратегическите цели на НСРР са насочени към: повишаване на конкурентоспособността и заетостта; инфраструктурно развитие и достъпност, устойчивост и социалното включване.

Съгласуваност с Националната програма за развитие „България 2020“

Общинският план за развитие е съобразен с целите и приоритетите на НПП.

Цели на НПП:

1. Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.

2. Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.

3. Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.

В НПП са заложили 8 приоритета, формулирани както следва:

1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила.

2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал.

4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена стойност при устойчиво управление на природните ресурси.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

5. Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.

6. Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.

7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност.

8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари.

Обвързаност с Националната концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.

Важен момент е ОПП да отразява пространствените перспективи на територията на общината на основата на икономическите и социалните фактори на развитието, като се отчитат възможностите за преодоляване на различията между градските и селските територии и се създадат предпоставки и условия за оптимизиране на функциите на общинския център, който играе все по-важна роля за повишаване на конкурентоспособността на икономиката и устойчивото развитие на общината. В същото време трябва да се постигне балансираност в развитието, чрез инвестиции в определените селища – опорни центрове на административния център – град Дългопол.

В НКПР са заложили следните стратегически цели за развитие:

Стратегическа Цел 1 “Интегриране в европейското пространство”

Развитие на национални и трансгранични транспортни, енергийни, урбанистични, културни и екологични коридори с оглед постигане на териториална свързаност, сътрудничество и интегриране в региона и в европейското пространство.

Стратегическа Цел 2 “Полицентрично териториално развитие”

Укрепване на умерено полицентрична мрежа от градове-центрове с подобро качество на градската среда, способстващо за постигане на балансирано териториално развитие и намаляване на неравенствата между централните градски и периферните селски райони.

Стратегическа Цел 3 “Пространствена свързаност и достъп до услуги”

Развитие на националната техническа и социална инфраструктура за подобряване на пространствената свързаност на районите и урбанистичните центрове и достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги.

Стратегическа Цел 4 “Съхранено природно и културно наследство”

Съхраняване и развитие на националната система от защитени природни и културни ценности за поддържане на биологичното равновесие, пространствената природна и културна идентичност и за интегриране на техните стойности в съвременния живот.

Стратегическа Цел 5 “Стимулирано развитие на специфични територии”

Интегрирано планиране и стимулирано развитие на територии със специфични характеристики (крайбрежни Черноморски, крайбрежни Дунавски, планински гранични и периферни) с оглед съхраняване и ефективно използване на техния природен, икономически, социален и културен потенциал за развитие.

Стратегическа Цел 6 “Конкурентоспособност чрез зони за растеж и иновации”

Повишаване на конкурентоспособността на българската територия чрез държавно подкрепени зони за растеж и иновации в урбанистичните центрове от високите нива на полицентричния модел.

Съответствие със стратегическата рамка на Регионалния план за развитие на Североизточния район от ниво 2 за периода 2014-2020 г.

В Регионалния план за развитие са отчетени специфичните дългосрочни цели и приоритетите за развитие на областите и общините, включени в териториалния обхват на района. На ниво общински план за развитие следва да се гарантира връзката между регионалния и местния стратегически контекст за развитие, като на практика се интегрират плановите подходи „отдолу-нагоре” и „отгоре-надолу”.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

РПР на СИР поставя следните стратегически цели за периода 2014-2020 г.:

- *Стратегическа цел 1:* ”Повишаване конкурентноспособността на района чрез активизиране на специфичния му потенциал, съчетано с опазване на околната среда”
- *Стратегическа цел 2:* „Повишаване на социалния капитал на района чрез подобряване стандарта на живот и качеството на жизнената среда”
- *Стратегическа цел 3:* „Балансирано териториално развитие и сътрудничество чрез подобряване на свързаността и функционалната интегрираност на система от урбанизационни центрове”

Съответствие с Областната стратегия за развитие на област Варна за периода 2014-2020 г.

Необходимо е в значителна степен да бъде постигнато съответствие на целите и приоритетите за общинско развитие с приоритетите на областно ниво, като се отчитат стратегическите насоки за разработване и общинските планове за развитие, представени в Областната стратегия за развитие на област Варна. Това съответствие осигурява допълнителни ефекти и потенциални ползи, свързани с осигуряване на достъп до финансови схеми и развитие на териториалното сътрудничество между общини и региони.

Областната стратегия за развитие на област Варна дефинира следните четири стратегически цели:

1. *Постигане на интелигентен икономически растеж чрез развитие на собствения потенциал и акцентирание върху иновации и икономика на знанието, съчетано с ефективно опазване на околната среда.*

2. *Подобряване на качеството на живот и смекчаване на социалните неравенства чрез увеличаване на заетостта и доходите и оптимизиране на системите на здравеопазването и социалните услуги, образованието и културата..*

3. *Устойчиво и интегрирано териториално развитие чрез подобряване на техническата инфраструктура, на териториалната свързаност, опазване качеството на околната средата и укрепване на градовете-центрове.*

4. *Териториално сближаване на общините и издигане ролята на областта и на град Варна в национален и в европейски мащаб чрез трансгранично, междурегионално и транснационално сътрудничество.*

Основните източници на средства за финансиране изпълнението на Общинския план за развитие на община Дългопол за 2014-2020 г. са: Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ), общинския бюджет, централния бюджет на РБ и други фондове и програми.

ЕСИФ е общо понятие, обединяващо в новия програмен период Кохезионния фонд, Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и финансирането по линия на Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейски фонд за морско дело и рибарство. Помощта за България от ЕСИФ е регламентирана в Споразумението за партньорство между България и ЕС за 2014-2020 г., наследник на Националната стратегическа референтна рамка за периода 2007-2013 г.

В Споразумението за партньорство са формулирани четири основни приоритета за ЕСИФ през периода 2014-2020 г., както следва:

Приоритет 1: Образование, квалификация и заетост за приобщаващ растеж, който обхваща подприоритетите: Заетост и трудова мобилност, Социално включване и Образование, учене през целия живот.

Приоритет 2: Иновации и инвестиции за интелигентен растеж, който обхваща подприоритетите: Повишаване конкурентноспособността на МСП в ключови икономически сектори, НИРД и иновации, и достъп до и използване на ИКТ.

Приоритет 3: Свързаност и зелена икономика за устойчив растеж, който обхваща

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

подприоритетите: Свързаност (външна и вътрешна), Преминаване към ниско-въглеродна икономика, енергийна и ресурсна ефективност, Климат и климатични промени и Околна среда и опазване на природното богатство.

Приоритет 4: Добро управление и достъп до качествени обществени услуги, който обхваща подприоритетите: Инвестиции в изграждане на институционален капацитет за добро управление, качествена и независима съдебна система и Достъп до качествени обществени услуги и ефективно прилагане на електронното управление с оглед на провеждането на реформи.

Допълнителен механизъм за финансиране се осигурява чрез предлаганите мерки и средства от централния бюджет за реализация на дейности в „районите за целенасочена подкрепа” (общини с влошено социално-икономическо състояние), съгласно действащото национално законодателство за регионалното развитие (ЗРР). Териториалният обхват на районите за целенасочена подкрепа на общинско ниво се определя в Областната стратегия за развитие и на тази база следва да се търсят възможности за допълнително финансиране на конкретни общински проекти, насочени както към интегрираното развитие на общината, така и към преодоляване на социално-икономическите различия между общините и вътрешнорегионалните диспропорции.

В ОСР на Варна 2014-2020 г., община Дългопол е определена като район за целенасочена подкрепа от държавата, който отговаря на 5 критерия от 8-те, регламентирани в чл. 6 на ЗРР, а именно:

1. нетни приходи от продажби на един жител под 70 на сто от средната стойност за страната за последните три години;
2. равнище на средната работна заплата, по-ниско от средната стойност за страната за последните три години;
3. средно равнище на безработица над 105 на сто от средната стойност за страната за последните три години;
4. коефициент на възрастова зависимост над 120 на сто от средната стойност за страната за последните три години;
5. гъстота на населението под 70 души на един квадратен километър;
6. над 30 на сто от населените места са без изградена канализационна мрежа.

За да финансира инвестиционните си разходи за развитие, местната власт трябва да има достъп и до националния и регионалния пазар на капитали, както и да развива форми на публично-частни партньорства.

Социално-икономическото и инфраструктурно развитие на община Дългопол и през новия програмен период ще се осъществява под комбинираното влияние на две групи фактори:

- стимулиращи развитието;
- задържащи развитието.

Програмно-целевата част на Общинския план за развитие е базирана основно на очакваното въздействие на система от условия и фактори, които ще имат положително, позитивно въздействие върху комплексното развитие на общината.

В това отношение е акцентирано на отчитането на стратегическите измерения на **факторите със стимулиращо влияние**, засягащи:

- Развитие на селското стопанство, чрез използване на разполагаемите в общината богати и плодородни земеделски земи и развитие на лека и преработвателна промишленост;
- Развитие на туризма, чрез използване на разполагаемите в общината туристически ресурси и развитие на съпътстващи туризма дейности и услуги;
- Балансираност и всеобхватност на функции в общината и в административния ѝ център, които увеличават икономическия, административния и обслужващия им потенциал.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Развитието на община Дългопол ще изпитва и съпътстващото влияние на **фактори със задържащ характер**.

Такива са:

- Намаляващ брой човешки ресурс с необходимото качество като образование, професионални умения и капацитет;
- Липсата на изградена устойчива и привлекателна бизнес и инвестиционна среда в общината;
- Наличието на диспропорция между потребността от публични инвестиции и реалните възможности за бюджетно осигуряване на средства.

Данните от анализа на текущото състояние показват, че община Дългопол се нуждае от ускоряване на социално-икономическото си развитие и стимули за преодоляване на демографските проблеми, генериране на растеж, заетост и устойчиво развитие на селското стопанство, като водещ отрасъл на местната икономика.

Общината следва да мобилизира целия си потенциал (природно-ресурсен, човешки и инвестиционен) и така да насочи развитието си, че в максимална степен да оползотвори възможностите за финансиране - национални и европейски.

Необходимо е и прилагане на интегриран подход за развитие на територията. Това означава подходящо съчетаване на политиките и мерките, въздействащи върху икономическия, природно-културния, инфраструктурния и човешкия потенциал.

Потребностите от “коригиращи” и „подкрепящи” публични намеси в развитието на община Дългопол са се увеличили през последните години. Необходимо е ново териториално насочване на мерките и подобрена координация, за да се постигнат трайни и осезаеми промени в желаните насоки и успешно изпълнение на целите и приоритетите на Общинския план за развитие 2014-2020 г. На тази основа, стратегията за развитие на общината до 2020 г. следва да бъде агресивна по отношение на необходимите предпоставки за развитие на икономиката, подкрепяща по отношение изграждането и обновяването на инфраструктурите и стабилизираща по отношение на желания териториален баланс и протичането на демографските процеси.

Същевременно трябва да се отчете факта, че идентифицираните в социално-икономическия анализ множество проблеми и нужди на територията на общината няма да могат да бъдат решени в рамките на програмния период до 2020 г. Финансовите ресурси и възможности следва да бъдат обвързани и насочени към решаването на най-приоритетните потребности на общината, така че да доведат до значителен социално-икономически ефект.

1.1. Визия и стратегически цели за развитие на общината

Визията отразява желанието за достигане на определено ниво на развитие на община Дългопол. Тя е консолидирана, обобщена представа/желание на една общност за стандарта на живот и качествата на средата, която изгражда, поддържа и обитава.

Жителите на Дългопол искат да имат „работа и по-висок жизнен стандарт”, да обитават „добре устроена жизнена среда” и да чувстват „сигурност” за живота си и за бъдещето на децата си. На тази основа е формулирана и визията за развитие на общината.

Визия

„Дългопол - динамично и устойчиво развиваща се община в Североизточна България - утвърден земеделски район с плодородна земя, чиста природа и съхранено културно богатство, предлагащ добри условия за инвестиции, живот и работа.”

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Във визията е заложена прогнозата, че ще бъде оползотворен и развит специфичния потенциал на общината, заложен най-вече в нейното предимство на земеделски район, ще бъде повишена степента на икономическо развитие, ще бъдат подобрили условията за живот и ще бъде преодолян демографския проблем.

За реализация на визията, е необходимо да се работи за:

- създаване на благоприятна бизнес среда с цел стимулиране на инвестиционната активност за създаване на нови работни места и допълнителни източници на доходи за жителите на община Дългопол;
- възстановяване и развитие на традиционните селскостопански производства;
- технологично и структурно обновяване на икономиката и повишаване на нейната ефективност;
- развитието на техническата и социалната инфраструктура;
- създаване на устойчива жизнена среда, гарантираща здравето, безопасността и удобството на всички граждани и гости на общината.

За изпълнение на тази визия е нужно да се използват възможно най-ефективни, икономически средства и да се насърчава поведение, което води до успешно развитие и хармония между човека и природата. За реализирането на визията ще се разчита на местните ресурси и потенциал, които с помощта на финансовите инструменти на ЕС, ще се превърнат в конкурентни предимства.

Желаният резултат, формулиран във визията на ОПР на Дългопол ще спомогне за постигане на визиите за развитие на област Варна и СИР, които най-общо целят сближаване – икономическо, социално, териториално и екологично.

Постигането на желаната визия следва да се осъществи чрез определените главна и стратегическа цели, подкрепени от адекватни приоритети, специфични цели и мерки.

ГЛАВНА ЦЕЛ

Постигане на икономически растеж с високи равнища на заетост, преодоляване на демографската криза и бедността, подобряване на техническата инфраструктура и качествата на жизнената среда.

Постигането на икономически растеж с високи равнища на заетост е свързано най-вече с насърчаване на инвестициите, предприемачеството и оползотворяване на местния потенциал. Необходимо е целенасочено отваряне на пазара за стоки и услуги, като се използват предимствата на гео-стратегическото положение на община Дългопол в хинтерланда на големия мегаполис – Варна и относителна близост до другия голям морски град - Бургас. Дългопол има всички дадености да се превърне в ресурсен център за снабдяване на Варна, Бургас и курортите по българското черноморие с хранителни стоки и земеделска продукция.

Осигуряването на достъп до нови пазари, финансови ресурси, европейски фондове, рисков капитал и схеми на финансов инженеринг е решаващ фактор за развитието на предприемачеството, генерирането на растеж и работни места в общината. Необходимо е да се насърчава разкриването на нови предприятия, особено в леката и хранително-вкусова промишленост, повишаването на адаптивността на работниците и фирмите и интензифицирането на процеса на създаване на работни места. Тук важно значение ще има балансът между гъвкавост и сигурност на пазара на труда – гъвкавите форми на заетост не трябва да се въвеждат за сметка на ограничаване правата на заетите и сигурността на работното място.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Високото равнище на заетост е важно условие за постигане на по-бърз и траен растеж, социално сближаване и повишаване на доходите. Увеличаването на броя на хората, участващи в пазара на труда, е най-добрият начин за съхраняване на икономическата, социалната и териториалната устойчивост на общината и ще допринесе за преодоляване на демографската криза и бедността. Реализирането на Главната цел следва да стане в условията на тясно взаимодействие и партньорство между местните власти, бизнеса и НПО. Необходимо е да се използват всички възможности за съвместни проекти и дейности, включително в условията на междуобщинско и международно сътрудничество.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

ЦЕЛ 1: Развитие на местната икономика, чрез ефективно използване на ресурсите и привличане на инвестиции в селското стопанство, туризма и съпътстващи дейности и услуги за намаляване на безработицата и повишаване на доходите.

ЦЕЛ 2: Запазване и развитие на човешките ресурси, чрез подобряване качеството и стандарта на живот, ограничаване на демографската криза, насърчаване на образованието и социалното включване.

Цел 3: Балансирано териториално развитие и свързаност, чрез комплексно подобряване състоянието на техническата инфраструктура и жизнената среда, съхраняване и опазване на природното богатство и културно-историческо наследство.

Комплексът от приоритети, мерки и дейности за реализацията на стратегическите цели ще бъде насочен в няколко основни области на въздействие, както следва:

- Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж – привличане на инвестиции, по-висока заетост, доходи и жизнен стандарт.
- Съхраняване на демографския потенциал и развитие на човешките ресурси със специална грижа към младите хора – ограничаване дела на ранно напусналите училище, увеличаване броя на младежите с висше образование и задържането им за живот и работа в общината.
- Подобряване на средата на обитаване – по-добра вътрешна свързаност между населените места в общината, подобрена инфраструктура, достъпни услуги, запазване и утвърждаване на природното богатство и културно-историческото наследство.

На тази база са изведени четири приоритета за действия, насочени към постигането на специфични цели в различни сфери на развитието на общината.

Всяка специфична цел ще се изпълнява, чрез съвкупност от мерки и дейности, които ще бъдат обобщени в Програмата за реализация на ОПР 2014-2020 г. под формата на приоритетни проекти, обезпечени с човешки, финансов, времеви ресурс и съобразени с капацитета и възможностите на Общината.

1.2. Приоритети, специфични цели и мерки

Приоритет 1: Икономическо съживяване и развитие на района, повишаване на конкурентоспособността, насърчаване на предприемачеството и инвестициите с приоритети селско стопанство, туризъм и лека промишленост.

Специфична цел 1.1: Насърчаване на предприемачеството, инвестициите и иновациите

Мярка 1.1.1: Стимулиране на местното предприемачество и конкурентоспособност

Дейности:

- Създаване на нови и разрастване на съществуващите предприятия в промишлеността,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

търговията, услугите и туризма;

- Повишаване конкурентоспособността на МСП чрез подобряване качеството на продукцията, производителността на технологиите и управлението в предприятията;
- Помощ при стартиране за неселскостопански дейности в селските райони;
- Подобряване информираността на бизнеса;
- Повишаване на предприемаческите умения.

Мярка 1.1.2: Развитие на иновационния капацитет и интелигентни производства

Дейности:

- Инвестиционна подкрепа за въвеждане на нови ИКТ-базирани услуги и производства;
- Насърчаване на иновативни и творчески индустрии;
- Създаване на „Агрополис” – институт за иновационна, научно-изследователска и развойна дейността в областта на земеделието в с. Красимир. (ПЧП)

Мярка 1.1.3: Създаване на публично-частни партньорства и инициативи за икономическо развитие

Дейности:

- Разработване на стратегия за реализация на публично-частни партньорства;
- Създаване на каталог с информация за свободни общински терени, сгради, дейности и услуги, за които се търсят инвеститори и частни партньори;
- Активен маркетинг и реклама на икономическия потенциал на общината;
- Развитие на ПЧП;
- Създаване на тържища за селскостопанска продукция в гр. Дългопол и с. Цонево;
- Изграждане на кланица в гр. Дългопол; (ПЧП)
- Създаване на асфалтова база; (ПЧП)
- Проучване и разработване на кариера; (ПЧП)
- Подобряване на достъпа, инфраструктурата, развитие на рибовъдство и риболовен туризъм (ПЧП);
- Изграждане на рибни ферми и преработвателни предприятия за риба;
- Създаване на благоприятни условия за привличане и подпомагане на инвеститорите.

Мярка 1.1.4: Стимулиране на сътрудничеството и партньорството

Дейности:

- Развитие на международно сътрудничество и връзки с побратимени градове;
- Развитие на междуобщинско сътрудничество и дейности;
- Създаване на Местна инициативна рибарска група (МИРГ) съвместно с Община Руен;
- Създаване на Местна инициативна група (МИГ) по ос ЛИДЕР;
- Съвместни проекти в партньорство с НПО.

Специфична цел 1.2: Развитие на селското и горското стопанство

Мярка 1.2.1: Разнообразяване на земеделските култури и развитие на растениевъдството

Дейности:

- Възстановяване и разширяване на хидромелиоративната система; (ПЧП)
- Разширяване на площите за поливно земеделие;
- Увеличаване производството на зърнено-житни, фуражни и технически култури;
- Увеличаване на трайните насаждения (лозя, овощни градини);
- Развитие на зеленчукопроизводство;
- Изграждане на оранжерийни комплекси.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Мярка 1.2.2: Развитие на животновъдството

Дейности:

- Внедряване на стандарти за качество и изисквания за хуманно отглеждане на животните;
- Изграждане на животновъдни комплекси в 7 населени места на общината;
- Изграждане на предприятия за преработка на месо и мляко.

Мярка 1.2.3: Подпомагане развитието на устойчиво и високоефективно селско стопанство

Дейности:

- Стартова помощ за развитие на малки стопанства от млади фермери;
- Технологично обновяване на земеделските стопанства;
- Насърчаване сдружаването на производителите и кооперирането на участниците във веригата за реализация на земеделски продукти и храни;
- Изграждане на зърнобазис и производство на брашно и фуражи;
- Изграждане на рафинерия за технически култури;
- Изграждане на предприятие за производство на разсад за зеленчуци и овощни дръвчета;
- Изграждане на предприятие за съхранение и преработка на земеделска продукция (плодохранилище, сушилня за плодове, цех за замразяване и цех за консервиране);
- Създаване на предприятие за производство на вино;
- Изграждане на фабрика за гъбен мицел и ферми за гъби.

Мярка 1.2.4: Поддържане и развитие на горските ресурси

Дейности:

- Залесяване на пустеещи и на неземеделски земи;
- Създаване на разсадник за горски материал;
- Изграждане на дървопреработвателно предприятие;
- Подобряване превенцията срещу горски пожари;
- Подобряване стопанисването и икономическата стойност на горите.

Специфична цел 1.3: Насърчаване развитието на интегриран туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство

Мярка 1.3.1: Подпомагане развитието на местния туристически продукт и маркетинг на дестинациите

Дейности:

- Създаване на общинска стратегия и програма за развитие на туризма;
- Разработване на междуобщински маркетингови и рекламни стратегии и програми за съвместни туристически дейности;
- Развитие на интегриран туризъм, базиран на природно-ландшафтните и културни дадености и ресурси;
- Организиране на културни събития за привличане на туристи;
- Участие в регионални, национални и международни туристически борси, изложения и панаири, посещения на пътнически агенти, туроператори, автори на пътеводители, журналисти;
- Маркетингови и рекламни дейности.

Мярка 1.3.2: Развитие на природни, културни и исторически атракции

Дейности:

- Възстановяване, опазване, експониране, социализиране, оборудване на туристически атракции, въвеждане на техники и програми за интерпретация и анимация и др.;
- Създаване на специализирана устройствена схема за развитие на туризъм в общината

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

включена в общинска концепция за пространствено развитие;

- Развитие на туристическата инфраструктура, необходима за нуждите на атракциите и подобряване на транспортния достъп;
- Изграждане на екопътека от с. Арковна до връх „Арковната“;
- Изграждане на екопътека до водопада „Куза – скока“;
- Екопътека до манастира в с. Аспарухово.

Приоритет 2: Преодоляване на демографската криза, подобряване качеството на живот, повишаване на заетостта, доходите и задържане на младите хора в района.

Специфична цел 2.1: Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места

Мярка 2.1.1: *Подобряване условията на труд и повишаване на доходите*

Дейности:

- Подобряване на условията и повишаване безопасността на труда в предприятията;
- Повишаване производителността на труда и доходите.

Мярка 2.1.2: *Насърчаване на работодателите за наемане на работа на младежи до 29 години*

Дейности:

- Наемане на работа на млади хора за чиракуване и стажуване;
- Старт в кариерата за лица завършващи средно и висше образование.

Мярка 2.1.3: *Стимулиране на самостоятелна заетост, предприемачество и създаване на нови предприятия*

Дейности:

- Стартиране на самостоятелна стопанска дейност;
- Обучения на безработни лица за разработване и управление на собствен бизнес.

Мярка 2.1.4: *Стимулиране на трудовата мобилност за увеличаване равнището на заетостта и доходите*

Дейности:

- Осигуряване на редовен обществен транспорт за насърчаване на трудовата мобилност в общината;
- Преферерции за транспорт до работното място.

Специфична цел 2.2: Повишаване качеството на човешките ресурси и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда

Мярка 2.2.1: *Повишаване професионалните умения и квалификацията на работната сила*

Дейности:

- Обучителни курсове за квалификация и преквалификация на безработни лица;
- Повишаване относителния дял на лицата с висше образование.

Мярка 2.2.2: *Превенция на отпадането от пазара на труда*

Дейности:

- Насърчаване на работодателите за запазване и увеличаване на заетостта;
- Стимули за повишаване на пригодността за заетост на работната сила, в т.ч. за лица над 50-годишна възраст.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Специфична цел 2.3: Насърчаване на трудовата активност и социалното включване на групи в неравностойно положение

Мярка 2.3.1: Повишаване на икономическата активност и намаляване равнището на безработица сред групи в неравностойно положение на пазара на труда

Дейности:

- Насърчаване на социалната икономика и социалните предприятия;
- Осигуряване на адаптирани работни места за нуждите на хора с увреждания;
- Курсове за професионална квалификация и повишаване икономическата активност на лица в неравностойно положение.

Мярка 2.3.2: Интегриране на маргинализираните общности в обществения живот

Дейности:

- Намаляване на бариерите за достъп на маргинализираните общности до пазара на труда;
- Повишаване мотивацията на маргинализираните групи за включване в обществения живот.

Приоритет 3: Подобряване и възстановяване на техническата инфраструктура, опазване на околната среда и природното богатство.

Специфична цел 3.1: Доизграждане и модернизиране на техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата

Мярка 3.1.1: Ремонт и реконструкция на общински пътища и рехабилитация на улични мрежи

Дейности:

- Ремонт и реконструкция на общински път VAR 3194/III-2083, Дългопол-Цонево/-Сава-Красимир-/III-208/;
- Ремонт и реконструкция на общински път VAR 1191 /III-208, Комунари-Добромир/-Аспарухово;
- Проектиране и изграждане на път Аспарухово-Голямо Делчево-Сава;
- Проектиране и изграждане на път - разклонение от Аспарухово-Голямо Делчево-Сава към Поделение и Дългопол;
- Проектиране и изграждане на път Сини вир - Аспарухово /Чудните скали/;
- Реконструкция на общински път SHU 1137 /II-73/Веселиново-Граница общ. (Смядово-Дългопол)-Поляците-Партизани/III-7301/;
- Реконструкция на общински път VAR 1222 /III-904,Бързица-Провадия/Бозвелийско-граница общ.(Провадия-Дългопол) -Величково-Цонево-Сини вир;
- Реконструкция на общински път VAR 2190 /III-208, Дългопол- Комунари/-Боряна-Сладка вода-Граница общ. (Дългопол- Провадия)-Славейково-Черноок /III-731/;
- Реконструкция на общински път VAR 2195 /III-208,Провадия-Дългопол/- граница общ.(Провадия-Дългопол)-Чайка;
- Реконструкция на общински път VAR 3192 /III-208, Дългопол-Комунари/-Камен дял;
- Реконструкция на общински път VAR 3193 /SHU1137, Поляците-Партизани/- Медовец;
- Реконструкция на общински път VAR 3196 /VAR1222,Цонево-Сини вир/- с. Дебелец;
- Реконструкция на общински път VAR 2199 /III-208, Провадия- Дългопол/-Рояк;
- Реконструкция на общински път VAR 3198 /VAR3194,Сава-Красимир/ -Дългопол/III-208/;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- Строителство на общински път от общински път VAR 3194/III-2083, Дългопол-Цонево/-Сава-Красимир-/III-208 /до общински път VAR 1191/III-208, Комунари-Добромир/-Аспарухово;
- Изграждане на ЖП надлез при гара с. Аспарухово- връзка между път III-208,Комунари-Добромир, общински път VAR1191 и VAR3194 и пешеходен надлез при гара Дългопол;
- Възстановяване и рехабилитация на селскостопански и горски пътища;
- Възстановяване и изграждане на мостови съоръжения;
- Рехабилитация на уличната мрежа в населените места на община Дългопол.
-

Мярка 3.1.2: Подобряване качеството на транспортното обслужване

Дейности:

- Реконструкция на ЖП терминал в гр. Дългопол за обработка на контейнерни, насипни и други товари;
- Ремонт на ЖП гара – Аспарухово;
- Изграждане и обновяване на автобусни спирки в селата от общината.
-

Мярка 3.1.3: Изграждане на нова и реконструкция на съществуваща водоснабдителна и канализационна инфраструктура

Дейности:

- Техническа помощ за изготвяне на комплексен проект «Интегрирано управление на водите - с.Медовец, с. Поляците, с.Лопушна, с. Аспарухово, с. Партизани, община Дългопол»;
- гр. Дългопол- подмяна на водопроводи с L=29 000м. Ф110,160,200 и доизграждане на вътрешна водопроводна мрежа ф90,L=5 000 м;
- Реконструкция и модернизация на ПСОВ-Дългопол и доизграждане на канализационна система;
- С. Цонево- Външен водопровод 200Е от РШ Цонево до водоем Цонево,L=1800м; Външен водопровод 250Е от ПС Елешница до водоем Цонево,L=2 020м; Основен ремонт ПС Елешница и тръбни кладенци ТК1,ТК2,ТК3,ТК4;
- С. Цонево- доизграждане на ПСОВО, доизграждане на канализация;
- С.Аспарухово- подмяна на вътрешна водопроводна мрежа;Външен водопровод 150Е от водоем Аспарухово до с.Аспарухово, L=1530м.;Външен водопровод 80Е от Манастир 1-2 до водоем Аспарухово,L=3 500 м.;
- С. Аспарухово- Изграждане на ПСОВ, изграждане на канализация;
- С. Лопушна- Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа,L=7 000м.;Външен водопровод 200Еот водоем Партизани до ПС Лопушна,L=4 000м; Основен ремонт ПС Лопушна и изграждане на водоем ПС Лопушна 200м3.
- С. Лопушна- Изграждане на канализационна система,довеждащ колектор в комплексна ПСОВ съвместно със с. Медовец;
- С. Медовец- Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа,L=7 000м;Външен водопровод 150Еот водоем Поляците до водоем Медовец, L=896м.;
- С. Медовец- Доизграждане на канализационна система,довеждащ колектор, отвеждащ колектор и изграждане на комплексна ПСОВ с обхват с.Медовец, с.Лопушна и с.Поляците;
- С. Дебелец- Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, външен водопровод;
- С. Дебелец- изграждане на канализационна система,довеждащ колектор и ПСОВ;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- С. Поляците- Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=5 000м; Външен водопровод 150Е от ПС Лопушна до водоем Поляците, L=3 780м; Външен водопровод 80Е от Средно дере до с. Поляците, L=2 865м ; Изграждане съоръжение за дезинфекция с автоматизация към Средно дере;
- С. Поляците- Изграждане на канализационна система, довеждащ колектор в комплексна ПСОВ съвместно със с. Медовец;
- С. Партизани- Подмяна на вътрешна водопроводна мрежа, L=3000м.; Външен водопровод 250Е от РШ Аспарухово до водоем Партизани, L=5 180м ; Външен водопровод 150Е от водоем Партизани до с. Партизани, L=800м ; Изграждане нов водопровод 60Е от РШ Арковна до с. Партизани, L=3740м.;
- С. Партизани- изграждане на канализация и довеждащ колектор в комплексна ПСОВ със с. Аспарухово.

Мярка 3.1.4: Предотвратяване и ограничаване на последиците от природни бедствия и аварии

Дейности:

- Разработване на План за действие при природни бедствия и аварии;
- Брегоукрепване и корекция на речни корита;
- Извършване на укрепителни мероприятия и създаване на ПИРС на язовир Цонево;
- Обезопасяване и укрепване на язовири в община Дългопол.

Мярка 3.1.5: Подобряване качеството и обхвата на телекомуникациите

Дейности:

- Осигуряване на широколентов достъп и преодоляване на “цифровата изолация” в слабо населените периферни райони;
- Подобряване качеството и обхвата на мобилните комуникационни услуги.

Мярка 3.1.6: Повишаване на енергийната ефективност и ВЕИ

Дейности:

- Въвеждане на ВЕИ в частни сгради и обекти;
- Изграждане на станция за зареждане на електрически автомобили;
- Енергийни обекти (индивидуални системи) за производство на електрическа енергия от ВИ с обща инсталирана мощност до 30 kW върху покривни и фасадни конструкции на сгради общинска собственост;
- Енергийно оптимизиране на уличното осветление в населените места на община Дългопол;
- Изграждане на 5 броя енергийни комплекси за производство на електрическа и топлинна енергия до 5 MW, работещи на биомаса според суровинния баланс на биомасата на територията на общината;
- Изграждане на фотоволтаични паркове;
- Изграждане на МВЕЦ на територията на община Дългопол.

Мярка 3.1.7: Комплексно планиране и устройство на територията

Дейности:

- Разработване на Общ устройствен план на община Дългопол;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- Разработване на Концепция за пространствено развитие на община Дългопол, акцентираща на приоритетните зони на територията на общината;
- Разработване на Програма за опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Дългопол;
- Паспортизация на всички общински сгради – описание на сградния фонд, съоръженията и въвеждане на система за наблюдение.

Мярка 3.1.8: Благоустрояване и обновяване на населените места

Дейности:

- Ремонт и обновяване на площи;
- Ремонт и обновяване на сгради на кметства;
- Благоустрояване на паркове, зелени площи и зони за отдих;
- Насърчаване на частните инвестиции за подобряване на жилищната среда.

Специфична цел 3.2: Опазване на околната среда и пълноценно използване на природните ресурси

Мярка 3.2.1: Укрепване и поддържане на биологичното разнообразие

Дейности:

- Опазване и възстановяване на биологичното разнообразие и почвите;
- Поощряване на граждански инициативи за опазване на природата.

Мярка 3.2.2: Подобряване управлението на отпадъците

Дейности:

- Подобряване на съществуващите практики и условия за събиране, транспортиране, депониране обезвреждане и рециклиране на битови и промишлени отпадъци;
- Ликвидиране на нерегламентирани сметища в общината;
- Информационна кампания във всички населени места за подобряване екологичната култура на населението.

Приоритет 4: Подобряване на качеството и достъпа до обществени услуги - административни, образователни, здравни, социални и културни.

Специфична цел 4.1: Подобряване на административните услуги и повишаване на институционалния капацитет

Мярка 4.1.1. Повишаване на административния и институционален капацитет

Дейности:

- Повишаване капацитета на общинската администрация и общинския съвет за управление, изпълнение, наблюдение и оценка на планови и стратегически документи;
- Предоставяне на услугите на „едно гише”, електронни и изнесени административни услуги;
- Участие в обучителни семинари и специализирани квалификационни курсове;
- Обмен на опит с чуждестранни общини и въвеждане на добри практики за подобряване на ефективността в работата на служителите.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Мярка 4.1.2. Подобряване на административната инфраструктура

Дейности:

- Повишаване енергийната ефективност на Сграда А и Сграда Б на Общинска администрация – Дългопол;
- Изграждане на сграда с обществени функции в с. Лопушна.

Мярка 4.1.3. Повишаване информираността на гражданите за дейността и резултатите от работата на администрацията

Дейности:

- Въвеждане на мерки насочени към засилване на контрола, прозрачността, отчетността и утвърждаване на ефективни механизми за мониторинг;
- Изграждането на нова административна култура, ориентирана към нуждите на обществото, чрез ефективни действия за публичност на административните услуги.

Специфична цел 4.2: Осигуряване на качествено образование

Мярка 4.2.1: Подобряване достъпа до предучилищно и училищно образование

Дейности:

- Повишаване качеството на образованието и уменията на човешките ресурси - използване на информационни и комуникационни технологии;
- Създаване на оптимални условия за самоподготовка на учениците, пълноценен отдих и извънкласни форми на обучение;
- Разгръщане на творческите способности на децата и учениците;
- Осигуряване на условия за реализиране на задължително образование с фокус върху децата в риск и деца от малцинствени групи;
- Реинтеграция и намаляване броя на отпадащите от образователната система деца и ученици.

Мярка 4.2.2: Обновяване на материалната и техническа база на образователните институции

Дейности:

- Подобряване на образователната инфраструктура, включително въвеждане на мерки за енергийна ефективност и достъпна архитектурна среда;
- Обновяване и оборудване на учебни кабинети, образователни лаборатории и работилници;
- Адаптиране на детски площадки в детски градини към изискванията за безопасност и функционалност;
- Адаптиране на спортни площадки, физкултурни салони и съоръжения в училищата към изискванията за безопасност и функционалност;
- Извършване на енергийни одити, внедряване на мерки за енергийна ефективност, ремонт, обновяване на ЦДГ „Пролет” - с. Цонево и изграждане на ново крило;
- Извършване на енергийни одити, внедряване на мерки за енергийна ефективност, ремонт и оборудване на ЦДГ „Първи юни” – с. Партизани и ЦДГ „Щастливо детство” - с. Медовец;
- Извършване на енергийни одити, внедряване на мерки за енергийна ефективност, ремонт и оборудване на СОУ „Св Кл. Охридски” в гр. Дългопол - нова и стара сграда, ОУ „Хр. Ботев” – с. Партизани, ОУ „М. Палаузов” – с. Лопушна, ОУ „В. Левски” – с. Поляците, СОУ „Н. Хикмет” – с. Медовец, ОУ „Хр. Ботев” – с. Цонево.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Специфична цел 4.3: Повишаване достъпа до устойчиви и качествени здравни услуги

Мярка 4.3.1: Подобряване на материално-техническата база в здравеопазването

Дейности:

- Ремонт и обновяване на здравни служби и медицински кабинети;
- Осигуряване на нова линейка и медицинско оборудване за ФЦСМП - Дългопол.

Мярка 4.3.2: Повишаване качеството и подобряване достъпа до здравни услуги

Дейности:

- Повишаване броя на медицинския персонал;
- Осигуряване на мобилност на медицинските услуги.

Специфична цел 4.4: Разширяване обхвата и вида на социалните услуги

Мярка 4.4.1: Изграждане и обновяване на обекти на социалната инфраструктура

Дейности:

- Изграждане на Защитено жилище;
- Изграждане на Дом за стари хора (ПЧП);
- Изграждане на Център за обществена подкрепа;
- Създаване на Дневен център за социална рехабилитация и интеграция.

Мярка 4.4.2: Подобряване качеството и достъпа до социални услуги в общността

Дейности:

- Разширяване дейността и капацитета на Домашен социален патронаж;
- Обществена трапезария за социално слаби лица;
- Предоставяне на услугите „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“.

Специфична цел 4.5: Развитие на културата, спорта и младежките дейности

Мярка 4.5.1: Инвестиции, свързани с опазване, възстановяване и използване на културното наследство

Дейности:

- Археологически проучвания и процедури за придобиване статут на паметници на културата с национално и световно значение за исторически обекти на територията на община Дългопол;
- Съхраняване, реставрация, консервация и социализиране на културно-историческото наследство;
- Ходужествено осветление на защитен природен обект „Чудните скали“;
- Възстановяване на стария архитектурен камчийски стил в с. Аспарухово и придобиване статут на уникално селище под егидата на ЮНЕСКО.

Мярка 4.5.2: Обновяване, ремонт и оборудване на културни институции

Дейности:

- Насърчаване развитието на културните институции, чрез обновяване на сградния фонд и доставка на необходимото специализирано оборудване;
- Извършване на енергийни одити, внедряване на мерки за енергийна ефективност, основен ремонт и реконструкция на НЧ „Н. Й. Вапцаров“ гр. Дългопол;
- Извършване на енергийни одити, внедряване на мерки за енергийна ефективност, основен ремонт и реконструкция на НЧ „Добри Иванов 1894“ с. Аспарухово;
- Извършване на енергийни одити, внедряване на мерки за енергийна ефективност,

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- основен ремонт и реконструкция на НЧ „Али Ямурлов 1938” с. Медовец;
- Извършване на енергийни одити, внедряване на мерки за енергийна ефективност, основен ремонт и реконструкция на НЧ „Пробуда 1932” и НЧ „Кирил и Методий – 1934” в с. Цонево;
 - Обновяване на исторически музей в гр. Дългопол;
 - Създаване на етнографски комплекс в с. Аспарухово;
 - Създаване на занаятчийски обучителни центрове към читалища в общината;
 - Възстановяване и опазване на религиозни храмове на територията на община Дългопол;
 - Подобряване на достъпа до културни услуги в адаптирана архитектурна среда.

Мярка 4.5.3: Развитие на художествена самодейност и на културни събития

Дейности:

- Създаване и популяризиране на иновативни културни събития;
- Насърчаване на творческата самодейност и любителски състави;
- Културен обмен с различни културни институции от страната и чужбина.

Мярка 4.5.4: Ремонт, модернизация и изграждане на спортна инфраструктура

Дейности:

- Основен ремонт и реконструкция на стадион гр. Дългопол;
- Основен ремонт и реконструкция на спортен комплекс с. Цонево; (ПЧП)
- Изграждане на нов стадион в с. Медовец;
- Ремонт на конна база в община Дългопол; (ПЧП)
- Изграждане на нови, обновяване и обезопасяване на съществуващи детски и спортни площадки на открито в община Дългопол.

Мярка 4.5.5: Насърчаване дейността на спортните и младежки клубове

Дейности:

- Създаване на ефективна програма за развитие на физическото възпитание и спорта;
- Подкрепа за развитие на местни спортните клубове и млади спортни таланти;
- Създаване на условия за пълноценно използване на свободното време на младите хора;
- Превенция на рисковото поведение сред децата и младите хора.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

III. Индикативна финансова таблица

Период 2014-2020	Местно публично финансиране		Външно публично финансиране							Частно финансиране		ОБЩО	
	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове, фирми	Общ дял (%)		
Приоритет 1 Икономическо съживяване и развитие на района, повишаване на конкурентоспособността, насърчаване на предприемачеството и инвестициите с приоритети селско стопанство, туризъм и лека промишленост	1017500		0,65			147867500	94,57				7465000	4,77	156350000
<i>Специфична цел 1.1:</i> Насърчаване на предприемачеството, инвестициите и иновациите	55000		0,14			35530000	93,25				2515000	6,60	38100000
<i>Специфична цел 1.2:</i> Развитие на селското и горското стопанство	385000		0,36			101365000	95,00				4950000	4,64	106700000
<i>Специфична цел 1.3:</i> Насърчаване развитието на интегриран туризъм, чрез опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство	577500		5,00			10972500	95,00						11550000
Приоритет 2	13500		0,82	320000	19,51	1188000	72,44				118500	7,23	1640000

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Преодоляване на демографската криза, подобряване качеството на живот, повишаване на заетостта, доходите и задържане на младите хора в района												
Специфична цел 2.1: Подобряване достъпа до заетост и създаване на нови работни места						945000	90,00			105000	10,00	1050000
Специфична цел 2.2: Повишаване качеството на човешките ресурси и постигане на съответствие с изискванията на пазара на труда				320000	100,00							320000
Специфична цел 2.3: Насърчаване на трудовата активност и социалното включване на групи в неравностойно положение	13500		5,00			243000	90,00			13500	5,00	270000
Приоритет 3 Подобряване и възстановяване на техническата инфраструктура, опазване на околната среда и природното богатство	15165650		3,43	1595000	0,36	416932350	94,16			9085000	2,05	442778000

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Специфична цел 3.1: Доизграждане и модернизиране на техническата инфраструктура и подобряване качествата на средата	14877150	30,40	1595000	0,36	411450850	94,15			9085000	2,08	437008000
Специфична цел 3.2: Опазване на околната среда и пълноценно използване на природните ресурси	288500	5,00			5481500	95,00					5770000
Приоритет 4 Подобряване на качеството и достъпа до обществени услуги - административни, образователни, здравни, социални и културни	2144000	2,71	12800000	16,17	63122750	79,72	613250	0,77	500000	0,63	79180000
Специфична цел 4.1: Подобряване на административните услуги и повишаване на институционалния капацитет	334750	5,00			6360250	95,00					6695000
Специфична цел 4.2: Осигуряване на качествено образование	451 000	5,00			8569000	95,00					9020000
Специфична цел 4.3: Повишаване достъпа до устойчиви и качествени здравни услуги			5300000	100,00							5 300 000

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Специфична цел 4.4: Разширяване обхвата и вида на социалните услуги	340000	5,00			6460000	95,00					6800000
Специфична цел 4.5: Развитие на културата, спорта и младежките дейности	1018250	1,98	7500000	14,60	41733500	81,25	613250	1,19	500000	0,97	51365000
ОБЩО:	18 340 650	2,70	14 715 000	2,06	629 110 600	92,52	613 250	0,09	17 168 500	2,52	679 948 000

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

IV. Система от индикатори и действия за наблюдение и оценка

Системата от индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие има за крайна цел да повиши ефективността и ефикасността на използваните материални, финансови и човешки ресурси за постигане на желаните резултати и въздействие.

Избраните индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г. са съпоставими с текущите макроикономически и секторни процеси и с основните индикатори, използвани в системите за наблюдение по оперативните програми, а също така отразяват и спецификата на района. Те отговарят на изискванията на “Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020) и Общински планове за развитие (2014-2020).

Избраните индикатори са:

- ✓ **Конкретни** – ясни са за разбиране и лесни за събиране и обобщаване на информацията;
- ✓ **Измерими** - за тях съществуват методи и инструменти за измерване на стойностите им, налични са и в случай на нужда може да бъде агрегирана достатъчно информация и количествени данни;
- ✓ **Достъпни** - има информационно осигуряване от надеждни източници с необходимата периодичност и качество и са достъпни на приемлива цена;
- ✓ **Адекватни** - обосновани и подходящи по отношение на целите и приоритетите за развитие;
- ✓ **Обвързани са с времето** - на базата на периодична информация, позволяваща сравнения между базови, междинни и целеви стойности в процеса на наблюдение на напредъка и постигането на целите.

За целите на отчитане изпълнението на ОПР ще се използват следните видове индикатори:

- **Общи индикатори**
- **Специфични индикатори:**
 - индикатори за въздействие;
 - индикатори за резултат.

Общите индикатори отчитат приноса на Общинския план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г. за постигане целите на Стратегия „Европа 2020” и Националната програма за реформи. Те включват и индикатори в областта на регионалната политика за постигане на растеж и заетост чрез структурната помощ на ЕС през периода 2014 - 2020 г.

ОБЩИ ИНДИКАТОРИ

- **Заетост на населението на възраст 20-64 г. (%)** – Източник: Агенция по заетостта и НСИ
- **Цели „20/20/20” по отношение на климата/енергията:**
 - А) Съкращаване на емисиите на CO2 (%)** – Източник: РИОСВ
 - Б) Дял на ВЕИ в крайното енергийно потребление (%)** – Източник: Община Дългопол и електроразпределително дружество
 - В) Повишаване на енергийната ефективност (%)** – Източник: Община Дългопол
- **Намаляване на дела на преждевременно напусналите училище (%)** – Източник: Училища в община Дългопол;
- **Нарастване на дела на висшистите на 30-34 г. (%)** – Източник: НСИ
- **Брой предприятия, получили безвъзмездна финансова помощ** – Източник: ИСУН и ДФЗ
- **Брой посещения на подпомаганите туристически атракции** - Източник: Община Дългопол
- **Брой новосъздадени работни места** - Източник: АЗ

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Специфичните индикатори за въздействие и резултат са представени в таблицата по-долу „Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на Общинския план за развитие”.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Стратегическа цел (СЦ) Приоритет (П)	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
ИНДИКАТОРИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ						
СЦ-2	Населението на община Дългопол	Брой	НСИ	1 г.	16271	16500
СЦ-2	Деца в детските градини	Брой	Община Дългопол	1 г.	471	490
СЦ-2	Ученици в училищата	Брой	Община Дългопол	1 г.	1490	1500
СЦ-1	Намаляване равнището на безработица	(%)	АЗ	1 г.	31,7	18
СЦ-1	Коефициент на заетост	(%)	НСИ	1 г.	26	29
СЦ-1	Коефициент на икономическа активност	(%)	НСИ	1 г.	36	40
СЦ-2	Равнище на средната годишна работна заплата в общината	(лева)	НСИ	1 г.	5665	8500
СЦ-3	Население (жители) с подобро третиране на отпадъчните води	Брой	Община Дългопол	4 г.	5261	5460
СЦ-3	Население с подобро водоснабдяване	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	16271
СЦ-3	Население с осигурен ширококолов достъп	(%)	Община Дългопол	4 г.	0	85
СЦ-3	Икономии от внедрени общински мерки за енергийна ефективност	(mW)	Община Дългопол	4 г.	0	125340
ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ						
П-2	Наети на работа безработни лица след курсове за квалификация	Брой	АЗ	1 г.	0	30
П-2	Осигурени работни места за лица в неравностойно положение	Брой	АЗ	1 г.	0	15
П-1	Стопански единици (предприятия) в община Дългопол	Брой	НСИ	1 г.	320	400

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

П-1	Приходи от дейността на предприятията	Хил.лв.	НСИ	1 г.	47351	95000
П-1	Договори за реализиране на ПЧП	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	12
П-1	Реализирани проекти за междуобщинско сътрудничество	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	2
П-1	Съвместни проекти реализирани в партньорство с НПО	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	3
П-3	Ремонтирани пътища	Км.	Община Дългопол	4 г.	0	152
П-3	Подобрена улична мрежа в лошо състояние	Км.	Община Дългопол	4 г.	0	151
П-3	Изградена нова канализационна мрежа	Км.	Община Дългопол	4 г.	0	55
П-3	Изградени нови ПСОВ	Брой	Община Дългопол	4 г.	1	3
П-3	Обновени водопроводни мрежи	Км.	Община Дългопол	4 г.	0	200
П-3	Отпадни води, подложени на пречистване	%	Община Дългопол	4 г.	0	65
П-3	Премахнати нерегламентираните сметища	Брой	Община Дългопол	4 г.	5	5
П-1	Обработваеми земеделски земи	Дка.	ОСЗ	1 г.	150777	170500
П-1	Залесени горски територии	Дка	ДГС	1 г.	200945	201500
П-4	Създадените "онлайн" административни услуги	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	2
П-4	Общински служители преминали курсове и обучения	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	30
П-4	Културни събития	Брой	Община Дългопол	1 г.	3	5
П-4	Предоставяни социални услуги	Брой	Община Дългопол	1 г.	2	7
П-3	Новосъздадени или благоустроени зелени площи	Брой	Община Дългопол	4 г.	1	8
П-4	Подобрен общински сграден фонд	Брой сгради	Община Дългопол	4 г.	0	10

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

П-4	Подобрено състояние на религиозни храмове	Брой обекти	Община Дългопол	4 г.	0	8
П-3, П-4	Новосъздадени или обновени детски площадки	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	10
П-3, П-4	Новосъздадени или обновени спортни площадки	Брой	Община Дългопол	4 г.	0	10

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

Специфичните индикатори за въздействие отчитат изпълнението на стратегическите цели и имат значение за цялостната оценка на ефективността на избраната стратегия и политика за устойчиво интегрирано местно развитие. Степента на въздействие се отчита с количествено и/или качествено измерими индикатори, а в някои случаи – с качествени оценки относно достигнатото социално, икономическо и инфраструктурно развитие на общината.

Специфичните индикатори за резултат се отнасят до наблюдението и оценката на изпълнението на определените приоритети и мерки за развитие на общината. По някои от мерките или приоритетите те могат да се отнасят за предвидени или изпълнявани конкретни проекти с важно значение за развитието на територията на общината. Дефинираните индикатори са (по възможност) количествено измерими и осигуряват обективност на оценките и изводите.

Предмет на наблюдение на ОПР е изпълнението на целите и приоритетите, заложи в плана, както и действията на местната власт и администрация, организациите, бизнес структурите, физическите и юридическите лица, свързани с изпълнението на документа.

Орган на наблюдение на ОПР е Общинския съвет.

Функциите по наблюдението на ОПР включват:

- Наблюдение на изпълнението на ОПР въз основа на определените макроикономически индикатори, индикаторите, отчитащи приноса към стратегия „Европа 2020”, глобалните екологични индикатори и другите специфични количествени индикатори по отношение на реализацията на целите, приоритетите и мерките за регионално развитие ;
- Координация на дейностите по наблюдението на ОПР със заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица;
- Обсъждане и одобряване на редовните годишни доклади и на заключителния доклад за изпълнението на ОПР;
- Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение в случай на установяване на проблеми и пропуски - издаване на конкретни указания за преодоляването им;
- Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност относно постигнатите резултати от наблюдението с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на ОПР.

Системата за наблюдение на ОПР включва следните основни компоненти:

- Системата от индикатори за наблюдение – дефинирани по-горе и отчитащи специфичния характер на плана, реализацията на неговите цели, социално-икономическото състояние, развитието на инфраструктурата и проблемите на околната среда в контекста на устойчивото регионално развитие;
- Източниците, начините и периодичността за събиране, обработка и анализиране на информацията - наблюдението на изпълнението на ОПР се осъществява на основата на данни на НСИ, ИСУН, ЕВРОСТАТ, АПИ, Агенция за чуждестранни инвестиции, Агенция за енергийна ефективност, Агенцията по заетостта, както и на основата на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация. При извършването на специфични тематични наблюдения и оценки ще се включат и резултати от анкетни проучвания за мнението и настроеността на населението, живеещо в общините на района.
- Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на ОПР се осигурява от бюджета на Община Дългопол.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

- Местните власти участват в реализацията на мерките и постигане на целите на общински планове за развитие и програмите за реализация на общинските планове за развитие. Местните власти осигуряват собствени финансови ресурси и мобилизират такива на социалните партньори на местно ниво за реализация на проекти и дейности в техните планови документи.
- Неправителствените организации, социално-икономическите партньори и частния сектор активно участват в процеса на разработване на ОПР и наблюдение изпълнението на плана; подкрепят и участват в разработването на проекти за изпълнението на плана. Тази група от участници ще бъде пряко включена и в реализацията на проекти и дейности, основно насочени към подобряване на средата за живот и развитие.

Системата на докладване, форми и начини за осигуряване на информация.

За изпълнението на ОПР се извършват междинна и последваща оценка. Оценката предоставя информация за ефективността от провежданата политика. Тя осигурява на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите, подпомага и съответните управленски власти да преценят въздействието от изпълнението на общинския план, да го подобрят като го преосмислят от гледна точка на заложените цели и приоритети и възможностите за тяхното реализиране. Чрез оценката се изяснява и ефектът от планираните дейности, тя може да подобри също така и прозрачността в процеса на прилагане на плана и да насърчи повишаването на отговорността на властите пред широката общественост.

Резултатите от наблюдението на ОПР се обобщават в изготвени редовни Годишни доклади, които съдържат информация за: общите условия за изпълнение на ОПР и в частност промените в социално-икономическите условия и политиките за развитие на национално, регионално и местно ниво; постигнатия напредък по изпълнението на целите и приоритетите на ОПР въз основа на индикаторите за наблюдение; действията, предприети от местната власт с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на общинския план за развитие; заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на ОПР осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка.

По решение на органа за наблюдение – Общинския съвет, или по искане на Кмета на община могат да се изготвят и доклади за отделен случай или за отделен период, както и по определена тема или специфичен проблем.

Междинната оценка се извършва не по-късно от 4 години от началото на периода на действие на документа за стратегическо планиране и включва: оценка на първоначалните резултати от изпълнението; оценка на степента на постигане на съответните цели; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; изводи и препоръки за актуализация на съответния документ. На база на междинната оценка е възможно да се инициира актуализация на ОПР, за да се направят необходимите корекции в документа и да се предприемат мерки, за да се осигури реализиране на заложените цели и приоритети, като се отговори на нуждите на района.

Последващата оценка се извършва не по-късно от една година след изтичане на периода на действие на общинския план за развитие и дава представа за степента на цялостното му изпълнение. Целта на този вид оценка е да се види доколко, дори след предприетите мерки в резултат на междинната оценка, заложените цели и приоритети са изпълнени и е достигнато очакваното развитие. На база на тази оценка могат да се направят основни изводи и констатации за всеки от етапите на развитие в съответната община.

Последващата оценка включва: оценка на степента на постигане на целите и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

устойчивостта на резултатите; оценка на общото въздействие; оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси; изводи и препоръки относно провеждането на политиката за местно развитие. Резултатите от последващата оценка се вземат предвид при разработването/актуализацията на плана за следващия период на планиране.

Междинната и последващата оценка на общинския план за развитие се внасят за обсъждане и одобрение в Общинския съвет по предложение на Кмета на общината.

През периода на действие на общинския план за развитие могат да се извършват допълнително тематични оценки и оценки за специфични случаи по преценка на органите за управление на регионалното развитие.

Актуализация

Настоящият план е отворена система и може да се актуализира. Веднъж приет, той би трябвало да остане относително “твърд” в стратегическата си насоченост и цели, но отворен и гъвкав – по отношение на мерките, дейностите и проектите, които ще се изпълняват.

V. Прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

Съгласно Закона за регионалното развитие, един от основните принципи, на които се основава провеждането на държавната политика за регионално развитие, е принципът за партньорство, публичност и прозрачност на всички нива, при осъществяване на планирането, програмирането, финансирането, наблюдението и оценката. В съответствие със закона, и за повишаване на устойчивостта на взетите решения и планираните цели и задачи, както и за ефективността на тяхната реализация, важен механизъм е прилагането на принципа на партньорство. А чрез осигурената информация и публичност на всички нива се гарантира неговия успех и широка обществена подкрепа.

Общинският план за развитие е основен документ за провеждане на политиката за регионално развитие на местно ниво. С него се обективизират действията на местната изпълнителна власт и се създават условия за планомерно и целенасочено изпълнение на решенията на общинския съвет, дейността на кмета и общинската администрация.

Формите за предоставяне на информация и публичност относно приемането и изпълнението на плана, както и за работа с партньорите в областта на интегрираното устойчиво местно развитие също така биха могли да се използват ефективно.

Организацията и методът за изпълнение обхващат системите за управление и контрол, наблюдение и оценка, осигуряване на информация и публичност и прилагането на принципа за партньорство на всички етапи на изпълнение.

В процеса на реализация на плана се спазват принципите на отговорно и добро управление, ефективен финансов контрол, разделение на правомощията при осъществяване на управленските функции, предотвратяване и корекция на нередностите при изпълнението на конкретните дейности.

Основната цел на прилагането на информираност и публичност във връзка с ОПР е да се повиши обществената осведоменост, както и прозрачността относно прилагането на мерките за регионално развитие.

Основна отговорност за осигуряване на информация и публичност на процеса на разработване, съгласуване, актуализиране и изпълнение на ОПР има Кмета на община Дългопол.

Механизмът за прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация може да се разгледа в следните аспекти:

- В процеса на изготвянето на ОПР:

ОПР се разработи чрез прилагане на принципа на партньорство. Това включи

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

информирани на всички заинтересовани страни. Даде се възможност за изразяване на мнения и представяне на предложения чрез формални и неформални работни срещи с по-тесен кръг участници, осъществяване на широко консултиране чрез организиране на обществено обсъждане, в т.ч. и чрез интернет, участие във формални структури за планиране и мониторинг със състав, основан на принципа на партньорството – местна власт, социални и икономически партньори, гражданско общество и др. Обменът на мнения и информация се състоя и чрез провеждане на анкети, попълване на въпросник и др.

Проведоха се консултации и предварителна съгласуваност с ангажиране и активно участие на представители на заинтересуваните страни.

- По време на изпълнението на ОПР:

В процеса на изпълнение на ОПР основните инструменти за осигуряване на информация и публичност са годишните доклади и междинната оценка, както и последващата оценка след края на периода на действие на плана. Те ще бъдат изготвени и обсъдени при спазване и изпълнение на основните форми на взаимодействие за осъществяване на партньорства и осигуряване на публичност: информиране, консултиране и съгласуваност, и с активно участие на всички заинтересувани страни. Ще се публикуват на страницата на Община Дългопол в интернет.

В рамките на всеки проект, предвиден за изпълнение до 2020 г. ще бъдат предвидени мерки и адекватни действия за информиране и публичност, в т.ч. периодични информационни кампании сред целевите групи.

Поддържането на изградените вече ефективни партньорства ще даде възможност в процеса на изпълнение да се реализира по-голяма икономическа целесъобразност и да се укрепи потенциала за разкриване на нови пътища към привличането на инвестиции и допълнителни финансови средства.

Публично-частното партньорство като инструмент за оптимизиране на предоставяните продукти и услуги за обществото следва да бъде широко застъпено в процеса на изпълнение на ОПР за периода 2014-2020. Мерките за насърчаване на формите на публично-частно партньорство при изпълнението на общински план за развитие следва да са в посока на:

- използването на стимули за развитие на икономически дейности на местно равнище като: рационално използване на общинската собственост, облекчаване на разрешителните и регулаторните режими, осигуряване на финансови и данъчни стимули, използване на подходящи схеми за дългово финансиране, инвестиции в инфраструктура, облекчаване на условията за кредитиране на малки и средни предприятия, насърчаване на институциите за микрокредитиране и др.;
- привличане на външни инвеститори, създаване на нови производствени мощности като филиали или други форми на външни инвестиции, създаване на нови фирми, запазване и разширяване на съществуващия бизнес, осигуряване на помощ за местни фирми при разработване на нови продукти и навлизане на нови пазари, подкрепа за научно-изследователска и развойна дейност, стратегически инвестиции, подкрепа развитието на нов бизнес и предприемачество включващи дейности, отнасящи се до създаване на среда, която помага на хората да развият предприемачески умения, както и осигуряване на подкрепа по време на инкубационния период на новия бизнес /бизнес инкубатори, рисково финансиране и програми за обучение на работна сила/, и др.
- подобряване разпространението на информация и обмен на най-добри практики, свързани с използването на ПЧП.

Участието на партньорите на всички нива на подготовка, съгласуване, обсъждане и контрол на изпълнението гарантира прозрачност, компетентност, ефективност и реалистичност на Общинския план за развитие. Чрез тях той се обогатява както с друга гледна

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

точка, освен тази на местната власт, така и с инструментите на гражданското общество, които се основават на прякото участие на гражданите и техните организации в управлението и процеса на взимане на решения.

Осигуряването на необходимата и своевременна информация и публичност на процеса на разработване, актуализиране, съгласуване и изпълнение на Общинския план за развитие се осъществява от Кмета на община Дългопол и Общинския съвет в съответствие с техните компетенции. В процеса на наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие следва да се осигурява участието на граждани, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Предизвикателството, което е на дневен ред пред общинската администрация и екипа за управление, е да бъдат осъществени необходимите стъпки за непрекъснатото информирание и въвличане на социално-икономическите партньори и заинтересованите страни в ефективното изпълнение, наблюдението и оценката на актуализирания ОПР.

Информираността на гражданите и обществената подкрепа са от особено значение за успешното реализиране на Общинския план за развитие и за осигуряването на интегрирано устойчиво местно развитие. Местните органи на управление в община Дългопол трябва да се стремят да осигурят условия за:

- Периодични срещи между заинтересованите страни;
- Участие в съвместни проекти;
- Привличане на представители на заинтересованите страни в наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие;
- Организиране на форуми и други събития в рамките на проекти за идентифициране на основните форми за взаимодействие, разпределяне на отговорностите и мобилизиране на местните ресурси;
- Включване на местната общност и поддържането на контакти с местните граждански групи и институции, с цел осигуряване на прозрачност в местната политика;
- Своевременно информирание на обществеността чрез сайта на общината в Интернет за предприетите действия от страна на администрацията по реализацията на актуализирания Общински план за развитие;
- Изпълнението на Общинския план за развитие изисква дългосрочни усилия, но той може да се изпълни успешно, само ако се прилага стъпка по стъпка, т.е. като се изпълняват поетапно отделните проекти, залегнали в него с осигуряване на адекватна информираност, участие и мотивация на заинтересованите страни и цялата местна общност.

За подпомагане процеса на партньорското участие и за осигуряване на добър информационен поток могат да бъдат използвани следните инструменти::

- интерактивна електронна страница;
- съвещаване чрез електронни пощи;
- напечатани брошури, обобщаващи целта и приоритетите на ОПР, източници на информация и полезни контакти при прилагането на плана;
- провеждане на информационни срещи, за да се представи процесът на изпълнение на ОПР на партньорите и др.

В заключение можем да обобщим, че осигуряването на необходимата и своевременна информация и публичност на процеса на актуализиране, съгласуване и изпълнение на Общинския план за развитие се осъществява от Кмета на община Дългопол и Общинския съвет в съответствие с техните компетенции. В процеса на наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие следва да се осигурява участието на граждани, физически и юридически лица като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

- АЗ – Агенция по заетостта**
- ВЕИ – възобновяеми енергийни източници**
- ДМА – дълготрайни материални активи**
- ДБТ – Дирекция „Бюро по труда“**
- ЕО – екологична оценка**
- ЕС – Европейски съюз**
- ЕСИФ - Европейски структурни и инвестиционни фондове**
- ЕСФ – Европейски социален фонд**
- ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие**
- ЗООС – Закон за опазване на околната среда**
- ЗРР – Закон за регионалното развитие**
- ЗТ – защитени територии**
- ИАОС – Изпълнителна агенция по околна среда**
- ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз**
- МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството**
- МО – Междинна оценка**
- МОСВ – Министерство на околната среда и водите**
- МСП – малки и средни предприятия**
- НИРД – научно-изследователска и развойна дейност**
- НПО – неправителствени организации**
- НПР – Национална програма за развитие**
- НСИ – Национален статистически институт**
- НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България**
- НСРР – Национална стратегия за регионално развитие**
- NUTS – обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз**
- ОДЗ – Областна дирекция „Земеделие“**
- ОП – Оперативна/и програма/и**
- ОПАК – Оперативна програма „Административен капацитет“**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

ОПДУ – Оперативна програма „Добро управление“

ОПОС – Оперативна програма „Околна среда“

ОСР – Областна стратегия за развитие

ОСП – Обща селскостопанска политика

ОПИК – Оперативна програма „Конкурентоспособност и иновации“

ОПНОИР – Оперативна програма ”Наука и образование за интелигентен растеж“

ОПР – Общински планове за развитие

ОПРКБИ – Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“

ОПРР – Оперативна програма „Регионално развитие“/”Региони в растеж“

ОПРСР – Оперативна програма за развитие на сектор “Рибарство”

ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

ОУ – основно училище

ОУП – общ/и устройствен/и план/ове

ПМДР – Програма за морско дело и рибарство

ППЗРР – Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие

ПРСР – Програма за развитие на селските райони

ПСПВ – пречиствателна станция за питейни води

ПСОВ - пречиствателна станция за отпадъчни води

ПЧИ – преки чужди инвестиции

ПЧП – публично-частно партньорство

РБ – Република България

РЗИ – Регионален център по здравеопазване

РПРСИР – Регионален план за развитие на Североизточен район 2014-2020

РИОСВ - Регионална инспекция по околната среда и водите

РСЗ – Регионална служба по заетостта

РПР – Регионален план за развитие

СИР – Североизточен район

СИФ – Социално-инвестиционен фонд

СОУ – средно общообразователно училище

ТБО – твърди битови отпадъци

ТГС – трансгранично сътрудничество

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.

ТИЦ – туристически информационен център

ТСБ – Териториално статистическо бюро

ЦДГ – целодневна детска градина

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ, ГРАФИКИТЕ, СХЕМИТЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ:

- 1. Програма за реализация на Общински план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г.**
- 2. Предварителната оценка на Общински план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г.**